

Roman Script
ॐ नमो

DPN 6172

Title :

1. त्रिशरणगम अनुभव, शासन प्रवेशद्वारनामविजहार (लिखित भाषाया अनुवाद), पत्राङ्क १२-४२
2. साधारण पूर्वगतया टिका, पत्राङ्क १९-७७
3. साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिणा, पत्राङ्क ३-२७
4. अपरिमित सूत्र
5. उपोषड व्रत

सधर्म पुस्तक, पत्राङ्क १-१५

Run. No. 6863

Cat. No.

Micro. No.

Subject ॐ नमो / Miscellaneous Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. / Tib. New.

Size in cms. 28x9

Folios 147 Lines (in a page) 6

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuji. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thiyasaphu /

Condition : fine / damaged by worms, rats, water / Block printed दाया

Beginning, colophon, post-colophon :

मानदास सुगतदास
Mandasa Sugat Das

- ✓ 1. TRI SARANA SAMĀ ANUBHAVA , Extant folios 12 ~~43~~ ⁴⁵ ~~46~~
- ✓ 2. SĀDHĀRANA PURVAGATA YĀ ~~SĀDĪTĀ~~ TIKĀ , Extant folios 19-77
- ✓ 3. SĀDHĀRANA SARVASAMA CATUR PRADAKṢINĀ , folios extant 3-27
- ? 4. APARIMITA SŪTRA
- ✓ 5. UPOṢADHA VRATTA , Extant folios 1-15
- ✓ 6. MAHĀYĀNA UPOṢADHA SĪLA VIDHI Extant folios 1-34
- ✓ 7. SĀDHARMA PUSTAKA , Extant folios 1-17 plus 1

“ प्रणिधि सुभद कृत ”
साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिणा
(तिब्बट् भाषाया अनुवाद)

३

अर्हत सम्यक् संबुद्ध विज्याना च्वंगु जुल । आयुया अभिभार जोना आयुनं मुक्त याना वीये धका विज्याम्ह । प्राणिपिन्त धर्मं नं उपदेश बिया विज्याना च्वंगु जुल । हे मञ्जुश्रि कुमारभुत न्यव ! जम्बूद्वीपे मनुष्य पिनि आयु चिहाक सछि दँ जक म्वाईपिं जुया । उकिसनं अपालं अपो संख्या अकाल मृतु जुया च्वंगु जुल । मंजुश्रि ! प्राणि गुलिसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान तथागत थुह्य यागु गुण व प्रसंसा याक्कगु (जिन पिनिगु गुण) व्याक वर्णण याक्कगु तूह्लेगु धर्मपर्याय थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल वा, नाम मात्र न्यन वा पाठ याना पुस्तक च्वया व छेस धारणा याना तयी वा, पुष्प, धूप, माला लेपन, चूर्णादि पूजा याक्कह्य वपनि सया संपूर्ण फूईधुंक्कगु आयुनं सछिदं वर्ष आयु दैवैगुजुल ! मंजुश्रि ! प्राणिपिं

०० ॥ ॥ सुगुह्यसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराज यागु सतछि च्याता नाम न्यवह्य वपनि सया आयुनं अभवद्धि जुई जुल । प्राणिपिनि गुलिसियां दक्क आयु फुना वई वले “नाम” (१गु) धारणा यात धालसा वपनिसया आयुनं भिनकं वृद्धि जुई जुल । मंजुश्रि ! उकिया निमित्त कुल पुत्र वा कुल पुत्री पनि दिर्घायु जुईगु इच्छा जूम्हं अपरिमितायु ज्ञान वस्पेलया सतछिव च्याता नाम न्यन वा, आखल च्वल वा, आखल च्वकल वा, पाठ याक्कह्य वपनि सया गुण व सफल ज्वीगु थुगु जुल । ॐ नमो भगवते । अपरिमितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारे प चिते । ॐ सर्व

संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ मंजुश्री !
 थुगु तथागत यागु सतछि व च्याता नामं गुलि गुत्तिसिनं आखल च्वल वा । आखल च्वकल वा,
 पुस्तक च्वया छेस धारणा याना तथा (भावनायाई) वा, पाठ याकल धालसा फुई धुंकुगु आयुनं सतछि
 दया वई व, थनं सिना वनी वले थुह्य तथागत अपरमिता बुद्धया भुवन लोक धातु अपरमित गुण
 धयागु आदि भुवने जन्म जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित
 तेजोराजा य । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरि
 मित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन स-

ॐ ॥ ॥ मुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगु वखते ६६००००००००
 ग्वीगुंगु कोटिम्ह बुद्धपिसं छगुभावं छगुस्वरं अपरमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुग आज्ञा दयेका विज्यागु
 जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं
 बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते ।
 ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं
 उगुहे वखते ८४०००००००० चेव्यंगू कोटिम्ह बुद्ध पिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरमित आयुर्ज्ञान सूत्र
 पिटक थुग आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित

तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ७७००००००० न्हेंन्हेगु कोटिह बुद्धपिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरिमित आयुज्ञान शुत्र पिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥

ॐ ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ६५००००००० स्वीन्यागु कोटिह बुद्ध पिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरिमित आयुज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ५५००००००० न्ये न्यागु कोटिह बुद्ध पिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरिमित आयुज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते

सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान
सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय
परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ४५००००००० पीईन्यागु कोटिह्य बुद्धपिसं छगुभावं छगूहे
स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते ।
अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये
पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध
धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ३६००००००००

ॐ ॥ ॥ स्वीखुगु कोटिह्य बुद्ध पिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा
दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय ।
अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा-
रोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥
हानं उगुहे बखते २५०००००००० न्यीन्यागु कोटिह्य बुद्ध पिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र
पिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजो
राजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये

अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे
महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे वखते १०००००००० भिगू कोटिगु गंगा नदिया फिग्वल प्रमाणं
बुद्धपिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो
भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये
पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध
धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलिसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान
सूत्रपिटक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा । थुह्या फवी धूंकुगु आयुनं सतछि दं आयु

ॐ ॥ ॥ दया वई जुल, आयुनं अभवृद्धि ज्वी जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमिताय ज्ञान
सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित
पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे
महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल च्वै वा च्वकै थुह्य
प्राणि नरक, तिर्य्यक जुनिव, यमलोकेसं जन्म ज्वीमाली मखुत । हानं गुवलेसं लिमलागु थानसं जन्म
ज्वीमाली मखुत, छान धालसा न्ह्यागुहे जन्मसं दक्क जन्मया पूर्वानु स्मृति दयि जुल ॥ ॥ ॐ नमो
भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजो राजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा ।

ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि
 शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ सुगुह्यसिनं अपरिमिता यु-
 ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल चल वा, आखल चक्कल धालसा, थुह्य ८४००० चैव्यद्वल धर्म स्कन्ध चक्का
 (पुण्येसमान) जुयि जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते
 सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप
 चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥
 गुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल चल वा, आखल चक्कल धालसा । ८४००० चैव्यद्वल

०० ॥ ॥ धर्मस्कन्ध खडा याकागु व, बाँलाक स्थीर याना तवगु तुल्ले जुयिजुल ॥ ॥ ॐ नमो
 भगवते । अपरिमितायुज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ-
 पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध
 धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्र-
 पिटक थुगु आखल चल वा आखल चक्कल धालस, थुह्यया पंचमहा पाप याना तवगु ब्योकं फूना
 वनी जुल ॥ ॥ ॐ नम भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजो राजाय । तथागताय ।
 अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान

अपरिमित सूत्र	सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ सुगुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्रपिटकं थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा, थुगुया पाप स्कन्ध सुमेरु पर्वत समान व्याकं फूना वनी जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान विनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महा पुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा, थुगु यात मार व मारया कुल देवता व, कीर्त्तार व, गच्छस	१६
---------------	--	----

ॐ नमो भगवते	ॐ ॥ ॥ पनिसेनं नास यायेत स्वत धालसा नासयायेफ्फे मखु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्येपुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा, थुगु मृत्यु दुईगु धखते ६६०००००००० खी गुंगु केटिह बुद्ध पिसं साक्षात् भविष्यं वाणी जुया १००० इलद्धि बुद्ध पिसं थुगुयात ल्हाविया उधार यान विज्याईबुद्धया भुवने बुद्धया भुवने चरित्र नं गमन याका विज्याई जुल । थुकि खैलावैगु छंसंखा देमन याये मनेव ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञानसुवि-	१७
-------------	---	----

निश्चित तेजा रजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्यं पुण्यं महापुण्यं अपरिमित पुण्यं
अपरिमित पुण्यं ज्ञान सम्भा रप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मे गगन समुद्रगते स्वभावविशुद्धे महानय
परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलि सिन अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिटक शुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल
धालसा, थुद्धया त्वु त्वु चतुर महाराजः पिसं वन च्वन थासे रच्चायानाव, पत्तन याना गापेयाना व त्वु जुल । ॐ
नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजाराजाय । तथा गताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ-
पुण्यं पुण्यं महापुण्यं । अपरिमित पुण्यं अपरिमित पुण्यं ज्ञान सम्भा रप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मे
गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलि सिन अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिटक शुगु

ॐ ॥ ॥ आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा, थुद्ध तथागत अमिताभ बुद्धया भुवन लोक धातु
सुखावति अन जन्म ज्वी जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि मितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजाराजाय ।
तथागताय अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्यं पुण्यं महापुण्यं । अपरिमित पुण्यं अपरिमित पुण्यं ज्ञान
सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मे गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥
गुगु थासे सूत्र पिटक उत्तमगु रत्न थुगु च्वया तवगु उगुदिग नं (वन्दना) पूजा यायेयोग्यगु स्थान जुई जुल, ।
निर्यक जुनि जन्म जुया च्वं पि भंगल पंत्ति व, वन जन्तु पनि गुग्ग प्राणि या न्हायपने सब्द ताधि थुपि दक्कों
उत्तर सम्यक्सं बोधि अविस्मृद्ध ज्वीपि जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि मितायु ज्ञान सुविनिश्चित

तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुणसिनं अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिढक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा, थुगु गुवनेतं मिसाया शरिर जुया जन्म ज्वी मालीमबुत । ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथा गताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुण सिनं अपरिमित आयु ज्ञान थुगु धर्म पर्याय निमित्ते कौरि छ्वल मात्र दान विल

०० ॥ ॥ धालसा, थ्व त्रिसाहस्र महा साहस्र लोक धातुस छथल जायक सत्तरत्न दान विवगु तुल्ले जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलि गुलि सिनं धर्म पर्याय थुगुलि पुजा याकगु उगुनं परमगु धर्म व्याकसं पूजा याकगु जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमितपुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते

स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थुगु दृस्तान्त थये, तथागत विपश्ची, शिखि, विश्वभू, कक-
द्वन्द, कनकमुनि, काश्यप, शाक्यमुनि, श्वस्पोल पनि स सत्तरत्नं पूजा यावगु पुण्यया स्कन्ध थुलि दु धका
गन्ती यावगु सक्ति दु, थुगु अपरिमित आयु ज्ञानयाग पुण्य स्कन्ध थुलि दु धका गन्ती यावगु सक्ति मदु गुजुल ।
॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजराजाय । तथा गताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धा-
य । तयथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार
परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थुगु दृस्तान्त थये रत्नया द्वँ
पर्वत राज सुमेरु थे द्वँ चिना दान विवगुया पूण्य स्कन्ध थुलि धका गन्ती यावगु सक्ति दु थुगु अपरिमित

ॐ ॥ ॥ आयु ज्ञान सूत्र पिटक याग पुण्य स्कन्ध थुलि दु धका गन्ती यावगु सक्ति मदुगु जुल ॥ ॥
ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय तथागताय । अर्हते । सम्यक्सं बुद्धाय तयथा ।
ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रं प चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध
धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थुगु दृस्तान्त थये विलि विलि जागु पेंगु
महासागरया लख द्रुति द्रुति गन्तीयावगु सक्ति दु, थुगु अपरिमित आयुज्ञान सूत्र पिटकयाग पूण्यस्कन्ध थुलिदु
धका गन्ती यावगु सक्ति मदुगु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुवि निश्चित तेजराजाय ।
तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तयथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान

सम्भा रोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे
स्वाहा ॥ ॥ गुह्य सिनं अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिटक शुभ आखल च्वल वा, आखल च्वकल तथा गौरव
तया पूजा भाव यात धालसा शुद्धं भिगु दिशाय बुद्धया दक्ख भुवने दक्ख तथागत पित्त दन्दवत् पूजा भाव
यावगु जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि मितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय अर्हते
सम्यक्सं बुद्धाय । नचथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भागोप चिते ।
ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ दानया वलं

ॐ ॥ ॥ जुल समुद्रगत बुद्ध । दानयावल बोध जुद्ध गुह्य नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेश जूया विज्या
गुलिं । दानया वल संब्द प्रख्यान्ति जुल । शिलया वलं जुल समुद्रगत बुद्ध । शिलया वलबोध जुद्ध गुह्य नरसिंह ।
करुणानं नगरे प्रवेश जूया विज्यागुलीं । शिलया वल संब्द प्रख्यान्ति जुल । चान्तिया वलं जुल समुद्रगत बुद्ध ।
चान्तिया वल बोध जुद्ध गुह्य नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेश जूया विज्यागुलीं । चान्तिया वल संब्द प्रख्यान्ति
जुल । वीर्यया वलं जुल समुद्रगत बुद्ध । वीर्यया वलबोध जुद्ध गुह्य नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेशजुया
विज्यागुलीं । वीर्यया वल संब्द प्रख्यान्ति जुल । ध्यानया वलं जुल समुद्रगतबुद्ध । ध्यानयावल बोध जुद्ध गुम्हनर
सिंह । करुणानं नगरे प्रवेशजुया विज्यागुलीं । ध्यानया वल संब्द प्रख्यान्ति जुल । प्रज्ञाया वलं जुल समु

दुर्गत बुद्ध प्रज्ञादावत बोध जुल गुम्ह नरसिंह । कमलाननं नगरे प्रवत्त जूया विज्यागुलिं । प्रज्ञादा वल सव्व
प्रमयान्ति जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय तथागताय । अर्हते ।
सम्यक्सं बुद्धाय तयथा । ॐ पुण्यं पुण्यं महापुण्यं । अपरिमित पुण्यं अपरिमित पुण्यं ज्ञान सम्भा रोपचिते । ॐ
सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगनसमुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थये धकं भगवान्
बुद्ध प्रज्ञा जूयाय दुलि आज्ञादयका विज्यागु जुल । धनंती मज्जूधि कुमार भुन व पर्यन्त सकल परिवार देव
मनुज्य दैत्य व गन्धर्व सहित ल कपनि खुसि जूया भगवान् भापित अभिनन्दन रत्नोत्र दानं । आर्य्य अपर मिन
आयुर्ज्ञान धयागु महादान सूत्र समाप्तन ॥ ॥ (अपरिमित मूत्र मन्त्र) ॐ अमरणि जियन्ति ये स्वाहा ।

श्व बुद्ध वचन अपरिमित मूत्र पंडित पुण्य
पिसं संस्कृतीया तिब्बत भाषां अनुवाद याना तगु
मातृ भाषां श्वीक पाठ चर्या याय्त भिक्षु सुमन
कर्म यायत आयुहे अमूल्य जूया निर्मित नित्य पाठ
अशुद्ध जूगु सूचं विलसा लिपा शुद्ध ज्वीक पिकाय् दं
याकनं प्रचार याह्येमा धका भरोसा विया विज्यागुलि
जुल । थुगु पुण्ये प्रभावं मां वो सकल प्राणिपि ननानं

पुस्तक प्राप्तिस्थानः— किण्डोल स्वयम्भु

नमः बोधि चैत्याय

सम्भव व द्वोभाषी विद्वा द्वाग (सुर्वकिर्ति) वम्पोन
थुगु आयुपुण्ये अत्यन्त प्रसंसा तःधना चोंगु थःव
विकाश "धर्म्ये" नेपाल भाषां अनुवाद यानागु जुल । धर्म
याना थःथगु आयु वढेयाना पुण्ये मूना दीई व भाषा
धंगु पूर्ण आशा दु । पं. बुद्धिराज गुरुजु वस्पोलं थुगु
ने. सं. १०८७ गुंला श्व पारु खुनु प्रकाश यानागु
मुखावती भुवने जन्म ज्वीमा । सर्व मङ्गल ॥

थागुः— "विश्वकर्मा प्रेस" ज्यावहाल, काठमाडौं ।

मानदास सुगत दासया संकजनं
आशा सफू-कुथियात उपहार !

“ जिन फु रय्यि उहुत ”
त्रिशरणगम अनुभव, ऽ सन् प्रवेशद्वारनामविजहार
(तिब्बट् भ ाया अनुवाद)

नमो रत्न त्रयाय । निगु शब्दः धुगुलोक व परलोक निगुली दुःखादि दुर्गती मलाकाः भव सुखादि लायेगु कामना व । त्रिभव मुक्तगु शान्त निर्वाण प्राप्त यायगु कामना, तथा भवशमं विमुक्तगु संबोधि प्राप्त याना परहीत मुख यायगु कामना आदि । उत्तम, मध्यम अधम (सोगु) कामना या मार्गे प्रतिस्थित जुया, बुद्धया शासन प्रवेश जुया विज्यापिः (दोपि) बौद्ध अनुयायी सकलया छगुमात्र परम शरणोत्तम स्थान त्रिरत्न जू, लि, बुद्ध व धर्म तथा संघप्रति सकलया श्रद्धा भक्ति गौरव अभिवृद्धि जुया, बुद्धया शासन प्रसार ज्वीमा वैगु आशिस याना शरणया हेतु । शरणया स्थान । शरणया नीति । शरणया शिक्षापद । शरणया हीत गुणसहित न्यागु अगया संक्षिप्त सार उपदेश व, । त्रिशरण वनेगु सत्तेप विधिनं संयुक्तगु पुस्तिका छगु तिव्वट भाषा यागु नेपाळ भाषा अनुवादया रूपे चोयागु, धुकी शुद्धाशुद्ध भूल दांगु दक पूजनीय गुरुगण व सुचित पाठकवर्गपिकेक्षमा प्रार्थना । मथुगु ध्वोका विया विज्याह्व धर्ममित्र भिक्षु वागेन्द्र धर्मवद्धेकजु प्रति कृतज्ञ जुया । धुगु पुस्तक प्रकाश यायत मगाःगु चन्दा तपं तथा मुद्रण कार्य सकल याना विज्याह्व धाखा साहुनी हेरामाया यात सादर धन्यवाद दु ।

धुगु श्रद्धेय दायक पुण्यात्मापिंगु श्रद्धा चन्दाया कुशलमूलं जगत दको त्रिरत्नया शरणेलाना भवदुःखं मुक्त जुया महा विमोक्ष मुख संबोधिपद प्राप्त जुयमा ।

शुभमस्तु ।

क्रि.सं. २०२५.

अनुवादक भिक्षु मञ्जु शासन धर

दुएभोदय पद्मवर्ण महाविहार, ज्याठा ल.पु.

नमो रत्नत्रयाय । । अनुत्तरह्म शारता (गुरु) बुद्धरत्न । स्थान त्रिरत्नयात वन्दना । नाथ महा करुणा सम्पन्नह्म । वन्दना । शुद्धं वितरागगु (रागं मुक्तगु) । कुशलं अपाय धर्मयात वन्दना । । तरेजुया मोक्ष मार्ग केना । शुद्धगु मंथयात वन्दना ॥ (भं०) सकल बुद्धपिन्त नमस्कार जिनं संघ गणपिन्त नमस्कार ॥ बोधि मार्ग उपदेश विया । बोधिनाथ शाक्यसिंहयात नमस्कार । हिम प्रदेश 'जारूँबु' निवास भदन्त भिक्षुवर 'डावांतेनजिन्नोबु' वागेन्द्र शासन मणिनं दय्का विज्यागु असंग कृत जिन पुत्र पर्यायनाम भोट (तिव्वट) भाषाया टिकास चोंगु जिनपुत्रपिंसं शरण वनेगुली अनुभव दय्का शिक्षित जुय माःगु सदुपदेश छगु यागु नेपाल भाषा अनुवादया रूपे चोया । यथाः—

अनुत्तरह्म रत्तक धर्मरत्न । अनुत्तरह्म नायक संघरत्न । शरणया सर्वज्ञ शारता । पूण्य गुण सागरया चत्र । तथागत यात (दुर्गति) मोचनः जुया । छगु मात्र उत्तमगु परमार्थ । शान्तगु शिक्षास सुप्रतिस्थित जुया । गुणं सम्पन्नगु उत्तम चत्र । (बुद्ध) आज्ञाज्जु धर्मयात नमस्कार । शीलं सम्पन्नपिं भव सागरं तरेयाना विज्याह्व । जगत (संसार) या गुरु

१

नमः आर्य्य अदलोवितय । । थःहे अन्यन्त तरेजुय् थाकुगु संसारया वन्धनाम लाना । कर्म केशया ममुदय यागु क्वातुगु शिखलं अधिन मदय्क चिनातःपिं लोकया महादेव आदि (लोकयाद्योपिं) ःह्याथे शक्ति तद्धमनं अपाय (नःक आदि दुर्गति) यागु दुःख (कर्म क्लेशं) गथे रक्षा याय् फयि । किञ्चित मात्र जकन ःक्षा याय् फयि मयु । अथेयानितिं विशिष्ट उत्तमगु स्थान गुह्यमिके शरण अन्वेपण याःपा (माःमा) कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीगु, थःपर सकलं भव शम यागु दको भयं रक्षायाय्गु निश्चित पक्कागु समर्थ (शक्ति) दुह्य त्रिग्न याके मनं भोगेमा व्यागु शरणे वनेगु यात (अन्यथा मज्जीगु शरण) धागु जुल । मेगुनं । शरण मसि धैगुलि । बुद्ध धर्म मंत्र धैगु । मोक्ष इच्छायाःपिनि त्रान (रक्तक) धैगु आदि आज्ञार्थे । बुद्धयागु अनुभावे सचोकं भवशम यागु भयं तरे ज्वी मयुगुलिं मोक्ष अर्थयाय्त् (लाय्त्) शरण वनेगु या आचार पद्धति (विधान) । शरण वनेगु यां हेतु (कारण) । शरण वनेगु या स्थान । शरण वनेगु या नीति । शरण वनेगु या शिक्षापद । शरण वनेगु या हीनगु ण (पूण्य फल) सहित न्यागु । प्रथमगु । शरण वनेगु या कारण भयं पीरं जूगु जुल । थःत भय त्राश छुहेमदया समस्त थःगु अधिन प्राप्त जूगु दःसा शरण माले मागु मयु

यानितिं । आःथुथाय् भीत थये मदया अनादि कालंनमे अविद्यागु अन्धकारं अज्ञान, मोहं तोपुया मसिगु कर्मया पाशं चिना, जन्म जरा व्याधि मरण यागु दण्ड मजात्रि याका । अपाय (नःक) यागु थासे (न्यायालये) सजात्रि यागु दुःख उल्मुकानि (मिलाएचाकः) थै दिष्ट मदेक भोगयाये मागु दुःख भय, त्राश चायालि । थुकें रक्षा याय्गु शक्ति त्रिग्न याके दुहुनिं दह निश्चित विश्वासगु थद्धां आशा भोगा यायेगु मन वोगु (शरण या हेतु) जुल ।

निगूगु । विशिष्ट उत्तमगु थाय गुह्यमिके शरण मालेगु धामा । कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीया थःपर सकलं भव शमयागु दको भयं रक्षा याय्गु शक्ति दुह्य त्रिग्न सोक्षमिनं आःथथे भव (संसार) यागु भयं रक्षायाना अन्ते निश्चय (निर्वाणे) लाके फुगु अन्यथा मयुगु शरण जूया नितिं । महा आचार्य्य पद्मसंभवं । “संसारिक नाये थुपिं ःह्याथे भिसानं अन्यथा ज्वी । शरण स्थान त्रिग्न याके अन्यथा ज्वीमयु ।” थथे धैविज्यात । स्वंगूगु । शरण वनेगु या नीति । थद्धा संवत्तगु डारं शरण वनेमाः । थुगु थद्धासं दुने छुने याःमा । प्रशन्नगु थद्धा धैगु त्रिग्न

यागु स्थान आदि सतगुरु सुगुहसिगु गुण व चरित्र खंगु धैगु मंजोगं थयें थयें प्रशन्न जुया वया थद्दा उत्पत्ति जगु जुल । इच्छितगु थद्दा धैगु पापयागु प्रायश्चितं संसारयागु दुःख आदि समझे जुया लुमना वया । थुगु मज्जीकेगु इच्छा उत्पत्ति जगु । पण्ययागु हीन गुणं (फलं) सुगति स्वर्ग व मोक्ष सुख धैगु मिया थुगुयान प्राप्त यायेगु इच्छा उत्पत्ति जगु जुल । दृढनिश्चित (विश्वास) गु थद्दा धैगु । मुखमां गुरु त्रिरत्नयागु कृपा [गुगु त्रिरत्नयागु सदुपदेश रुकर्म या फलं स्वागत यागु] धैगु म्युगुव । दुःखमां मभिगु कर्म शुद्ध याइगु असाधारनगु प्रशान्त स्वः धैगु सिया चित्तया अन्तस्करणनसे दृढ निश्चित विश्वास जगु जुल । स्वामि दीपङ्कगुश्रिज्ञानं “ शरणोत्तम (शरणमध्ये उत्तम) गुरु त्रिरत्न शरण स्थाने ४ बाँलाक च्यँ । भिगु प्रशन्नगु, इच्छिन्नगु दृढ निश्चित विश्वासगुलि । महा पण्यभूमि थद्दाम सेवाया ” थयें धैविज्यात । पुनर “ बुद्धयात शास्ता (गुरु) । धर्मयात मार्ग लँ । संघयात मार्ग साधनया मित्र भालपा भक्तितया शरण वगेगु जुल ।

प्यंगुगु शिक्षापद । निशेष व अनुकरण तथा अनुकूल अवयव नापं सोंगूया द्वारं आचरण यायेगुली निशेष (मज्जुगु तोते मागु) । बुद्धया

शरणे वना । लौकिक देवता (लोकया द्यो) याके आशा भरोसा व्याना शरण मवने वन्दना मयाये । धर्म याके शरण वना प्राणीयात प्राहार यायगु, चीगु आदि हिंसा, अपगथ यायगु चिन्तना प्रयोग तोता दया कृपा तये । संघयाके शरण वना । मित्र सद्य तीर्थिक व बुद्धमत थका चोसनें (बौद्धमार्गि जूमानं) त्रिरत्न व कर्मफले दृढनिश्चित विश्वास सदुपि दुष्ट मित्र नाले मज्जुगु जुल । अनुकरण यायेमागु । बुद्धयाके शरण वना न्याधिगु भि-मभिगु मूर्ति जूमानं अनादर निन्दायायगु तोता सेवा भक्ति यायेगु क्षेत्र (थाय्) शास्ता समानयाना जोनेगु याये । धर्मयाके शरण वना । आज्ञा (धीसन्धि बुद्ध प्रवचन सहितगु ग्रन्थ (शास्त्र पुस्तक) आदि आखः छगलेसं तुच्छ अनादर यायगु आदि कर्मतोता साक्षात धर्मरत्न संज्ञां आदर भक्ति तये । ५ संघयाके शरण वना । शुद्धपुद्गल शील उद्योगि व पिटकधर जक सम्युकि छुं प्रवजित यागु चिन्ह मात्र धारणयाद्व अशुद्धले पुद्गल तक यातनं निन्दा पक्षपात यायगु आदि तोता साक्षात संघ संज्ञा वेका आदर भक्ति तये ।

अनुकूल अवयव । गुरु कल्याण मित्र चिन्तना प्रयोग द्वारं सदां सेवन यायेगु व । गुरुयागु आज्ञा व जिनयागु प्रवचने श्रुत चिन्तन यायगु ।

धर्मयाज्ञ मित्र (धर्मयाज्ञ ११२१) यात निन्दा याय्गु कर्म आदि लोकायागु चिन्ह (चालचलन) मोता धार्मिकयागु चिन्ह (चालचलन) कायगु जुल । मेगुनं खँ न्हाथे तःधंगुनं (खँ भि-मभिगु न्हाथे तःधंगु वोसनं) । त्रिरत्न मतोतेगु । ज्या (भि-मभि) न्हाथिगुपरंजसां शरण मेपिके ममालेगु । सदां त्रिरत्नयागु गुण लुमंका पूजा, पाठ यायेगुली उद्यम (कोशिस) याय्मागु आदि अपालं दु जुल । “सुहृडलेख धैगुलि- गथेजा सुगतयागु मूर्ति सि याके जूसां दयकागु न्हागु जूसां ज्यू । पण्डित ज्ञानिगुणिं पूजायाये ।” धैगु व । “न्येन्यी गोडग्येन” धैगुलि न्यासः दँ लिपा जीवले । जि आखः या रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतित जू । उगु वखो थुके गौरव ति [सर्व संस्कार अनित्य । आश्रव दवव दुःख । सर्व धर्म अनात्मा । निर्वाण शान्ति धैगु चर्तुप्रवचनया आखः इत्यादि] धैगु व । “अधिचिन्तन सञ्चोदन” धैगुलि । मत्ता (ममता) थुगु प्रमाद (बेहोस) दको या मूल । हीनत्व भिनुयात जकनं निन्दा याय्मने । धैगु व । पुनर मेगुनं धिनय व्याकरणं- “छं प्राण, राज्यभोग व ख्याःय्गु निमित्ते जकनं त्रिरत्न तोते मने ।” धैगु आदि अपालं कनातगु दु ।

६

न्यागूगु । शरण वनेगुया हीन, गुण । दुनेया बुद्धमत यागु श्रेणी लाइगु (बुद्धया परिवार जीगु) दुर्गती कुतुं मवनीगु । शील संवर दकोया आश्रय स्थान जीगु । मनुष्य, अमनुष्ययागु अन्तरायं (दोष विघ्नं) मथीगु । रोग कमतिजुया आयु ताहा जीगु । न्हापायागु कर्मावरण (कर्मया मेल) शोधन जीगु । कारण संभार निगू पुरं जुया ननानं बोधिपद लाइगु जुल ॥ संग्रहयासा “ पारमिता समुच्चय ” धैगुलि । “शरण वनागु पूण्यया रूप (वस्तु) दःसा । थुगु त्रिशाहश्र लोक धातुनं थल चीगो ॥ ” धैतये हीन गुण अचिन्त्य जुल । थुगु प्रकारं जिन पुत्रपिंशं शरण वनेगुया अभ्यास यायेगुली शिक्षित जीगु चर्या जुल ॥ “कुन्माँ लायैस्यालुं” समन्त भद्र मुखागम धैगुलि । “ त्रिशरण वनेगु तोता न्हाथे गम्भीरगु तःधंगु छगु धर्म चर्या याःमां दुनेया बुद्धमने मलागु जुल । ” “ पिनेया शैवमत व दुनेया बुद्धमत शरणया विशेषं ” धैतल । अकुशल कर्मे दर व होम दय्केगु । देव व वायुयोग आदि भावना याना साधारण सिद्धि प्राप्त याय्गु तीर्थिकपिनिनं दसां । त्रिरत्न यागु शरण वनेगु मस्यगुलि मोक्षमार्ग छुने जुया सदां संसारं तरे मजुगू जुल । अथेया निति मोक्षमार्गे चोना दुनेया बौद्ध मत जी धुमेलि शरण वनेगु व शरण वनेगुया

७

शिखापद प्राणवन्तां मतोतुसे धारण याय्मा । सूत्र । गुह्य व्यक्ति बुद्धयाके शरण वन । थुल्ल भिन्नकं उपाशक जुल । गवलेसं मेपि देवतापिके शरण मवने । सद्धर्मे शरणवन्त हिंसा, अपराध याय्गु चित्त छुते उर्वीके । आर्य्य संवयाके शरणवन्त । तार्थिकपि संगत मयाये । थथे आदि आज्ञा दय्का तथे जुल । प्रतिष्ठायाना पूजा भावयाना मान्य सत्कारयाना तयागु बुद्धया मूर्ति व प्रवचन धर्मशास्त्र थःगु परिभोग सम्पति भामपियेगु । मेगुनं बुद्धयागु मूर्ति चोया तगुव । दय्का तःगु इत्यादि नाप कया दयकीवले वाहेक मेवले बाँमला थका खिचेयाना गिजे दायगु आदि निन्दायात धासा प्रायाश्चित अन्यन्त तचोगुलि थथेयाये मते । प्रवचनयागु आखःया पुस्तक आदि वस्त्र मदेक तयगु व । वेंतयगु । हाचां गायगु, ध्वायगु आदि व । सफू प्वाकेवले पतिंचा इभ्या कया थीगु आदि अनादरगु आचरण दकोनं प्रायाश्चित अधिक तचो । भगवानं । न्यास दँ लिपा । जि आखःया रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतीत जू । उगु वखने उके गौरवति । थथे आज्ञा जुल । हनं बुद्धया आज्ञा (सफू) या घोने काय (मूर्ति) तयमते थथे । बुद्धयागु काय वाक आश्रय स्थान (मूर्ति) दकोसिवेनं वाकयागु आश्रय (मूर्ति) थैगु जोनेगु तोनेगु थाय कयेनीगु व । शासन सदां धारण उवीगु आदि साक्षात बुद्ध व फरक भचाहे मदया

विशेष उत्तम थका आज्ञा जुल । शरण सप्तति धैगुलि- “शील संवर सकमियां दःमानं । शरण मवन्तयाके मदु” थका धैतथे प्रतिमोक्षया भिक्षु श्रामणेर उपाशक आदियागु शीलसंवर दकोयानं आश्रय स्थान शरण वनेगु मदेकं मगा (उपायहे मदु) । थुल्लेसं मेगु उत्तम बोधिचित्त उत्पत्ति यायेगु व । गुह्यमन्त्र, वचनयानया अभियेक आदि दकोया पूर्व न्हापां शरण वनेगु लक्षण पुरे ज्वीकातिनि वनेमा । छुं छन्दुया जक उपोषदशील काय-तनं न्हापां शरण वनेगु मदेकं मगागुलि शील संवर गुण दकोया मूल (हा) जुल । त्रिरत्न यागु गुणसिया थद्धा शरण वनेगु जा छु, भचाबुद्ध धैगु शब्दमात्र न्हेपनं न्येनागु व । काय वाक चित्तयागु आश्रय स्थान न्हागुलिसं संवन्ध संजोग किञ्चित मात्र याद्वसितं स्वभावे मोक्षयागु पुसा दया अन्ने निर्वाण प्राप्त ज्वी । राजा अजान शत्रु बाँ स्याद्वनं त्रिरत्नयाके शरण वंगुलि न्हेन्द्रजक नरक भोगयाना तरे जुल धैगु व । देवदत्त सोंगू पञ्च महापाप यागुलि स्वाम्वाहेनरकयागु मिश्रले बुद्धयागु प्रवचने विश्वास जुया । जि थनि चित्तया अन्तस्करणंमे बुद्धयाके शरण जुल थका धागुलि “रुईपाचेन्” (अस्थिक) धैल प्रत्येक बुद्ध जुल थका आज्ञा दय्का तगुथे जुल । “विमल धैगु सूत्र” । गुगु शरण वनागुया पूण्य । यदि थुगु यागु

रूप दसा । आकाशधातु दको जायानं । थुगु थ्वयावे अपो ज्वी धैगु व । “पारमिता समुच्चय” धैगुलि “शरण वनागु पण्य रूप दसा । त्रिधातु थुगुनं थल चिगो । लःया खानी महामागरया लः दाना तुलना गुवले याये कै ।” थथे आज्ञा जुल । मेगु सुव्य मर्म सूत्रं । बुद्धया शरणे गुप्तालि वनी । (थ्वेत) कोटांकोटी मारनं फुके कैरुयु । शील सेना मन भ्रान्ति ज्ञानं । थुल निश्चयनं लिपा यागु जन्मे तरे जुया वनीगु । [सत्ययोग प्राप्त ध्वी] । तसर्थ थःमं पूजा, पाठ देव ध्यान, मन्त्र, जप इत्यादि कुशलमूल (धर्म) गुगु याय्गु दक्कमं त्रिरत्नयात पूजा चह्येयाना पण्य प्राणिया कारणे परिणामन (धर्मदान) याये । पुन्ही, अमाई आदि खुगु वखनेसं त्रिरत्न यागु पूजा गुलिफत फकोयाना सदां त्रिरत्नयागु नित्यपूजा तुने मयाये । वखुत सदा-सर्वदां सुख, दुःख न्हागु जुयावोसां त्रिरत्नयाके शरण वनेगु जक लोमसंक याये । थथे दानागुलि रूपना ग्हंगरेनं भय, त्राश आदि ज्वीगु वखने शरण वने फत धामा (दन धासा) अन्तराभवेनं थथे ज्वीया निनिं थथे मज्जतले शरण वनेगुली कोशिम मेहनत याये । संग्रहयासा मनया भरोसा त्रिरत्नयाके जक तया प्राण हे वंसां शरण वनेगु मतोतेगु हगु यायेसा । “विंवि व्याकरण सूत्रं” बुद्धयागु काय मूर्ति चैन्य सम्बन्ध

जुक । (मैत्रियागु पाले) प्रथम संघायने ज्वीवले अर्हत् प्राप्त ज्वी । बुद्ध प्रवचन शास्त्र चौपिं पाठ यापिं धर्मे सम्बन्ध जुक । दुतीय संघायन ज्वीवले अर्हत् प्राप्त ज्वी । संघयात सेवा चाकरी आदि यायेगुली संवन्ध जुक । तृतीय संघायन ज्वीवले अर्हत् पद प्राप्त ज्वी । न्हापा न्हापायाह बुद्धया शासने । त्रिरत्नयाके संवन्धतपिं गुपिं सकलें लिपा लिपाह बुद्धया शासने मुक्त ज्वी । थथे आज्ञा दयका तगुदु जुल । शुभम् ।

इति जिनपुत्र पर्याये उद्धृत संक्षेप मूल

मानदास गुप्त दासया संकलन
भाषा सफू कायदात उपहार

त्रिशरणा गमनोपदेश

समाप्त

भिक्षू दिशा स्वंगू कालेसं मङ्गल मुख शान्ति ज्वीमा शुभम् ।

मानदास गुप्त दासया संकलन
भाषा सफू कायदात उपहार

“ जिन पुत्रपर्याये उद्धृत ”

त्रिशरणागम अनुभव, शासन प्रवेशद्वारनामविजहार

(तिब्बट् भाषाया अनुवाद)

नमो रत्न त्रयाय । निगु शब्द (धुगुलोक व परलोक निगुली दुःखादि दुर्गती मलाकाः भव सुखादि लायेगु कामना व । त्रिभव मुक्तगु शान्त निर्वाण प्राप्त यायगु कामना, तथा भवशमं विमुक्तगु संवोधि प्राप्त याना परहीत सुख यायगु कामना आदि । उत्तम, मध्यम अधम (सोंगु) कामना या मार्गे प्रतिस्थित जुया, बुद्धया शासन प्रवेश जुया विज्यापिः (दोपि) बौद्ध अनुयायी सकलया छगु मात्र परम शरणोत्तम स्थान त्रिरत्न जूगलि, बुद्ध व धर्म तथा संघ प्रति सकलया श्रद्धा भक्ति गौरव अभिवृद्धि जुया, बुद्धया शासन प्रसार ज्वीमा नैगु आशिस याना शरणया हेतु । शरणया स्थान । शरणया नीति । शरणया शिक्षापद । शरणया हीत गुणसहित न्यागू अगया संक्षिप्त सार उपदेश व, । त्रिशरण वनेगु सत्तेप विधिनं संयुक्तगु पुस्तिका छगु तिचवट् भाषा यागु नेपाल भाषा अनुवादया रूपे चोयागु, थुकी शुद्धाशुद्ध भूल दोंगु दक पूजनीय गुरुगण व सुविज्ञ पाठकवर्गपिके क्षमा प्रार्थना । मथुगु १० वीका विया विज्याद्व धर्ममित्र भिक्षु वागेन्द्र धर्मवद्धे कजु प्रति कृतज्ञ जुया । थुगु पुस्तक प्रकाश यायत मगाःगु चन्दा तर्पे तथा मुद्रण कार्य सफल याना विज्याद्व धारुवा साहुनी हेरामाया यात सादर धन्यवाद दु ।

थुगु श्रद्धेय दायक पुण्यात्मापिगु श्रद्धा चन्दाया कुशलमूलं जगत दको त्रिरत्नया शरणेलाना भवदुःखं मुक्त जुया महा विमोक्ष सुख संवोधिपद प्राप्त जुय्मा । शुभमस्तु ।

क्रि.सं. २०२५.

अनुवादक भिक्षु मञ्जु शासन धर

पुरोधेय पद्मवर्ण महाविहार, ज्याठा ल.पु.

नमो रत्नत्रयाय । । अनुत्तरत्न शारता (गुरु) बुद्धरत्न । स्थान त्रिरत्नयात वन्दना । नाथ महा करुणा सम्पन्नत्न । वन्दना । शुद्धं वितरागगु (रागं मुक्तगु) । बुशलं अपाय धर्मयात वन्दना । । तरेजुया मोक्ष मार्ग केना । शुद्धगु संघयात वन्दना ॥ (भं०) सकल बुद्धपिन्त नमस्कार जिनं संघ गणपिन्त नमस्कार ॥ बोधि मार्ग उपदेश विया । बोधिनाथ शाक्यमिहयात नमस्कार । हिम प्रदेश 'जारूँबु' निवास भदन्त भिक्षुवर 'डावांतेनजिन्नोबु' वागेन्द्र शासन मणिनं दयका विज्यागु असंग कृत जिन पुत्र पर्यायनाम भोट (तिचवट्) भाषाया टिकास चोंगु जिनपुत्रपिसँ शरण वनेगुली अनुभव दयका शिक्षित जुय् माःगु सदुपदेश छगु यागु नेपाल भाषा अनुवादया रूपे चोया । यथाः—

अनुत्तरत्न रत्नक धर्मरत्न । अनुत्तरत्न नायक संवरत्न । शरणया सर्वज्ञ शारता । पृण्य गुण सागरया चत्र । तथागत यात (दुर्गति) मोचनः जुया । छगु मात्र उत्तमगु परमार्थ । शान्तगु शिक्षास सुप्रतिस्थित जुया । गुणं सम्पन्नगु उत्तम चत्र । (बुद्धं) आज्ञाजगु धर्मयात नमस्कार । शीलं सम्पन्नपिं भव सागरं तरेयाना विज्याद्व । जगत (संसार) या गुरु

१

नमः आर्य्य अवलोकितय । । थःहे अत्यन्त तरेजुय् थाकुगु संसारया बन्धनाम लाना । कर्म क्लेशया ममुदय यागु क्वातुगु शिखलं अधिन मदय्क चिनातःपिं लोकया महादेव आदि (लोकयाद्योपिं) ऽद्याथे शक्ति तद्धैमनं अपाय (नःक आदि दुर्गति) यागु दुःख (कर्म क्लेशं) गथे रक्षा याय् फयि । किञ्चित् मात्र जकन रक्षा याय् फयि मय्नु । अथेयानितिं विशिष्ट उत्तमगु स्थान गुह्यमिके शरण अन्वेपण याःपा (माःमा) कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीगु, थःपर सकलं भव शम यागु दको भयं रक्षायाय्गु निश्चित पक्कागु समर्थ (शक्ति) दुह्य त्रिग्न याके मनं भोगेमा व्यागु शरणे वनेगु यात (अन्यथा मज्जीगु शरण) धागु जुल । मेगुनं । शरण सप्तनि धैगुलि । बुद्ध धर्म संव धैम । मोक्ष इच्छायाःपिनि वात (रक्षक) । धैगु आदि आज्ञाज्थे । बुद्धयागु अनुभावे रुचोकं भवशम यागु भयं तरे ज्वी मय्नुगुलि मोक्ष अर्थयाय्त् (लाय्त्) शरण वनेगु या आचार पद्धति (विधान) । शरण वनेगु यां हेतु (कारण) । शरणवनेगु या स्थान । शरण वनेगु या नीति । शरणवनेगु या शिक्षापद । शरण वनेगु या हीतगु गुण (पुण्य फल) सहित न्यागु । प्रथमगु । शरणवनेगु या कारण भयं पीरं ज्गु जुल । थःत भय त्राश छुहेमदया समस्त थःगु अधिन प्राप्त ज्गु दःमा शरण माले मागु मय्नु

यानितिं । आःथुथाय् भीत थये मदया अनादि कालंनसे अविद्यागु अन्धकारं अज्ञान, मोहं तोपुया ममिगु कर्मया पाशं चिना, जन्म जरा व्याधि मरण यागु दण्ड सजात्रि याका । अपाय (नःक) यागु थासे (न्यायालये) सजात्रि यागु दुःख उन्मुकानि (मिलापचाकः) थें दिपु रुदेक भोगयाये मागु दुःख भय, त्राश चायालि । थुके रक्षा याय्गु शक्ति त्रिग्नयाके दुगुनि दः निश्चित विश्वासगु श्रद्धां आशा भोगा यायेगु मन वोगु (शरण या हेतु) जुल ।

निगूगु । विशिष्ट उत्तमगु थाय गुह्यमिके शरण मालेगु धामा । कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीगु थःपर सकलं भव शमयागु दको भयं रक्षा याय्गु शक्ति दुह्य त्रिग्न मोक्षमिनं आःथथे भव (संसार) यागु भयं रक्षायाना अन्ते निश्चय (निर्वाणे) लाके फुगु अन्यथा मय्नुगु शरण ज्वा नितिं । महा आचार्य्य पद्मसंभवं । “संसारिक नायो थुपिं ऽद्याथे भिसानं अन्यथा ज्वी । शरण स्थान त्रिग्नयाके अन्यथा ज्वीमय्नु ।” थथे धैविज्यात । स्वंगूगु । शरण वनेगु या नीति । श्रद्धा संवन्नगु द्वारं शरण वनेमाः । थुगु श्रद्धासं दुने छुने याःसा । प्रशन्नगु श्रद्धा धैगु त्रिग्न

यागु स्थान आदि सतगुरु सुगुणमिगु गुण व चरित्र खंगु धैगु संजोगं थयें थयें प्रशन्न जुया वया थद्दा उत्पत्ति जगु जुल । इच्छितगु थद्दा धैगु पापयागु प्रायश्चितं संसारयागु दुःख आदि ममके जुया लुमना वया । थुगु मज्जीकेगु इच्छा उत्पत्ति जगु । पण्ययागु हीन गुणं (फलं) सुगति स्वर्ग व मोक्ष सुख धैगु सिया थुगुयान प्राप्त यायेगु इच्छा उत्पत्ति जगु जुल । दृढनिश्चित (विश्वास) गु थद्दा धैगु । सुखमां गुरु त्रिरत्नयागु कृपा [गुगु त्रिरत्नयागु सदुपदेश रुकर्म या फलं स्वागत यागु] धैगु स्तुगुव । दुःखमां मभिगु कर्म शुद्ध याइगु अमाधारनगु प्रशाद स्वः धैगु सिया चित्तया अन्तस्करणंसे दृढ निश्चित विश्वास जगु जुल । स्वामि दीपङ्कगुत्रिज्ञानं “ शरणोत्तम (शरणमध्ये उत्तम) गुरु त्रिरत्न शरण स्थाने वाँलाक च्यँ । भिगु प्रशान्तगु, इच्छिगु दृढ निश्चित विश्वासगुलि । महा पण्यभूमि थद्दाम सेवाया ” थये धैविज्यात । पुनर “ बुद्धयात शास्ता (गुरु) । धर्मयात मार्ग लँ । संवयात मार्ग साधनया मित्र भालपा भक्तितया शरण वगेगु जुल ।

प्यंगुगु शिक्षापद । निशेष व अनुकरण तथा अनुकूल अवयव नापं सोंगूया द्वारं आचरण यायेगुली निशेष (मज्जुगु तोने मागु) । बुद्धया

शरणे वना । लौकिक देवता (लोकया द्यो) याके आशा भरोसा व्याना शरण मवने वन्दना मयाये । धर्म याके शरण वना प्राणीयात प्राहार यायगु, चीगु आदि हिंसा, अपराध यायगु चिन्तना प्रयोग तोना दया कृपा तये । संवयाके शरण वना । मित्र सद्य तीर्थिक व बुद्धमत थका चोंसनं (बौद्धमार्गि ज्ञानं) त्रिरत्न व कर्मफले दृढनिश्चित विश्वास मदुपिं दुष्ट मित्र नाले मज्जुगु जुल । अनुकरण यायेमागु । बुद्धयाके शरण वना न्याधिगु भि-मभिगु मूर्ति ज्ञानं अनादर निन्दायायगु तोता सेवा भक्ति यायेगु छत्र (थाय्) शास्ता समानयाना जोनेगु याये । धर्मयाके शरण वना । आज्ञा (धीमन्धि बुद्ध प्रवचन सहितगु ग्रन्थ (शास्त्र पुस्तक) आदि आखः छगलेसं तुच्छ अनादर यायगु आदि कर्मतोता साक्षात धर्मरत्न संज्ञा आदर भक्ति तये । संवयाके शरण वना । शुद्धपुद्गल शील उद्योगि व पिटकधर जक मखुकि छुं प्रवजित यागु चिन्ह मात्र धारणयात्त अशुद्ध पुद्गल तक यातनं निन्दा पक्षपात यायगु आदि तोता साक्षात भंघ संज्ञा वेका आदर भक्ति तये ।

अनुकूल अवयव । गुरु कन्याण मित्र चिन्तना प्रयोग द्वारं सदां सेवन यायेगु व । गुरुयागु आज्ञा व जिनयागु प्रवचने श्रुत चिन्तन यायगु ।

धर्मयाज्ञ मित्र (धर्मयाज्ञ पार) यात निन्दा याय्गु कर्म आदि लोहयागु चिह्न (चालचलन) तोता धार्मिकयागु चिह्न (चालचलन) कायगु जुल । मेगुनं खँ न्हाथे तःधंगुनं (खँ भिं-मभिंनु न्हाथे तःधंगु वोसनं) । त्रिरत्न मतोगेगु । ज्या (भिं-मभि) न्हाथिगुपरंजमां शरण मेपिके ममालेगु । सदां त्रिरत्नयागु गुण लुमंका पूजा, पाठ यायेगुली उद्यम (कोशिस) याय्मागु आदि अपालं दु जुल । “सुहृडलेख धैगुलिं- गथंजा सुगतयागु मूर्ति सिं याके जूसां दयकागु न्हागु जूसां ज्यु । पखिदः ज्ञानिगुणिं पूजायाये ।” धैगु व । “न्येन्ग्यी गोडग्येन्” धैगुलिं न्यासः दँ लिपा जीवले । जि आखः या रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतित जू । उगु वखने थुके गौरव ति [सर्व संस्कार अनित्य । आश्रय दक्ख दुःख । सर्व धर्म अनात्मा । निवांण शान्ति ६ धैगु चर्तुपवचनया आखः इत्यादि] धैगु व । “अधिचिन्तन सञ्चोदन” धैगुलिं । मत्ता (ममता) थुगु प्रमाद (बेहोम) दको या मूल । हीनह्य मिश्रयात जकनं निन्दा याय्मने । धैगु व । पुनर मेगुनं विनय व्याकरणं- “छं प्राण, राज्यभोग व ख्याःय्गु निमित्ते जकनं त्रिरत्न तोते मने ।” धैगु आदि अपालं कनातगु दु ।

न्यागूगु । शरण वनेगुया हीन, गुण । दुनेया बुद्धमत यागु श्रेणी लाइगु (बुद्धया परिवार जीगु) दुर्गंगी कुतुं मवनीगु । शील संवर दकोया आश्रय स्थान जीगु । मनुष्य, अमनुष्ययागु अन्तरायं (दोष विघ्नं) मथीगु । रोग कमतिजुया आयु ताहा जीगु । न्हापायागु कर्मावरण (कर्मया मेल) शोधन जीगु । कारण संभार निगू पुरे जुया ननानं बोधिपद लाइगु जुल ॥ संग्रहयासा “ पारमिता समुच्चय ” धैगुलिं । “शरण वनागु पूण्यया रूप (वस्तु) दःसा । थुगु त्रिशाद्वय लोक धातुनं थल चीगो ॥ ” धैतये हीन गुण अचिन्त्य जुल । थुगु प्रकारं जिन पुत्रपिं शरण वनेगुया अभ्यास यायेगुली शिद्धि जीगु चय्यां जुल ॥ “कुन्सां लामैस्यालुं” समन्त भद्र मुखागम धैगुलिं । “ त्रिशरण वनेगु तोता न्हाथे गम्भीरगु तःधंगु छगु धर्म चय्यां याःमां दुनेया बुद्धमने मलागु जुल । ” “ पिनेया शैवमत व दुनेया बुद्धमत शरणया विशेषं ” धैतल । अकुशल कर्मे दर व होम दय्केगु । देव व वायुयोग आदि भावना याना साधारण सिद्धि प्राप्त याय्गु तीर्थिकपिनिनं दमां । त्रिरत्न यागु शरण वनेगु मस्युगुलिं मोक्षमार्ग छुने जुया सदां संसारं तरे मजुगू जुल । अथेया निति मोक्षमार्गे चोना दुनेया बुद्ध मत जी धुमेलि शरण वनेगु व शरण वनेगुया

शिखापद प्राणवंशं मतोत्तुसे धारण याय्मा । सूत्र । गुह्य व्यक्ति बुद्धयाके शरण वन । थुह्य भिन्नकं उपाशक जुल । गवलेसं मेपिं देवतापिके शरण मवने । सद्वर्मे शरणवंश हिंसा, अपराध याय्गु चित्त ह्युते ज्वीके । आर्य्य संवयाके शरणवंश । तीर्थिकपि संगत मयाये । थथे आदि आज्ञा दय्का तथे जुल । प्रतिष्ठायाना पृजा भावयाना मान्य सत्कारयाना तयागु बुद्धया मूर्ति व प्रवचन धर्मशास्त्र थःगु परिभोग सम्पति भामपियेगु । मेगुनं बुद्धयागु मूर्ति चोया तनुव । दय्का तःगु इत्यादि नाप वया दयकीवले वाहेक मेवले दौमला धका खिचेयाना गिजे दयगु आदि निन्दायात धासा प्रायाश्चित अन्यन्त तचोगुलि थथेयाये मते । प्रवचनयागु आखःया पुस्तक आदि वस्त्र मदेक तयगु व । वेतयगु । हाचां गायगु, ध्यायगु आदि व । सकृ प्वीकेवले पतिंचा इभ्या कया थीगु आदि अनादरगु आचरण दकोनं प्रायाश्चित अधिक तचो । भगवानं । न्यास दँ लिपा । जि आखःया रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतीत ज् । उगु वखने उके गौरवति । थथे आज्ञा जुल । हनं बुद्धया आज्ञा (सकृ) या द्योने काय (मूर्ति) तयमते धार्थे । बुद्धयागु काय वाक आश्रय स्थान (मूर्ति) दकोसिवेनं वाकयागु आश्रय (मूर्ति) धैगु जोगु तोनेगु थाय वयेनीगु व । शासन सदां धारण ज्वीगु आदि साक्षात बुद्ध व फत्तक भचाहे मदया

विशेष उत्तम धका आज्ञा जुल । शरण मपति धैगुलि- “ शील संवर सकृमियां दःमानं । शरण मवंशयाके मदु ” धका धैतथे प्रतिमोक्षया भिक्षु श्रामणेर उपाशक आदियागु शीलसंवर दकोयानं आश्रय स्थान शरण वनेगु मदेकं मगा (उपायहे मदु) । थुह्येसं मेगु उत्तम बोधिचित्त उत्पति यायेगु व । गुह्यमन्त्र, वज्रयानया अभिशेक आदि दकोया पर्व न्हापां शरण वनेगु लक्षण पुरे ज्वीकातिनि वनेमा । छुं छन्दुया जक उपोषदशील काय- तनं न्हापां शरण वनेगु मदेकं मगागुलि शील संवर गुण दकोया मूल (हा) जुल । त्रिग्न यागु गुणमिया थ्रद्धा शरण वनेगु जा छु, भचा बुद्ध धैगु शब्दमात्र न्हेपनं न्येनागु व । काय वाक चित्तयागु आश्रय स्थान न्हागुलिसं संवन्ध संजोग किञ्चित मात्र याक्षमितं स्वभावे मोक्षयागु पुसा दया अन्ने निर्वाण प्राप्त ज्वी । राजा अजान शत्रु बी स्याक्षनं त्रिग्नयाके शरण वंगुलि न्हेन्हजक नरक भोगयाना तरे जुल धैगु व । देवदन सोंगू पञ्च महापाप यागुलि म्याम्वाहेनरकयागु मिह्वले बुद्धयागु प्रव रने विश्वास जुया । जि थनिं चित्तया अन्तस्करणंसं बुद्धयाके शरण जुल धका धागुलि “ रूईपाचेन् ” (अस्थिर) धैल प्रचेक बुद्ध जुल धका आज्ञा दय्का तगुथे जुल । “ भिमल धैगु सूत्र ” । गुगु शरण वनागुया पृणय । यदि थुगु यागु

रूप दसा । आकाशधातु दको जायानं । शुगु थय्यावेअपो ज्वी धेगु व । “पारमिता समुच्चय” धेगुलिं “शरण वनागु पण्य रूप दसा । त्रिधातु शुगुनं धल चिगो । लःया खानी महासागरया लः दाना तुलना गुवले याये कै ।” थथे आज्ञा जुल । मेगु सूर्य गर्भ सूत्रं । बुद्धया शरणे सुप्राणि वनी । (थ्वेत) कोटांकोटी मारनं फुके फैसखु । शील सेना मन भ्रान्ति जूमानं । शुद्ध निश्चयनं लिपा यागु जन्मे तरे जुया वनीगु । [सहयोग प्राप्त ज्वी] । तसर्थ थःमं पूजा, पाठ देव ध्यान, मन्त्र, जप इत्यादि कुशलमूल (धर्म) गुगु याय्गु दववमं त्रिरत्नयात पूजा चहेयाना पण्य प्राणिया कारणे परिणामन (धर्मदान) याये । पुन्ही, अमाई आदि खुगु वखतेसं त्रिरत्न यागु पूजा गुलिफत फकोयाना सदां त्रिरत्नयागु नित्यपूजा तुने मयाये । वखत सदा-सर्वदां सुख, दुःख न्हागु जुयावोमां त्रिरत्नयाके शरण वनेगु जक लोमसंक याये । थथे यानागुलिं रुपना र्हंगरेनं भय, त्राश आदि ज्वीगु वखते शरण वने फत धासा (दन धासा) अन्तराभवेनं थथे ज्वीया निनिं थथे मज्जतले शरण वनेगुली कोशिम मेहनत याये । संग्रहयामा मनया भरोसा त्रिरत्नयाके जक तथा प्राण हे वंमां शरण वनेगु मतोतेगु हगु यायेमा । “मैत्रि व्याकरण सूत्र” बुद्धयागु काय मूर्ति चैत्य सम्बन्ध

जुक । (मैत्रियागु पाले) प्रथम संघायने ज्वीवले अर्हत् प्राप्त ज्वी । बुद्ध प्रवचन शास्त्र चौपिं पाठ यापिं धर्मे सम्बन्ध जुक । दुतीय संघायन ज्वीवले अर्हत् प्राप्त ज्वी । संघयात सेवा चाकरी आदि यायेगुली संवन्ध जुक । तृतीय संघायन ज्वीवले अर्हत् पद प्राप्त ज्वी । न्हापा न्हापायाङ्ग बुद्धया शासने । त्रिरत्नयाके संवन्धतपिं गुपिं सकलें लिपा लिपाङ्ग बुद्धया शासने मुक्त ज्वी । थथे आज्ञा दयका तगुदु जुल । शुभम् ।

इति जिनपुत्र पर्याये उद्धृत संक्षेप मूल

त्रिशरण गहनोपदेश

समाप्त

भिक्षु दिशा स्वंगु कालेसं मङ्गल सुख शान्ति ज्वीमा शुभम् ।

मानदास सुगत नामया संकलनं
बाणा सफु कायनात उपहार !

अभय द्वोप कृत "बाकं बोनेगु पिनेयागु"

साधारण पूर्वगतया टिका

भोट भाषाया नेपाल भाषा अनुवाद

छत्वाचा खँ

जगतया शास्ता भगवान बुद्ध श्री शाक्य मुनिया आज्ञा अनुवाद "काग्युर" नाम तिब्बट भाषाया चौधग्रन्थे अन्तरगत त्रया चोंगु स्मृति सम्वान धेंगुग्रन्थे उल्लेख यानातगु (प्यंगरत्न) "मन फःहीकेगु प्यंगु" बुद्धापदेश हेमाल देश निवासी महा पण्डित विशाधर अभय द्वीपं मन्त्रिप्र रूपे मार संग्रह याना दयेका विज्यागु "छोन्दो" पूर्वगत नाम सद्धर्म पुस्तकया टिका सुंगुछ भोट भाषा सम्युपे सद्धर्माभिलाषि मज्जन धर्मिक जनपिन्त छुं भनि हीत प्रयोजन दैला धेंगु अभिप्राय नेपाली भाषा अनुवाद यानागु जुल । थुगु चिकिचा धेंगु पुस्तक वसाने मार गभिन जानयागु रमं संयुक्त जगु दु । तथापि अत्यन्त छोटकरी रूपे संग्रह याना लेखयाना तःगु ज्यानिर्ति बाँलाक म्पष्ट बुक्के मजुई फु तमर्थ थुकीयागु विस्तार्थ बाँलाक सीयकेगु ईच्छा वसा "कुनमात् लामेश्यालु" धेंगु तिब्बट भाषाया सफू सोया सीयेका विज्याहुं, स्वया दिसं । थुके दोंगु व शुद्धाशुद्ध भूल दको मुचिज जनपिके जमा याचना याना ।

अनुवादकः- भिक्षु वागेन्द्र विशुद्ध वज्र

फरपिः- वज्रयंत्रिणी स्थान

साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिण संख्या सञ्चय
नेपाल भाषा अनुवाद ।

नमो बुद्ध धर्म संघाय । थुगु शरण वनेगु चतुर्प्रद-
आवश्यकतां दयका । थुगुनं न्हापां नसंति इले न्येले
दुनेनसें तचोगु थद्धा भक्ति वेका थुगु वाक्य बोने हे गुरु !
फुना वनीगु । पाप धर्मया कर्म पट्गति यागु थासे । अमनं
विज्याहुं धका सोको बोने ।

संक्षिप्त नीति शासन प्रदेश नाम विजहार । भोट भाषाया

क्षिण गन्ति मुनेगु (ल्याख धंकेगु) नीति सरलगु छगु
चाय्व सयनासन (लासां दना) जाउँगु थासे चोना
जि क्षण संपति शरीर । भिन्नकं प्राप्त जूसां अनित्य याकनं
थनी निश्चयनं बुतुवनी (लायि) । गुरुं रक्षा याना

१२

थनंलि शरण वनेगु थाय् (शरण जत्र) मनं ल्याकेगु । न्योने आकाशे पञ्चरश्मिया दय्वी सिंहासन पञ्चचन्द्रे गुरु मुनीन्द्र सुवर्णया उण छपाखाः

मानदास सुगत दासया संकलनं
वाशा सफू-कुथियात उपहार !

निका लाहा जःगु भूमिस्पर्श (मुद्रा), सःगु ध्यान मुद्राया दोने पिण्डपात्र धारण याना, तुति निपा वज्राशन, त्रिचीवरं पुना लक्षण व्यञ्जन प्रकाश जुया रश्मिया धात्री विज्याल, काय संघ वाक धर्म चित्त बुद्ध त्रिगुण स्वरूप मेपिनं दश दिशाया शरणस्थान वाकि मदेक दको समूहजुया विज्याल साक्षात विज्याना चोन धका मनं लोके ।

शरण वनेगु । ध्वसपोल मुनीन्द्रया अग्रे थःव मां वौ मकल प्राणि चोना । त्रिद्वारं भक्ति शरण वने । नमो । जिव मां आकाश समानं मकल प्राणिपिं थुगु देलानमें धारण याना दोधि मूले मलातले दशदिग् त्रिकालया मकल तथागतया काय, वाक चित्त गुण, कर्म दको छगुली समूह स्वरूप । ८४००० चय्यदोन धर्मस्कन्धया उत्पत्ति स्थान (स्वाहान) । आर्य्य संघ मकलया अधिपति । भगवत्क मूलव परंपराया सहितया श्रीमान् मद्गुरुपिके शरण । मद्बुद्ध भगवानपिके शरण । मद्दर्शन दको शरण । आर्य्य संघपिके शरण धका मोको वाने ।

थनंलि गन्ति मुनेगु (व्यास धंकेगु) यासा । गुरुयाके शरण जुल । बुद्धयाके शरण जुल । धर्मयाके शरण जुल । मंघयाके शरण जुल ।

धैगु सद्धि, दोद्धि आदि गुलि यायेगु स्वः यानालि लिपा अन्तिमे । शरण स्थान गुरु मुनीन्द्रयागु कायं रश्मि स्वया, थःव प्राणियात खल । अनादिनमें थौतक मुंकागु पाप मेलया समूह (मुनाच्चंगु) छु तक दु व्याको शोधन जुया शुद्ध जुल धका भापिये ।

शरण स्थान गुरु (मुनीन्द्र) यात वन्दना व पूजा चहे याना । पाप देशना याना पूण्य हर्षानुमोदन याना । धर्मचक्र अधेपण याना । निर्वाण जुया विज्याय मने धका याचना याना । कुशल समूह (पूण्यमुंगु) बोधि परिणाम याना । दिगु शरीर व सम्पत्ति परिग्रहणयाना अधिस्थान याना विज्याहुँ धका सप्त विधान पूजा संक्षेपं याये ।

थनंलि प्रहर समाहार यायूत (सिधयूकेत) न्होने विज्याना चोला गुरु मुनीन्द्र प्रशन्न जुया । थःगु सीरे विज्याना रश्मि जुया । थःके लीन जुल गुरुया त्रिमण्डल व । थःगु त्रिद्वार फरक मदेक अधिस्थान जुल धका भापिये ।

अन्तिमे लिपा परिणाम (कर्मदान) प्रणिधान (आशिस) मंगल आदि यायेगु । थुगु पूण्य याकनं जि धीमान् गुरु शिद्ध जुया । जगत छल्लहे

मन्यंक । छलपोल^{मा} भूमि तय फय्मा । त्रिरन यात प्रार्थना यानागु प्रभावं । जि आदि चोनागु भूमि दिशाम । रोग, दोष, गरीब, कंगाल (दुःखि, दरिद्र) वाद धिवाद (ल्वापु कलह) शान्ति व । धर्म व मंगल प्रवृद्धि याना विज्याहुँ । जि त्रिरत्न शरण वना लोकया द्योयान वन्दना मयासे प्राणियात हिंसा याय्गु अपराध कर्म तोता कुमित्र तीर्थिक व भ्काकरी पामा नालेगु तोते । बुद्ध मूर्ति चोयातगु, दय्कातगु व बुद्ध प्रवचन ग्रन्थ पुस्तक तथा भिक्षु संवयात साक्षात त्रिरत्न खना वन्दना व पूजा सेवा भक्ति तथा समस्त प्रकारं सेवन याये फय्मा । सत्पुरुष कयाण मित्र सेवन याना मद्वर्म न्येना । न्येनागु अर्थ मने तथा । आर्य्य सत्य प्यंगू भावना याना । इन्द्रिय चञ्चल मजुइगु मूल शिन्ना सम्पर्क ग्रहण याना सदां त्रिरत्न पूजा यायगुली उद्यम कोशिम याय् फय्मा । शरीर प्राणहेवसां त्रिरत्न कदापि मतोतेगु आदि शरण वनेगुया साधारण व छगू छगू शिन्नापदे । सर्वप्रकारं शिन्तिन जुया त्रिरत्न या शामन जोने फय्मा धैगु शिन्नापद फुक प्रणिधान गाथास अभ्यास याय्गु ।

धुगु प्रकारं शरणवंह दुनेया श्रेणी बुद्धमते लाना । शील संवर दफोया आश्रय स्थान जुइगु । न्हापा हुना तयागु कर्म मेल (कर्मावरण) कम

जुया फुना वनोगु । पण्य विपुल तःधंगु हुनीगु दुर्गती हुतुं मवना । मनुष्य, अमनुष्यया अन्तरायं मथीगु । कामना यानागु शिद्ध जुया ननानं बुद्धपद लाइगु आदि हीन गुण (पण्य फल) च्याता कनातगु जि व पर सकल जगत यात प्राप्त जुइमा । मुढ्यनं थनिनसे जन्म जन्म पत्तिकं मदगुरु त्रिरत्नयागु करुणां । अनुग्रहण याना (जोना) संसारयागु भयं रक्षा जुया संबुद्ध ननानं प्राप्त जुइमा । बुद्ध त्रिकाय प्राप्त ज्वीगु अधिस्थान व । अवल धर्मता सन्ययागु अधिस्थान व । मंघ मवागु (अच्छेदसन्धि) या अधिस्थानं । यानाग पणिणाम प्रणिधान सिद्ध जुइमा धैगु हीन गुण प्रणिधान गाथा श्लोके मिले जुया चेंगु बोना ।

परम उत्तम शास्ता, देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म बुद्धयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति धुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कयाण जुइमा । शान्त विराग देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म । धर्मयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति । धुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कयाण जुइमा । परमगणया उत्तम, देव, मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म संवयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा ।

प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनी थन स्वस्ति कल्याण जुइमा । स्वयं अचलगु कायं मंगल जुइमा । र्वीगु सोर अंगयागु वाकं मंगल जुइमा । अन्तं मुक्तगु विमल चित्तं मंगल जुइमा । दिनमं स्वस्ति रात्रिमं स्वस्ति । मध्यानेमं स्वस्ति । दिन रात्रि सदाकालं स्वस्ति जुइगु । त्रिरत्नं मंगल यायेमा । शास्ता (मुनीन्द्र) लोकधातवी विज्यागु व । शासन सूर्यया रश्मिये प्रकाश जूगु । शामनवर गुरु, शिष्य अत्यन्त मिले जूगुलि । शासन ताकालं स्थीर जुइगु मंगल जुइमा धैगु मंगल वाक्य वाँलाक याये ।

१७

संचित साधारण शरणगम चतुप्रदक्षिण संख्या सञ्चय नीति शासन प्रवेशद्वारनाम

थुगु थ नाप भाग्य समानपि जनसाधारण सुगुह्यासत हीत जुइया । निति जन्म जन्मपति त्रिरत्नं अनुप्रश्रययाह “ मोढाम् खवाङ् ” निति समुद्र धैका स्वनिवास्थान “ ता’श छवेरू खिलवै ” धैगु एकान्तगु थासे ध्यान कुटीस प्रयुक्त यानागु पूरणं प्राणिपि सकल त्रिरत्नयागु शरणे लायेमा त्रिरत्नयात वन्दना यायेगु ।

नमो रत्न त्रयाये । नमो मञ्जुश्रिये । नमो मुश्रिय । नमो उत्तमश्रिय स्वाहा । धैगु बोना सोको वन्दनायात धासा लखति प्रमाणं यानागु जुई धका आज्ञा दय्का तल । गुरुयात वन्दना यायगु । नमो गुरुभ्यः । त्रिरत्नयात वन्दना यायगु । नमो बुद्धाय । नमो धर्माय । नमो संघाय । धैगु जुल ।

१८

“ कश्चुर ” तिब्बट् ग्रन्थे उल्लेखयानात्तुमेव भाष्यं अनुवाद

पितृ-मातृ सूत्र

त्रिशरणगम

बुद्ध बोधिसत्त्वपिन्त वन्दना ।

थये जि न्येना, छगू समय भगवान् श्रावक संघ सहित श्रावस्ति जेतवने अनाथ पिण्डयाग आरामे विज्याना चोन । थन भगवान् आज्ञा दय्का विज्यात हे भिक्षुपि ! गुगुगृहे (छे) माँ वौ निक्षमित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे थुगु ब्रह्मा संयुक्त जुल । छुया निति धामा हे भिक्षुपि ! । कूल पुत्रया माँ वौ निक्ष कूलया द्वारं ब्रह्मा तुल्य जूगुलि जुल ।

हे भिक्षुपि ! गुगु छे माँ वौ निक्षमित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक पूजा याइगु । वथे बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे थुगु । गुरू संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धामा । हे भिक्षुपि ! कूलपुत्रया माँ वौ निक्ष कूलया द्वारं न्हापायाद गुरू समस्त दानयाये जोग्य जुया चापि जुया

१६

निति जुल ।

हे भिक्षुपि ! गुगु छे माँ वौ निक्षमित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे । थुगु मानव संयुक्त जुल । थ्व छुया निति धामा । हे भिक्षुपि ! कूलपुत्रया माँ वौ निक्ष कूलया द्वारं मानव तुल्यजूया निति जुल ।

हे भिक्षुपि ! गुगु छे माँ वौ निक्षमित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु व । तथा बाँलाक सेवाचाकरी याइगु छे थुगु देवता संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धामा । हे भिक्षुपि ! कूलपुत्रया माँ वौ निक्ष कूलया द्वारं, देवता तुल्य जूयानिति जुल ।

भगवान् थये धका आज्ञा दयका विज्यात । सुगतं थुगु खँ आज्ञादयकालि पुनर हानं शास्तानं थुगु खँ आज्ञा जुल ।

माँ वौ निक्ष ब्रह्मा जुल । वथे न्हापायाद गुरू जुल । कायमचाया ममस्त दान याय योग्यद्व । देदनं मानवनं स्वः । अथेयानिति थुपि निक्ष अनियाये यायगु थाँव । भोजन, स्नान् पादप्रक्षालन (तुतिसिकेगु) । नयगु, तोनेगुव । वस्त्र व लासा, फांगा । आश्रय स्थान आदि याके । ज्ञानी, गुणी सेवा याये ।

२०

त्रिशरणगम

शुद्धिं माँ वैया । सेवायानागु । शुद्धी ज्ञानी गुणी शुद्धेयात निमित्त (अपवाद) मदृक् । शुद्ध सिनां सुगति वनी जुल ।
भगवानं शुगुखं आज्ञादयका विज्यागुलि । भिक्षुपिं हर्षजुया भगवानं आज्ञा जूगुली अभिनन्दन यात । पितृमान् सुत्र समाप्त ।

“कम्युर” तिळ्ळट् मूथे उलेखयानातंगु नेवा भाषं अनुवाद

बुधदोपदेश

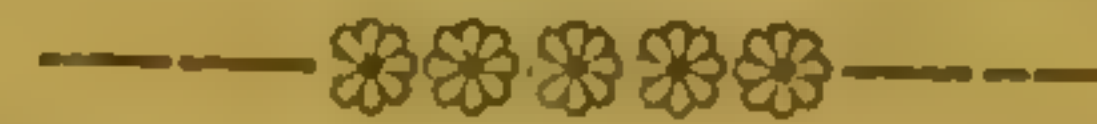
२१

भगवान बुद्ध श्रावस्तिपुर महानगरे अनाथ पिण्ड महाजनं दयका विज्यागु जेववन महाविहारे विज्याना चोंग वखने जिनमती धैल बोधिसत्वयात
थये उपदेश आज्ञा दयका विज्यात ।

१) हे जिनमती ! पृथग् इच्छायाल्ल कुलपुत्र, कुलपुत्री तथागतयात पूजा याये । २) प्रज्ञा इच्छा याल्ल धर्मश्रवण यायगुली उद्यम कोशिस याये

३) सुगति इच्छा याल्ल शील पालन याये । ४) परिभोग (धनमंपति) इच्छायाल्ल दान (न्याग) वढेयाये । ५) सुरुप इच्छायाल्ल क्षमा भावना याये । ६) प्रतिमान
इच्छायाल्ल गुरुयाके गौरवतये । ७) धारणी इच्छायाल्ल अभिमान मदयके । ८) ज्ञान इच्छा याल्ल नियमथं मन तयगुली चोने । ९) मोक्ष इच्छायाल्ल पाप
दको तोने । १०) सकल प्राणी सुखी याय्गु इच्छायाल्ल बोधि चित्त उत्पत्तियाये । ११) यैपगु भिंगु खं न्यनेगु इच्छायाल्ल सत्य खं ल्हाये । १२)
गुण इच्छायाल्ल भिन्नकं एकान्ते (चोनेगुली) शुशि याये । १३) धर्म इच्छायाल्ल कल्याण मित्र नाले (सेवन याये) । १४) समथ इच्छायाल्ल
तन्ता मदयकेगु अपो याये । १५) विपरयना इच्छायाल्ल धर्म सुन्यगुली (धर्म नैरान्म्य) छगू छगू परिच्छा याये । १६) ब्रह्म लोक इच्छायाल्ल मैत्री
करुणा मुदिता उपेच्छा भावना याये । १७) देव मनुष्यया परिभोग समृद्धि इच्छा याल्ल दश सुकुशल कर्मयागु मार्गं सम्यकं ग्रहण यायेगु । १८) परि
निर्वाण इच्छायाल्ल (नैरात्मा) सुन्यगु धर्मे अभिनन्दन याये । १९) दको गुण प्राप्त याय्गु इच्छायाल्ल त्रिरुनयात पूजायाये ।

२२

प्रश्नोत्तर

नि०कं० रत्नकूट (कापा) २२३ पौ

धर्मया उपदेश विषय, भगवान् बुद्धयाके राजा अजातशत्रुया प्रश्न

त्रिशरणराम

आजतशत्रुं विन्तियात- भगवान् ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) कल्याण मित्र जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! दानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! दानयानागुया हेतु शदस परिभोग जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् याज्ञा जुल- महाराज न्येनागुया हेतु शदस प्रज्ञा जुल । राजां विन्तियात- भगवान् शीलयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज शीलयागु हेतु शदस सुगति सर्वत्रे वर्नीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! चान्ति यागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! चान्तियागु हेतु शदस प्राणी अनुसन्धण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात-

२३

त्रिशरणराम

भगवान् ! वीर्ययागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! वीर्ययागु हेतु शदस बुद्धयागु धर्म दको परिपूर्ण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! ध्यानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! ध्यानयागु हेतु शदस उपशान्त जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस शंख मर्दंग जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! प्रार्थनायाना धर्म न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! प्रार्थना याना धर्म न्येनागुया हेतु शदस विचिमा संदेह मर्दंग जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस समाधि व अभिज्ञ प्राप्त ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! भावना यानागुया हेतु शदस अपगत छुने ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस क्वातुक ज्वीगु जुल । राजां ! विन्तियात- भगवान् ! दुःख न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! दुःख न्येनागुया

२४

हेतु शदस उपादान मदंगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदस जि धका जोंगु, जिगु धैगु जोंगु विरोध ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! शान्त निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदस छु ख ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! शान्त (निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदस उपशान्त जुल ।

नमःगुरवे

२५

तिव्वट् भाषा मस्युपिं आदि कर्मिक बोधिमन्व यानिक पुण्या मापित हीत चिन्तनयाना “कुन्सां लामें श्यालुं” समन्तभद्र मुखागम धैगु तिव्वट् भाषाया ग्रन्थानुसार । बुद्धबोधि, बोधिसत्त्व यान (महायान) चर्याक्रमया त्रयोत्तम मूल सोंगु उद्देश्य संक्षेपं चोया यथाः—

“जोर्वा सेंके धांपा” उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्ति “डोशि मिग्मे धांपा” उत्तम अनालम्बन मौलि । “जैगु डोवो धांपा” उत्तम अनुणामन ।

(१) उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधि प्रणिधि चित्त समुत्थान संक्षेप रूपं । ‘माँ आकाश समानं प्राणिपिं भव संसारयागु दुःखं तरेयाना संवोधिपद लाकेया निमिचे ‘धुगु भद्रगु चर्या याये’ धैगु चित्त उत्पत्ति याय्गु जुल ।

(२) उत्तम अनालम्बन मौलि । बोधि प्रस्थानान्तरगतया साधनचर्या संक्षेप रूपं ‘गुगु यानागु चर्या क्रिया विधिम्, दोपं मपुंक अर्थात् मदोंक पृथक्क्रमादि स्मृति संप्रजन्य संयुक्तयाना क्रियाविधि अनुसार चर्याक्रिया सम्पूर्ण याय्गु’ जुल ।

(३) उत्तम अनुणामन । बोधि परिणामन तथा बोधि प्रणिधान अन्तर्गत संक्षेप रूपं यानागु पृथक् क्रिया मिथयव गुगु मुनागु कुशलमूलं पृथक्, जि ननानं बुद्ध सिद्ध जुया जगत प्राणिपिं मल्यंक बुद्ध भूमी लाके फय्मा’ धैगुव ।

विशेषनं । न्हापा जुया विज्याकपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्यात । लिपा विज्याईपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याई । थों कन्हे विज्याना चोपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याना चीन । वथें जिनं बोधि परिणामन याना जुल धैगु मती तथा परि-

२६

णामन यानागुलिं निगू प्रकाश्या परिणामनं संयुक्तं जगु जुल । (बोधिप्रणिधान । आशिम । सन्निप रूपां ।)

मंजुश्री बोधिम वं गये मिया विज्यात श्वथे ममत्त भद्र बोधिम व मिया विज्याक श्वम्पोलपिं प्रभितिं बोधि स चपिंगु व्यु अनुशिञ्जित जुय निमित्तं
थुगु पूण्य परिणामन याना ।

त्रिकाले विज्यापिं सकल जिनदिमं गुगु परिणामन उत्तम वर्णन यानातमुली । थुगु जिगु कुशलमूल (पूण्य) नं उत्तम भद्रचर्याया निमित्तं
परिणामनायाना जुल ।

तिव्वट भाषाया उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधिप्रणि चित्त समुत्थान गाथाया संस्कृत किचः । आकाशधातु पर्यन्ते स्थिताय सर्व प्राणिनाम् । ते
उत्तम नाथं दं प्राप्नुवन्तु चिति चिन्तयन् । तेषां मेव च अर्थेन शुद्धचर्यां करोम्यहं ।

ति० भा० या० उत्तम अनुणामना गाथाया संस्कृत किचः ! शिष्यतु यतन् विषमिति चिन्त्ये । साध्यत मेतत् मनमाचभवत् । तेन च पद्गति जन्तुर शेषं । भवतो

भुवने याचहि वास ।

सं. तृस्कन्ध यथा परिणामितम् अर्तितैर्युद्धैर्भगवद्भिः । यथा परिणामयिष्यचे अन्तर्गत बुद्धो भगवन्तो यथा परिणामयन्ते एतहि प्रत्युत्पन्ना बुद्धे
भगवन्तं स्तथाऽहमपि परिणामयामि ।

परिणाम प्रणिर्णान् आशिस । मञ्जुशिरी यथा जानति शूर । सोचु समस्तभद्र । तथैव । तेषु अहं अनुशिञ्जयमानो । नामयमी कुशलं इमु सर्व ।
सर्वत्रिय ध्वगतेभि जितेभिः । यापरिणामन वर्णितु अग्राः । ताय अहं कुशलं इमु सर्व । नामयमी वर चन्द्रचरीयं ।

त्रिशरण वनेगु बोधिचित्त उत्पत्ति यागु वचन

तिव्वट् भाषाया “सांये छवेधो” यागु अर्थ

त्रिशरणगम

बुद्ध, धम्म व गणया उत्तम (संव) पिंके। बोधि (पद) मलातले जि शरण वने। जि दान आदि यानागु पण्यं, जगत हीतयाये कारणे बुद्ध जुय्मा। स्वको बोने। चतुर्वर्त्तविहार भावना “संमयेन् थांच्ये देवाधां”। मैत्रीधैगुया अर्थ। सकल प्राणि सुख व, सुखया पमां भंयुक्त जुय्मा। करुणा सकल प्राणि दुःख व, दुःखया पुसां छुने जुयमा। मुदिता—सकल प्राणि दुःख मदुगु सुख छुने मजुप्मा। मुदिता—सकल प्राणि सःती तापाः यो-मयो मदुगु (छुनेजुगु) उपेच्छाय् चोनेमा। भूमि अधिस्थान—“थांच्येदुनि०” धैगुया अर्थ। दयाचोक भूमि शुद्धगु। शर्वल (कच्चिंगः) आदि मदुगु। पाःहाःथे माथवंगु वैदुर्य यागु। स्वयं कोमलगु स्थान जुयमा। भवन अधिष्ठान—सुखं संयुक्तगु लोकव्यूह (सुखावती) थे। रत्नया भूमि पुष्पं सहितगु (वृक्ष सिमा पुष्करणी (पुष्प) आदि पुरे मजुगु मदुगु। विपुलगु धर्म शब्दं संयुक्तगु जुयमा। आरुन्धण। “माली सेच्येन्०” यागु अर्थ। शेष मदक दको प्राणिया नाथजुया

२६

पवी मनुपि मार शैनी फुकुलदेव। भाव दको वांकि मदय्क यथावत् सियो विज्याल। भगवान् परिवार सहित थुगु स्थाने विज्याहुँ। प्रतिष्ठा—भगवान् थन विज्यागुलि जिमि पुण्य भाग्य संयुक्त जुल। जि पृजार्चन ग्रहणयाय निमित्ते। थन विज्याहुँ। (गुथायतक पूर्ण मज्जीगु)। पञ्चासन सम-पण—‘तोडमुंकुन्०’ धैगुया अर्थ। दको त्रिधातु समानगु। अष्टदल पन्न (न्याहःदुगु पलेखां) देशरी सहितगु। रुविरता जुया विशालगु चरेयानागुली। सुखथे विज्याहुँ। स्नानागार आलम्बन। ‘धिवकीखांपा’ धैगुया अर्थ। अन्यत्त मधुर वारना दयाचोंगु रत्नानागार। फट्किरियागु भूमि निर्मलजुया उज्ज्वलगुथे मनोहर जुयाचोंगु थीगुथी। थिनाचोंगु मुतियागु इलाँ थन प्यने। स्नान ‘भितारतांपा’ धैगुया अर्थ। गथे जन्म जुया मात्रनं। देवतापिसँ स्नान याकूथे। शुद्धगु दिव्यजलं। जिनं वथे स्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयश्रिये हु। पुनर हानं ‘धिशिस्सेग्पा०’ धैगुया अर्थ। तथागतपिं व थ्वसपोलया पुत्रपित्त। आपालं रत्नयागु कलशया सुगन्ध जलं। मनोरम रुपरिपूर्णगु गीत (र्ये) व। अनेक वाद्य (वाजा) सहितं रत्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयश्रिये आःहुँ। हुयगु “धेथागुक्ला” धैगुया अर्थ। थ्वसपोलपिनिगु काये समान मदुगु वत्त। पवित्र सुगन्धगुलि कायेहुये।

त्रिशरणगम

३०

ओं ह्रूं त्रां न्हीं आः। वस्त्र आभुषण नियोगे 'धनेधेला' धैगुया अर्थ- धनंति ध्वसपोलपित्त वर्ण वांलागु । अन्यन्त मधुर वास्ता वयाचोंगु उत्तमगु वस्त्र चरे याये । ओं वन्न वस्त्रे स्वाहा । सप्त विधान अनुत्तर पूजा । 'भद्रचरी' 'भित्तयेगुधा०' यागु अर्थ- यावत दको भिगू दिशा लोके । सोगु वस्त्रे विज्यापिं सकल नरसिंहः । ध्वसपोलपिं शेष मदेक सकल यात जिनं । प्रमदगु कायवाक चित्तं वन्दना याये । १ । भद्रचरी यागु प्रणिधान वलं । सकल जिनया अभिमुखे चित्तं चररज (पृथिवीया धुं) प्रमानं शरीर कोहना । सकल जिनपित्त वन्दना याये । २ । ह्रगु रज्जेमं रजप्रमानं वृद्धपिं । वृद्धगुत्रया दध्नी विज्याना चोंगु । धुगु प्रकारं वाकी मदयूक धर्मधातु । ध्वसपोल जिन (वृद्ध) पिसं पूर्ण जुल भाषा । ३ । ध्वसपोल पिनिगु फवीमयुगु सागरसमानगु (गुण) वर्णन । मारेयागु अंमं दको सागर यागु शब्दं । सकल जिनपिंगु गुण वयानयाना । सकल वृद्धपित्त जिनं तोत्रयाये शुथासरत्न मण्डल दोहलपे । ४ । पूजा- उत्तमगु पुष्प स्वां उत्तमगु माला । अनेक वाड्य (वाजा) उत्तम लेपन ह्रगु वस्त्र (वन्देलेगु) उत्तमगु छत्रं । उत्तमगु दीपं (मनं) व उत्तमगु धूपं ध्वसपोल जिनपित्त पूजा याये । ५ । उत्तमगु वस्त्र दको व उत्तमगु मुगन्ध । सतुचणं । मुमेरु समान

दको विशिष्ट उत्तमगु रचना (दयका) ध्वसपोल जिनपित्त पूजायाये । ६ । जोगामदुगु विस्तिर्न (तःधंगु) गुगु दको पूजा । ध्वसपोल सकल जिन (वृद्ध) पित्तनं भाषा । भद्रचरियागु श्रद्धाया वलं । सकल जिन (वृद्ध) पित्त पूजा वन्दना याये । ७ । पापदेशना । गग, द्वेप, मोहयावमं । शरीर व वचनवधे मनं । जियानागु पाप छुदु । धुगु दको छगू २ जिनं देशनायाये । ८ । पुण्यानुमोदन । झिगू दिशाया सकल जिन (वृद्ध) व वृद्धपुत्र [बोधिमव] । सकल प्रत्येक वृद्ध शैल अशैलव । दको जगतयागु न्यागु पुण्येमं । दको धुगुली जिअगुमोदन [हर्म] याये अवेपण । धर्म प्रार्थना । गुपिं भिगू दिशाया लोकया मन जुया विज्यापिं । बोधिकमं [रुतं] अमंगल [वृद्धवद] प्रातयाना विज्यापिं । ध्वसपोल सकल नाथपिके जिनं अनुत्तर धर्मचक्र प्रदत्तन अवेपण प्रार्थना याये । याचन धैगु विनित्यायेगु । दुःखं पुलावंगु चलन केना निर्वाणजुया विज्याययोंपिं ध्वसपोलपिके । दको जगतयात हीतयाना रुखीयाय् निमित्ते । चररज प्रमानं कल्प विज्याहुँ धका । जिनं न्हा जारेयाना विनित्याये । परिगुत-वं ह व वन्दना यानागु, पूजा यानागु, पापदेशना यानागु, पुण्य हर्ष अनुमोदन यानागु, अवेपण धर्म प्रार्थना यानागु, याचना निर्वाण मज्जे विज्याहुँ धका पोनागु या छुं भच्चा वृशल [पुण्य] गुगु रुनागु दको जिनं बोधि-

0 5 10 15 20 25 30

विशरणम	या निमित्ते संकल्पयाना । रत्नमण्डलयागु अर्थ—ओंवज्र भूमि आःहुँ । थाय् विशुद्धगु महान सुवर्ण भूमि । ओं वज्ररत्न आःहुँ । पिने लोह चक्रवाल “नैयागु पर्वतया (पखाः) । ” दध्वी पर्वतराज शुमेरु पूर्वे विदेह द्वीप, दक्षिणे जम्बुद्वीप, पश्चिमे अपर गोदानीय, उत्तरे कौरवा । उपद्वीप पूर्वे देहा, विदेहा । दक्षिणे चामरा, अवर चामरा । पश्चिमे शाठा, उत्तर मंत्रिन । उत्तरे कौरव, कौरवा । पूर्वे रत्नया पर्वत दक्षिणे चिन्तामणि वृक्ष । पश्चिमे कामधेनु । उत्तरे अनिविती फल । पूर्वे चक्ररत्न । दक्षिणे मणिरत्न । पश्चिमे स्त्रीरत्न । उत्तरे परिनायकरत्न पूर्व व दक्षिणया कोणे गजरत्न । दक्षिण व पश्चिम कोणे अश्वरत्न । पश्चिम व उत्तरकोणे खड्गरत्न सेनापतिरत्न । उत्तर व पूर्वकोणे मनिधान कलश । पूर्वे हास्यादेवी द० मान्यादेवी प० गीतादेवी उ० नृत्यादेवी पू० द० पुष्पदेवी द०प० कोणे धूपादेवी प०उ० कोणे दीपादेवी । उ०पू० कोणे गन्धादेवी । जवे चन्द्र । खवे सूर्य । चवे कायरत्न छत्र व दिग् विजयध्वञ्ज दध्वी देव मनुष्यया श्रीसम्पती समृद्धि, पुरे मज्जुगु मदेक मूल महा दयाधारी व परम्परा सहित श्रीमान् सद्गुरुर्पि व त्रिरत्न बुद्ध बोधिसत्व इष्टदेव मण्डल	३३
--------	--	----

विशरणम	या देवगण वीर द्वाक डाकिणी, धर्मपाल गण सहित सकलयात दोहलपे । नियांत गाथा । भूमि सुगन्ध लेपनयाना स्वाँ बोया । थुगु सुमेरु चतुर्द्वीप चन्द्र, सूर्य अलंकृतगु । बुद्ध छत्र मनं लुङ्का (ध्यानयाना चरेयानागुलिं । दको जगत विशुद्धगु भवने चलेयायेमा । मण्डलया आशिका थुगु भद्रगु मण्डल चरे यानागुलिं । बोधिमार्गे अन्तगय मज्जुया । त्रिकाल जिनया ज्ञान पुरे जुया । भव संतारे भुत्तेमज्जे शान्त (निवारणे) नं मचोस्य । आकाश समानं दको जगत तरेयाय् फप्मा ।	३४
--------	---	----

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ श्रीविष्णवे नमः ॥
॥ श्रीशिवाय नमः ॥

तुवांस्याग्पा यागु अर्थः—

बोधिसत्त्वयात्रापति देशना ॥

त्रिशरणम

जि श्रुगु नाँ जुयाच्चँल । सदाकालं गुरु याके शरण । बुद्धयाके शरण । धर्मयाके शरण । संघयाके शरण । शास्ता भगवान् तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध भीजिन शाक्यमुनि यात वन्दना ॥१॥ वज्रसार प्रमदंन तथागतयात वन्दना ॥२॥ रत्न प्रभ तथागतयात वन्दना ॥३॥ नागेश्वर तथागतयात वन्दना ॥४॥ वीरसेन तथागतयात वन्दना ॥५॥ वीर नन्दिन तथागतयात वन्दना ॥६॥ रत्नाग्नि तथागतयात वन्दना ॥७॥ रत्नचन्द्र प्रभ तथागत यात वन्दना ॥८॥ अमोघदर्शि तथागत यात वन्दना ॥९॥ रत्नचन्द्र तथागत यात वन्दना ॥१०॥ विमल तथागत यात वन्दना ॥११॥ श्रीदत्त तथागत यात वन्दना ॥१२॥ ब्रह्म तथागत यात वन्दना ॥१३॥ ब्रह्म दत्त तथागत यात वन्दना ॥१४॥ वरुण तथागत यात वन्दना ॥१५॥ वरुणाभ

३५

त्रिशरणम

तथागत यात वन्दना ॥१६॥ भद्र श्री तथागत यात वन्दना ॥१७॥ चन्दनत्रि तथागत यात वन्दना ॥१८॥ अनन्तोज्जि तथागत यात वन्दना ॥१९॥ प्रभामत्रि तथागत यात वन्दना ॥२०॥ अशोकत्रि तथागत यात वन्दना ॥२१॥ नारायणत्रि तथागतयात वन्दना ॥२२॥ कुशुमत्रि तथागत यात वन्दना ॥२३॥ ब्रह्म प्रभ तथागत यात वन्दना ॥२४॥ पद्म ज्योतिर्गि तथागत यात वन्दना ॥२५॥ पुण्य धन विचित्राभ तथागत यात वन्दना ॥२६॥ धर्म स्मृतित्रि तथागत यात वन्दना ॥२७॥ सुपरि कीर्तित नाम धेयत्रि तथागत यात वन्दना ॥२८॥ ईन्द्रकेतु ध्वज तथागत यात वन्दना ॥२९॥ शुचि क्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३०॥ संग्राम लुपिजय तथागत यात वन्दना ॥३१॥ विक्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३२॥ सम ताव भासत्रि तथागत यात वन्दना ॥३३॥ रत्नप्रभ लुपिक्रान्त तथागत यात वन्दना ॥३४॥ रत्न पद्म सुप्रतिस्थित शैले द गज तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध यात वन्दना ॥३५॥

३६

ध्वमपोलपिं प्रमुखँ झिगु दिशाया दक्क लोक धातुम तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध भगवानपिं गुलितक दिज्याना च्वंपिंदु धारण याना च्वंपिंदु,

ध्वसपोल बुद्ध भगवानपि सकलमिनं जित समंकेयाना विज्याहुँ ।

३७

जिं थुगु जन्मेव । आदि अन्त मदुगु जन्मनमें भंमारे चाहिलागु दको जन्मे पावकर्म यानागु । याके वियागु । याःगुनि हर्प अनुमोदन यानागु । व । चैययागु शेष । संवयागु शेष । भिगू दिशाया संवपिंगु शेष लागु व लाके वियागु लाःगुली हर्प अनुमोदन यानागु व पञ्चमहापाप कर्म यानागुव याके वियागु । याःगुली हर्प अनुमोदन यानागुव दशांकुशल पापकर्मयागु यागु मार्ग भिन्नकं ग्रहण यायेगुली चोतागुव चोनेगुली तयगु चोंगुली हर्प अनुमोदन यानागु । थुगु कर्मावर्ण = पापं (पुना) प्राणि जि नरके वर्नीगु । तिर्यक योनी वर्नीगु वा प्रेत लोके वर्नीगु । प्रत्यन्त जनपद = धर्म मदुगु देशे जन्म जुयीगु वा म्लेच्छ जाती जन्म ज्वीगु दीर्घायु देवे जन्म ज्वीगुदा । इन्द्रिय हीनत्व ज्वीगु । मिथ्या दृष्टि धारणा याईस ज्वीगु वा बुद्ध उत्पत्ति जूगुलि प्रशन्न खुशि मयाईस ज्वीगु । गुगुध्व कर्मावर्ण दको बुद्ध भगवान ज्ञान स्वरूप जुया विज्यापि, मिखा स्वरूप जुया विज्यापि, सात्ति जुया विज्यापि, प्रमाण जुया विज्यापि सिया खना विज्यापि, ध्वसपोल पिनिगु न्द्योने प्रकाश याना, खोलेयाना,

त्रिशरणम

तोमुया तय मखुत । गोप्य याये मखुत । आवंलि परन्तु काते याना संवरे याये जुल ।

त्रिशरणम

बुद्ध भगवान ध्वसपोलपि सकलमिनं जित समंकेयाना विज्याहुँ । जिं थुगु जन्मेव जन्म आदि अन्त मदुगु संसारे, चाहिलागु जन्म मेगुलीसं छुं किंचित् छुं तिर्यक योनी जन्मकया चोळयात नेगु छद्ममात्र वियागु गुगु कुशल मूल व गुगु जिं शील पालना यानागु कुशल मूल । गुगु जिं ब्रह्मचर्य चले यानागु कुशल मूल । गुगु जिं प्राण्यात परिपाक यानागु कुशल मूल । गुगु जिं उत्तमगु बोधिचित्त उत्पत्ति यानागु कुशल मूल । गुगु जिं अनुत्तर ज्ञाने चले यानागु कुशल मूल थुगु दको छथासं मुंका ग्वाराचिना लना जोरा मदुगु । च्वेमदुगु । च्वेयां च्वेयागु । उत्तमयां उत्तमगुली परिणामना याके अनुत्तर सम्यक्संबोधी परिणामना याना जुल ।

३८

न्हापानुया विज्याकपि बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्यात । लिपाजू विज्याईपि बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्यायू । आः थौं-कन्हे जुया विज्याकपि बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्याना चोन । ध्वर्थेनतुं जिनं परिणामना याना जुल ।

दको पाप छगू छगू देशनायाना । दक्ख पुण्यसं हर्ष अनुमोदनायाना । दक्ख बुद्धपिंके अधेपणा (ज्ञान) प्रार्थनायाना जुल । जित परम उत्तमगु अनु-
त्तर ज्ञान प्राप्त जुहमा ।

नरोत्तम = मनुष्य मध्ये उत्तमस्त जिन = बुद्ध गुपिं आः थौं कन्हे विज्याकपिं । गुपिं न्हापा जुया विज्याकपिं । थ्वर्थे गुपिं विमज्जानिपिं । गुण
वर्णन अन्त मदुपिं शागर समासपिं सकलयाके लाहात हाजलपा शरणवया जुल ।

आर्य्य त्रिस्कन्धनाम महायान सूत्र समाप्त ।

३६

“न्यिस्वाग्पायागु अर्थ

देशना समुदाय

उहुला । गुरु महा वज्रधर आदि भिगू दिशास विज्याकपिं सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संघगणपिसं जित समभे याना विज्याहुं ।

जि थुगु नाँ दैहसें आदि अन्त मदुगु जन्मनसें आः थुथांतक । राग, द्वेष, मोह क्लेशया वसं काय वाक चित स्वंगू द्वारं दशांकुशल पाप यानागु व ।
पञ्च महापाप यानागुव । उप पञ्च पाप यानागुव । प्रतिमोक्ष (शील) संवर लंघना जूगुव । बोधिसत्व यागु शिक्षा (शील) लंघना जूगु गुह्य मन्त्रयागु
समय (शील) लंघना जूगुव । माँ अबुयात अनादर (हेला) यानागु । उपाध्याय (स्यनेकने याइल्ल गुरु) व आचार्य्य (दिक्षा शिक्षा आदि अभिषेक बीह्ल
गुरु) यात अनादर (हेला) यानागु । ब्रह्मचर्यास चलेयाना चोंपिन्त पासापिन्त । अनादर (हेला) यानागु । त्रिरत्नयात अपराध कर्म यानागु । सत्
धर्म तोतागुव । आर्य्य संघपिन्त वक्वाद (उपहास) यानागु प्राणियात अपराध कर्म यानागु आदि । अकुशल पापयागु वर्ग जिं यानागुव । याके

४०

वियागु । मेपिसँ याःगुली हर्ष अनुमोद यानागु आदि । संक्षिप्त याःसा सुगति व मोक्षयात विघ्न जुया संसार व दुर्गतियागु पुसा ज्वी । प्राचित आपत्ति (पाप) यागु वर्ग छुदुगु दको गुरु महावन्न धर आदि भिगू दिशाम विज्याकर्षि सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संवर्षिगु अत्रे प्रकाश याना । तोपुया तय मयुत । उलाजुल । आवंलि [परन्तु] संवरे यायेजुल । प्रकाशयाना देशना याःसा जि कुशले स्पर्श जुया चोनी प्रकाश मयासा देशना मयासा जुईमखु ।

ईति देशना समुदाय समाप्त

४१

[“भयांदोम्” यागु अर्थ]

बोधिसंवर ग्रहण यायेगु

सकल प्राणि सुखि ज्वीमा । दको दुःख छुटे ज्वीमा । तःधं । उपेच्छां चोनेमा । स्वको । ^{सकल प्राणि सुखि ज्वीमा ।}
 भिगू दिशाम विज्याकर्षि सकल बुद्ध भगवानपिभँ व । दश भूमि ^{महाबोधिसत्व} विज्याकर्षि । गुरु महावन्न धरपिसँ जित समके याना विज्याहुं ।
 बोधि मूले मलातले । बुद्धपिंके शरण । वयें धर्म व बोधिसत्वगणपिंके शरण । स्वको ।
 न्हायां शरण बनालि । न्हापायापि सुगतपिसँ गथे बोधिचित्त उत्पत्ति याःगु व । बोधिसत्वया शिक्षाम । धम्मपोलपिं क्रमथे रुलं चोना विज्यागुथें । थनी जगत हीत यायेया कारणे । बोधिचित्त उत्पत्ति याना । थनिनमँ थुगु शिक्षाम । क्रमथे (रुलं) शिक्षित जुये । स्वको बोने ।
 थुगु समये जिगु जन्मया फल दत्त । मनुष्यया पद ^{पद्म} वाँलाक प्रेजेजुल । थनिनमँ बुद्धया कृते जन्म जुझ । बुद्ध पुत्र जि जुल । आजि न्हाथेनं कृते

४२

मिले जूगु कर्म याता । दोष मदुगु भदत्त = [कदेजु] पिं । थुगु कूले । मुते [दोष] मज्जीगु थये याये ।
 काँससे वँपुगु धूँ । गये रत्न लाभ जूगुथें थनी छु छगू प्राप्त जुल धाःसा । थुगु बोधिचित्त जित लाभ जुल ।
 थनिनसे जिं सकल रत्नकपिंगु न्होने जगतयात सुगत व [बोधिपद] व । अन्तरे सुमार्गे निमंत्रणा याये । देव असुर आदिपिसं हर्प याये ।
 बोधिचित्त महारत्न । उत्पति मज्जिपिनि उत्पति ज्वीमा । उत्पति जूगु विहीन मज्जया भूत भूत वृद्धि ज्वीमा । बोधिचित्त छुने मज्जया । बोधि
 चर्याम प्रवेश जुया । सकल बुद्धपिसं बाँलाक जोना । मारयागु कर्म दको तोतेमा ।
 बोधिसत्व पिनिनं । लोकार्थ चित्ते समझे जु । शिद्ध ज्वीमा ।
 नाथपिनिगु गुगु ज्ञान । प्राणिपित थुगु लायेमा । सकल प्राणि सुख संयुक्त ज्वीमा । दका दुर्गति सदां सुन्य ज्वीमा गुपिं बोधिसत्व भूमी
 विज्यापिं थ्वसपोलपिं सकलया प्राणिधान शिद्ध ज्वीमा ।

थुगु त्रिशरणगम अनुभव शासन प्रवेशद्वार नाम सद्वर्म पुस्तक छापेयायत श्रद्धा चन्दा प्रदानयाना विज्यापिं दीपिंगु नाम व श्रद्धादानया सूची ।

- १) हर्षवाहादुर शाक्य बौद्धोपाशक नागवाहा-५०-; २) बुद्धराज शाक्य उवाहावही १०-; ३) हेरादेवी शाक्य बौद्धोपाशक उवाहा- ५-; ४) साहिला शाक्य जतिवाहा ५-; ५) तुयू शाक्य तःज-५-; ६) भीमराज जतिवाहा ५-; ७) ज्ञानलात उपाशक पिलाङ्गे- १०- ८) पूर्णवाहादुर शाक्य पौसा भनापौ- ५-; ९) साहु. बोधिरत्न धाखा नागवाहा-५०-; १०) मूर्तिमान शाक्य नागवाहा-५०-; ११) पूर्णवाहादुर याक आनवाहा- २-; १२) कर्मदान उपाशक दुपा-५-; १३) पुनमाया उपाशक दुपा-५-; १४) कृष्ण उपाशिका दुपालाङ्गि-५-; १५) रत्नमान शाक्य गुजिवाहा-६-; १६) सानु दुपा-१५० १७) आशाथकू दुपा १- १८) पुनमाया दुपा-१-; १९) बुद्धमाया उपाशिका दुपा-५-; २०) फटिमाया दुपा-१५०, २१) हेरा दुपा- १-; २२) हेरामाया शाक्य उपाशिका महाबुद्ध-५-; २३) वेखानाल उपाशक दुपा-५- २४) नानोमाया शाक्य उपाशिका-५-; २५) जितलाल उपाशक-५-; २६) आशामाया दुपा-३- २७) मैवा- लानि उपाशिका हाँग २-; २८) चिरकाजी उपाशक दुपा-५-; २९) चिरमाया त्याग-५-; ३०) पान उपाशक दुपा १-; ३१) थिकेचा हग्वात्वा-३-; ३२) न्हूछेमाया शाक्य कुलाँउवा-५-; ३३) मेनु उपाशिका ५-; ३४) धनमाया उपाशिका नौद्व-५-; ३५) रत्नमाया शाक्य उपाशिका विकवही-५-; ३६) रामवहादुर शाक्य-६-; ३७) गुणभद्र शाक्य हकन-१-; ३८) वेखाति उपाशिका दुपा-१५० ३९) मानदेवी शाक्य उपाशिका हेकले १५०, ४०) योमेजु नागवाहा-१-; ४१) हखमाया

शाक्य उपाशिका द्वितिकुस-२१-, ४२) सानुमाया शाक्य उपाशिका वनवाहा-३१-, ४३) दुपाया उपाशिका-४१-, ४४) लक्ष्मिमाया दुपा-३१, ४५) आशाथकं इलावा ५१-
४६) कृष्ण दुपा ११-, ४७) ज्ञान शोभा शाक्य उपाशिका ज्याठा-११-, ४८) धाग्या साहुनी हेरामाया-२०५१-, ४९) कुमाल मेजू खाळे - २५१-, ५०) धर्मवहादुर
दुपा १०१-

अनुवादक:-

भिक्षु मञ्जु शामनधर
पुण्योदय पद्मवर्ण महाविहार, यल ।

पुस्तक प्राप्ति स्थान:-

श्री पुण्योदय पद्मवर्ण महाविहार
ज्याथा, उवाहा, यल ।

प्रकाशक:-

धाग्या साहुनी हेरामाया
नकवहि, सल्लिह, यल ।

४५

मुद्रक:- मञ्जुश्री प्रेस, इखाळे, आनन्दवहाल, ललितपुर ।

(विवर्त आख्या अर्जुना)

साध्याय परमाणम चतुर्वर्धना

५५ श्रीगुरु भक्त भक्त

मानस भक्त भक्त भक्त
भक्त भक्त भक्त भक्त
भक्त भक्त भक्त भक्त

रत्नकूट सूत्र —

सद्धर्म श्रवण यानागुया अनुशंसा । सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि मुगती वर्नी ।
 सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि दुगती वर्जित उवी । सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि भिंथाय् लायी ।
 सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि क्लेशशान्ति उवी । सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि शीतल निमलगु मत्त ज्ञान प्राप्त उवी ।

ख पौ

ॐ ।

ह॥

। थेग्छचेन् सोज्योक्की दोम्पा लहेन्छुल् स्यूगसो ॥
 महायान उपोषड व्रतय नियम काय्गु विधि विहरतिस्म ।

॥

।

१. पद्म रिग्धि द्याग्पा । २. द्याग्छाल् वा । ३. ल्हो फूल् वा । ४. थेग्छेन् कयाव्दो । ५. सेम् क्येद् ।
 ६. कयाव्सेम् सुंवा छोग् । ७. दोम्पा लहेन्वा । ८. लाव्भया सुंसेम् । ९. नाम् धाग् शुं । १०. मोलाम् भयावा ।

१. ओं पद्म उद्भवये स्वाहा । २. ओं सर्व तथागत काय वाक् चित्त वज्र प्रामेन सर्व
तथागत वज्रपाद वन्दनं करोमि ॥

३. क्ष्योग् च्यूना स्यूग्पर्ई, साँग्येधां, इयांक्षुव् सेम्पा, थाम्च्यद् लहा, इयांक्षुव् ड्चीपो
लहा, छिक्वि भाधु, दाग्नह्यीद्, ध्वी थाम्च्यद् धु, ह्योह्ये बुल्ना, साँग्येधां, इयांक्षुव् सेम्पा,
क्षेन्पो नाम्किय, दाग् स्पेसु सोल्, दाग्लहा इवेडूम् लानामेद्पा चाल्धु सोल् ॥

४. साँग्ये क्ष्वेधां, छोग्किय, क्ष्योग् नाम्लहा । इयांक्षुव् भाधु, दाग्नही, क्याब्सु छ्यी ।

२

००। दाग्घि ज्यिन्सोग् ग्यिपर्ई स्वेद् नाम्कयी । द्वोला फन्क्षिर् साँग्ये डूबपार् इयोग् ॥ ३ ॥

५. द्वोनाम् डल्द्वेद् साम्पा ह्यी । साँग्ये छ्वेधां गेदुन् लहा । इयांछ्युव् ड्चीपोर्
क्षीक्वि भार् । तागपार् दाग्नहि क्याब्सु क्षी । इयेरब् डिचे धांच्येपे । चोन्पे सेम्च्यन् धोन्धु
दाग् । साँग्ये दुन्धु नेग्यी ते । जोग्पर्ई इयांछ्युव् सेम्क्येद् धो ॥ ३ ॥

६. साँग्ये क्ष्वेधां छोग् क्ष्योग् लहा । इयांक्षुव् भाधु, क्याब्सु क्षी । दाग्धां स्यन् धोन् डूभ्ले
धु । दाग्घि इयांक्षुव् सेम्क्येद् धो । क्ष्योग्च्यू धाग्नहा स्यूग्पा ह्यी । साँग्ये इयाक्षुव् सेम्पा

३

सोन् । दाग्घि जोग्पि इयांक्षुब् क्षीर् । धेने इयांक्षूब् सेम्कयेद् धो ॥

जोग्पि
त्रत

७. क्षयोग् च्यूना स्यूग्पई सांग्येधां इयांक्षूब् सेम्पा थाम्चयद् दाग् ल्हा, गोंसु सोल् । लोब्पोन् गोंसु सोल् । इयितार् डोन्छिय धेस्यिन् इयेग्पा, डच्योम्पा ह्यां धाग्पार् जोग्पई सांग्ये, ताच्यांश्ये तांभु । लांपो क्ष्येन्पो । इयावा झेश्यीं । इयेद्पा इयेपा । खुर्भोर्वा । रंघि धोन् ज्येसु थोव्पा । सिद्पार् कुन्तु ज्योर्वा, ह्योंसु सेद्पा । ह्यां धाग्पि का, ल्हेग्पार् नाम्पार् ढोल्वि थुग् । ल्हेग्पार् नाम्पार् ढोल्वि, श्येरब् च्यन् धेधाग्घी । सेम्च्यन् थाम्चयद् किय, धोन्छिय क्ष्यीर्धां ।

४

८८. फेन्पार् इयावई क्ष्यीर्धां । ढोल्वार् इयावई क्ष्यीर्धां । म्हुवे म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । न्हेद् म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । इयांक्षुब् किय क्षयोग्कियं क्ष्वेनाम् ह्योंसु जोग्पार् इयावई क्षीर्धां । लान्हान्हेद्पा ह्यां धाग्पार् जोग्पई इयांक्षुब् तु डोन्पार् छांग्यावार् इयावई क्षीर् धु । सोज्यों डेपार् जेद्पा धेस्यिन् धु । दाग् मिह दिस्येगियवे कयां । ध्वी दिने श्रुंते झिसिद् सां न्हचीम्हा म्हाश्याय्यी भार्धु । सेम्च्येन् थाम्चयध्किय धोन्छिय क्ष्यीर्धां । फेन्पार् इयावई क्षीर्धां । ढोल्वार् इयावई क्षीर्धां । म्हुवे म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । न्हेद् म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । इयांक्षुब् किय

श्वपी

५

क्षयोग्क्विय क्षवेनाम् हचोंसु जोग्पार् इयावई क्षीर्धा । लान्हा म्हेद्पा हचां धाग्पार् जोग्पई इयांक्षुव्
 तु डोन्पार् छाँग्यावार् इयावई क्षीर् धु । सोज्यो डेपार् हचां धाग्पार् लांवार् गियओ ॥ ३ ॥
 ८. घेन्हे स्राच्योद् मिइयास्यि । स्येन्छिय न्होहर्चा लांमिइया । ठिग्पई क्षवेक्यां मिच्योद्
 च्यि । जुन्छिय छिग् क्यां म्हि म्वावो । क्योन्न्हि म्हांपो न्येतेन्पाई । छ्यां न्हि हचोंसु पांवार्
 इया । ठितेन् क्षेथो मिइयास्यि । धेस्यिन् ध्वीम्हा हिचन्पाई शे । ढिधां ठेवा ग्यन् धांन्हि ।
 घार्धा लुसोग् पांवार् इया । इयितार् डच्योम् ताग्तु न्हि । स्राग्च्योद् ल्हासोग् म्हिइयेदतार् । ६

ॐ । धेस्यिन् स्राग्च्योद् ल्हासोग् पां । लाम्हेद् इयांक्षुव् न्युथोव् इयोग् । दुग्डल् म्हां ठूग्
 जिग्तेन् दि । सीद्पाई छोलहे डोल् वाश्योग् ॥

९. ओं अमोघ शील सम्भर । भरभर । महाशुद्ध सत्वपद्म बिभूषिते भूज । धरधर ।
 समन्त । अवलोकिते हूँ फट् स्वाहा ॥ २१ ॥

१०. ठिम्क्विय छुल्ठिम् क्योन्म्हेद् च्यि । छुल्ठिम् नाम्पार् धाग् धां देन् ॥ लोम्सेम्
 म्हेद्पई छुल्ठिम् क्यो । छुल्ठिम् फारोल् क्षिन् जोग् इयोग् ॥ ७

॥ टाशी गेओ ॥

१. निश्चयत अनुवाद शब्द प्रथम हापा पुणि औसा अष्टमा वथे पवदिनम प्रातकाले लहायावट्टा खनेदु मदुवं उगु समय मुत्ति स्नान याना हानिया जोरेयाना मुखुगु पलेस्वाँ व्हेयोंगुथे आकारं हृदय दिका पद्म कूलया समयमुद्रा ज्याना । ओं पद्म उद्भवये स्वाहा धंका धाये ।

२. थन भिगु दिशाया सकल बुद्ध बोधिसत्व या चरणे आडरं दन्दवत भावयाना बोनेगु ।

ओं सर्व तथागत काय वाक चित्त बज्र प्रणमेन सर्व तथागत बज्रपाद वन्दनं करोमि । धंका धाये

३. थन जित व जितपुत्र पित्त जियगु काय चढे यायेगु सम्भे यानानि । झिगु दिशाय् विज्यापि बुद्ध बोधिसत्व सकल यात बोधिमूल मलातले सदाकालं जियःहे निश्चयं चढेयाना बुद्ध बोधिसत्व महानपिसं

जित ग्रहण याना कया विज्याहुं जित अनुत्तर सिद्धि बिया विज्याहुं ॥

(४) थनस्वधा बोना महायानशरणा वनेगु । बुद्ध धर्म व संघया उत्तम पिके ॥ बोधि मलातले जिवया शरणे ॥ दानादि थुगुजि यानागु पुण्ये ॥ जगत हीत निमित्ते बुद्ध सिद्ध ज्वीमा ॥ ३ ॥

(५) थन बोधिचित्त उत्पन्न यायेगु नं स्वधा बोने । जगत उधार याये मनं । बुद्ध धर्म व संघ पिके । बोधि मूल मलातले । नित्ये जिवया शरणे । प्रज्ञा व करुणा सहित नं । याये प्राणिया अर्थे उद्योग जिनं । बुद्ध या न्ह्योने स्थिरं चोना । सम्बोधि चित्त उत्पन्न याये ॥

(६) हानं शरणं चित्तं धारणा यायुः । बुद्ध धर्मं व संघं उत्तमं पिबे । बोधिं मलातले वया शरणे ।
थः व परार्थं साधनं यायत । याये बोधिं चित्तं उत्पन्नं जिनं । झिगु दिशायां सकभनं विज्यापिं ।
बुद्ध बोधिसत्त्वान्यवो प्रभू । जिनं सम्बोधिं लाय निमित्तं । थनि बोधिं चित्तं उत्पन्नं याये जुल ।

७. थनलि उपोपदं वनं नियमं ग्रहणं यायुः । द्वापां लुको गुह्यं या सन्मुखे ग्रहणं यायुः । ध्यानं थये । गुह्यात् कल्याणाय प्रवृत्तं व ।
वया लुकायेरं जिनं व जिनं पुत्रापि दक्खिणं चाटुला च्वंगु धैगु [अथवाथः व न्द्योने सिंहं मने पयं चन्द्रं मण्डले गुह्यं बुद्ध्यात् बोधिसत्त्व आर्यं संवदि
व थर्मपल्लिं लुकायेरं अमय्येनुता साक्षात् विज्याना च्वंगु दु धैगु] भावना श्रद्धाभक्तिया वेगं तच्चरं उत्पन्नं यानाय । स्वको दन्दवनं यानां न्द्योने
भक्तिभावं पुत्रं चोता । कल्याणं मित्रं यात उपोपदं ग्रहणं याये कारणे रत्नं मण्डलं दृश्ये । थनलि जिह्वायां भिक्षुं वीं आकाशं व समानं

८ ८ सकलं प्राणिपिनिगुं कारणे सम्यक् सम्बुद्धं या पदं, महारत्नं थुगु न्द्याथे यानानं प्राप्तं याये । उक्थिया निमित्ते महायानं उपोपदं नियमं
ग्रहणं याये कन्हे सूर्यं उदयं मज्जले वांलाकं पालनं याये धैगु मने वरोवरं लुमंका गुह्या ल्यु प्राथना यायेगु ।

झिगु दिशायां विज्यापिं बुद्ध बोधिसत्त्व दक्खिसिनं, जितं सम्झे यानां विज्याहुं । आचार्यं
सम्झे यानां विज्याहुं । गथे न्हापा विज्यापिं तथागतं अर्हतं सम्यक् संबुद्धं, चत्तुरम्हं सलं थें
जुया । तःधंम्हं किसिं जुया । ज्या याये धुंका । यानां यागु जुल । भारि वाना । थःगु अर्थं लिपा
प्राप्तं जुया । भव संयोजनं परिक्षीणं जुया । सम्यक् वाचा । सुवि मुक्तगु चित्तं । सुवि

मुक्तगु प्रज्ञा जुया विज्यापि । वस्पोलपिसं सकल सत्व पिनिगु अर्थ याये निमित्त व । हित याये निमित्त व । मुक्त याये निमित्त व । दूभिक्ष मदेके निमित्त व । रोग व्याधि मदेके निमित्त व । बोधिपाक्षिका धर्म व्याकं परिपूर्ण याये निमित्त व । अनुत्तर सम्यक् संबोधि अभि संबुद्ध जुय निमित्त । उपोषद सम्यकं याया विज्यात । बथेतुं जिथुगु नां धयाम्हं थुगु समय निसै गनतक कन्हैसिया सूर्य उदय मजुतले । सकल सत्व या अर्थ याये निमित्त व । हित याये निमित्त व । मुक्त याये निमित्त व । दूभिक्ष मदेके निमित्त व । रोग व्याधि मदेके निमित्त व ।

१२

ॐ बोधिपाक्षिका धर्म व्याकं परिपूर्ण याय निमित्त । अनुत्तर सम्यक्संबोधि अभिसंबुद्ध जुय निमित्त उपोषद निश्चय सम्यकं ग्रहण याये जुल । धका स्वको तक्क प्राथना याये स्वको मिथेवं समकाले थ ग

चिन्ते नियम प्राप्त जुन धैगु मुदिता (हर्ष) भावना यायेगु । अने गुहं (उपाय ध्व जुल) धका वचन जुगुयान (माधु) धका यायेगु ॥

८. हानं ह्वापां धयार्थे बोधिचित्तया आधार मति लुयना व । मथे ह्वापा विज्यापि अहंत पिसं हिसादि वाददाकं मभिगु वानी फूक्क तोनाव बथे चित्तनं हीका विज्यागु । बथेतुं जितं सकल सत्व प्राणिपिनिगु निमित्ते मभिगु वानी दक्कं तोना छनु रान दिन या बोचे थुगु शिन्ना थ्येन्तुं पानन याये धैगु विचार यानाव ।

थनिसै जीवहिंसा याय मखु । परयागु धननं काय मखु । मैथुन कर्मनं याय मखु । झूठ

१३

वचननं लहाय मखु । उघरि अपालं द्वेष बीडगु । मद्यपान धाक्वं तोते जुल । तज्यी तजागु आसने
मच्चने । तथा वेकाले भोजन मयाय् । गन्धमाला तिसां तियगु । प्याखं व मेहालेगु पर्यंतं तोते जुल ।
गथे अर्हतपिसं गुवले जीवहिंसादि मया । वथे जीवहिंसादि यायेगु तोते जुल । अनुत्तर बोधिदावनं
प्राप्ति ज्वीमा । दुःख अपालं मूना च्वंगु थुगुलोक । भव सागरया समुद्रं तरे ज्वीमा । यथे द्वाको माये ।

६. ओं अमोघ शील संभर । भरभर । महाशुद्ध सत्व पद्म विभूषिते भुर्जे । धर धर ।
समन्त अव लोकिते हूँ फट् स्वाहा । यथे शील परिशुद्ध पारमिता सको गुण्या तय तय थ ये अने नापं न्यी द्वाया बोनेगु धकाणि ।

१४

१०. नियम शीले द्वेष छुं मदया । शील परि शुद्धगु व युक्त जुया । निस्कामनागु शीलया
भावं । शील पारमितां संपूर्ण ज्वीमा ॥ यथे मेमेगु परिणामना आशिका फको छाय्पेगु । गुण्यात प्रदक्षिणा
मण्डल द्वालेजुल । लिवा थमं हे त्रिप्रतिमा या न्ह्याने नियम कायज्यूगु जुल ॥ ॥ थुगु थ्व तिब्बत आखल भाषा मथु मस्यू पित्त फाईदा ज्वीला
धेगु विचारं भिक्षु मुमन विकाश “धर्मे” थमं ससथे मातृ भाषा अनुवाद याना नेपाल सं. १०८७ वछला थ्व अक्षय तृतीय शुक्रवार शुभ दिने
प्रकाश यानागु जुन । थुगु पुग्ये मावो दक्खिणी पित्त याकनं महाबोधि प्राप्ती ज्वीमा ॥ शुभ ॥ तद्यथा । पञ्चेन्द्रिय अवबोधनिये स्वाहा ।

पुस्तक प्राप्ति स्थानः— तिब्बत अनुवादक भिक्षु मुमन० “धर्मे”
किण्डोल स्वयम्भू कान्तिपुर,

थागुः— मङ्गल प्रेस, अँवहाल (जोरगणेश)
कान्तिपुर, नेपाल ।

१५

सधर्म पुस्तक

अनुवादक:-

भिक्षु वागेन्द्र विशुद्ध वज्र

लेखक:-

भिक्षु मञ्जु शासन धर

प्रकाशक:-

साहु वेम्भारत्न धाम्वा नागवाहाल ल. पु.

प्रथम संस्करण १००१

ने. मन्थन १८६० कछला व सकिमिलापुद्दी

वि. सं. २०२५ कार्तिक

पुस्तक प्राप्ति स्थान:- श्री पु. शोधय पद्मवर्ण महाबिहार,

वकुवाहाल टोल, ज्याठा ललितपुर, नेपाल ।

मुद्रक:- मङ्गल प्रेम, अँवहाल (जोगगणेश) नेपाल ।

मानदाम मुगत दासया संक गन

आशा सफू-कुथियात उपहार !

थुगु सद्धर्म पुस्तक मुद्रण याय्त श्रद्धा चन्दा प्रदानयाना बिज्यापि दीपि महानुभाव पिनिगु नामाबलि व चन्दा

१. साहु कुलरत्न धाम्वा किरडोल का. २५१-	६. बुर देशेयापि व श्रद्धेयापि २ हा १५१-	१७. चीरकाजी शाक्य नकबही ५१-	२५. भगवानलाल श्रेष्ठ २०१-
२. धर्म साहु पौसा कि. का. ३०१-	१०. साहु आशारत्न धाम्वा १०१-	१८. रत्नराज शाक्य नागवाहाल ५१-	२६. साहु जगत बहादुर धाम्वा ५०१-
३. गणेशराज शाक्य नक्तपुर १०१-	११. हर्षराज शाक्य नागवाहाल २५१-	१९. ग्वागकाजी डायाचोक १०१-	२७. साहु लक्ष्मणजी धाम्वा ३०१-
४. मुगतराज शाक्य भ. ५१-	१२. हर्षवीर शाक्य कुतिवाहाल १०१-	२०. मणिरत्न नागवाहाल ५१-	२८. मिश्री साहुनी ५१-५०
५. आनन्दराज शाक्य भ. १०१-	१३. काजीरत्न नायलगु १०१-	२१. काजी पौसा इलाननि ६१-	२९. हर्षनरदुर शाक्य नागवाहाल १५१-
६. अष्टवज्र शाक्य भ. ५१-	१४. साहु कीर्तिराज धाम्वा ५१-	२२. चैत्यराज अकिवाहाल ८१-	३०. आशाकाजी शाक्य तभया ७१-
७. हर्षरत्न व दाजुग २०१-	१५. मिद्धिराज शाक्य अकिवाहाल २०१-	२३. बद्रिलाल श्रेष्ठ ताप्पाहिटी २५१-	३१. वृद्धिराज शाक्य उवाहाल १०१-
८. साहु कुल नर्गम नकबही २५१-	१६. नमिराज बज्राचार्य डायाचोक २१-	२४. करुणालाल श्रेष्ठ ३०१-	३२. चैत्यरत्न धाम्वा २५०१-

मूल श्लोक तिब्बट भाषा व नेपाल भाषा

थुगु महासन्धि महाधातु चित्ततिलक या पूर्वगत यागु म्हुतुबचनं बोनेगु शिक्षास संबन्ध
युक्तगु । न्हापां श्रीमान् गुरुयागु चित्त सन्तति संचोदन याये निमित्ति प्रार्थना यायेगु ।
न्योउयो ध्येयै ध्येसार् इयेपाने क्याब्चिग् धिन्क्षेन् लामा यार्ला स्येङ् ।
चित्तया दथ्वी श्रद्धाया केशर होगुलि शरणया छद्दा दयाधारि गुरु च्वे दना बिज्याहु ।

मानदास मुगत दामया संकान आशा सफू-कुथियात उपहार !
आशा सफू-कुथियात उपहार !

लहे धाङ् न्हचेमोङ् धाघ्प्वे सिरवायी काल्वाङेन्पा दाघ्ला कयोव्पे छिचर् चियवोर् । छेक्षेन्

कर्म व क्लेशं तचोत्तं कयाचोद्दुर्भागि जितः रक्षा यायेगु कारमे सीरे । महागुह्य

खोर्ल्वै ग्येन्धु स्युघ् । धेन् धाङ् इयेस्योन् कुन् ख्याब् स्येङ्सुसोल् । धारे न्याल्वा हिचधा

चक्रे सोभायमानं विज्याहु । स्मृति व सम्प्रजन्य सर्व-व्यापकं दना विज्याहु । श्रुथाय नरक प्रेत

धुदो धाङ् । छेरीन् लहा धाङ् लालो लोग्ताच्येन् । साङ्ग्ये माइयोङ् । शिङ् धाङ् कुपाते । मिखोम्

तिथ्यरु व । दीर्घायू देव व म्लेच्छ मिथ्यादृष्टि । बुद्ध विमज्याःगु । भूवन व लानापाक । (यायेमलाःगु) प्रक्षुण्ण

ग्येले थार्वै धाल्वा थोव् । मिग्युर् वाङ्पो छाङ् धाङ् हचुल् उयीक्ये लहेथा

च्यागुलि मुक्त जुया (याये लाःगु) क्षण प्राप्तजूगु । मनुष्य जुया ईन्द्रियं पुरेजूगु व देशे दध्वीजन्मजूगु कर्म

मालोघ् तेन्ला ध्येपाते । न्हाङ्यी ज्योर्वा डाछाङ् साङ्ग्ये इयोङ् । छ्वेसुङ् तेन्ला

उल्लामजूगु शासने श्रद्धा दुगु । थःके पुरेजूगु न्यागुव बुद्ध विज्याःगु । धर्म कंगु शासने विज्यापि

ने धाङ् ध्येला स्युघ् इयेन्येन् धाम्प्ये सिन् धाङ् इयेन् जोर्डा । थाम्च्ये न्हाङ्ला

दुगु व उकी द्वाहां वनागु सत मित्र (कल्याणमित्रं) जोंगु व परयाके पुरेजूगुन्यागु । दको थःत

छाड्वै नेथोब् कयाड् । कयेन् म्हाड् डेपामेयै छेपाड् ने । जिघ्तेन् फारोल् न्यीधु स्वेन्पार् ग्युर् । लोना
 पुरेजुगु स्थान प्राप्तजुमां । दोष आपागु थेकना मदुगु जन्म तोता । परलोके लावनी । मन

छ्वेला ग्युर्चि गुरु ख्येन् । ल्हाम् घोल् मेन्पार् मातोड् कुन्ख्येन् जे । न्यिसु म्येधो धिन्क्षेन्
 धर्मे लाकाविज्याहु हे ! गुरु । मार्ग दोंगु क्वेयागुली छोयाविज्यायमते सर्वज्ञ प्रभू । निह्मा मदु ! दयाधारि

लामा ख्येन् । धारे धाल्तेन् ध्वेन्यो माइयेना । छिचने थारपा दुव्पै तेन् मिन्हचे ।
 हे ! गुरु । थुणाय् यायेला गु (क्षण) मरीरं मर्थकगु (सारदुगु) मयाःसा । लिपा मोक्ष माधन यायेगु मरीर लायीमखु ।

द्येद्वै तेन्ला स्वेनाम् शेग्युर्ने । शिवै होघ्तु डेन्सोड् डेन्दोर्ख्याम् । ग्येदिघ् मिश्ये छ्वेकयी
 सुगतिया सरीरे पुण्य फुनावना । मृत्यु जुया लिपा अपाय दुर्गती चाहिली । पाप धर्म सीमखु धर्म

डामिथ्वे । ग्येवै श्येधाड् मिजाल् छाड् रे क्षे । सेमच्येन् चाम्ग्यी दाड्धाड् रिम्पाला ।
 शब्द न्येन्य दर्ईमखु । कल्याण मित्र दर्शनलाईमखु मथ्येयाये । प्राणि मात्रया संख्या व क्रमरूले ।

साम्ना मिल्वि थोपा सिथाचाम् । मियाड् छ्वेम्ये दिघ्ला च्वे थोङ्ना । छ्वेशिन् च्वेपा
 विचारयाःसा मनुष्यमरीर प्राप्तजुईगु दुर्लभ । मनुष्यनं धर्ममखुगु पापे चलेयानाचोंगु स्वेबले । धर्मथे यानाचोंपि

नियम्बै कार्मा चाम् । लोना छ्वेला × लहाम् घोल् × न्यिसुम्येधो × । घाल्ते मिल्वी रिन्क्षेन् लिङ्
 ह्मिनेमिया नौथे जक । मन धर्मे × दोङ्गु मार्गे × निम मदु × । यदि मनुष्य सरीर रत्न द्वीपे

छिचन् याङ् । ल्वीतेन् साङ्ला इयुरपोक्षेयि सेम् । थारपा दुपै तेन्धु मिरुङ् स्त्रिङ् । ख्येपार् द्वीकिय
 वंसानं । सरोर भिङ्गुली मूर्खगु चित्त । मोक्ष साधनयायेगु सरीर मजुया । उकेसनं मारं

सिङ्धाङ् धुग्डा थुघ् । लहे डेन् थोव्तु भाब्धाङ् लेल्वे ह्येन् । स्येन् खेल् ध्येन्योघ् जिघ्वयोघ्
 जोङ्गु व पञ्चविपं दाहज्गु । मभिङ्गु व मे लावगु अलशि भुलेजुयावङ्गु । परया नोकर चाकर ज्गु भय तरेयायेन

छ्वेतार्च्वे । मोन् सोघ् थाल्इयुङ् क्येन्ग्यी मिखोम् ग्ये । दाघ्ला छ्वेकयी घाल्धार
 धर्मथेयायेगु । मूर्खगु आदि सहसात्तन्न अष्टाक्षरा दोष (च्यागु) । जित धर्मे विरुध (लङ्घना)

लहाघ्पै छे । लोना छ्वेला × लहाम् घोल् × न्यिसु मेधो × । कयोश्ये क्षुङ्स्त्रिङ् ध्येपै नोर्धाङ्
 तच्चो जुङ्गु ववते । मन धर्मे × दोङ् मार्ग × निम मदु × । उद्वेग (वैराग) कमजुया श्रद्धाधन

धाल् । द्वेश्चे स्याघ्प्ये च्यिङ् धाङ् कुन्च्वे चुब् । मिग्ये दिघ्ला मिजेम् लहेथा लोघ् ।
 ह्युनेज्गु । लोभतृष्णाया पाशं च्युगु व आचरन कडागु । अकुशल पापे दरमङ्गु कर्म उल्तागु ।

दोम्पा न्हचाम्शिङ् धाम्छि राल्वाते । रीग्छये लोयि मिखोम् नाम्पा ग्ये । दाघ्ला छ्वेक्यी
 शील् (सम्बर) विग्रेजुया समय (शील) स्योङ्गु । मनयागु जात (यायेमलाःगु) च्यागु । जित धर्मे

घाल्डार् लहाघ्पै छे । लोना छ्वेला × लहाम् घोल् × निसु स्येधो × । धाता नेधाङ् दुडाल्ग्यी
 लंघना (विरुध) तचोजुईगु वखते । मन धर्मे × दोङ्गु मार्ग × निम मदु × । आथुयाय् रोगव दुःख

म्हासीर् । ध्येन् खोल् लासोघ् स्येन्वाङ् माग्दुरप्ये । न्हाङ्वाङ् थोबपै तेन्घ्येल् दी ध्वीदिर् ।
 मकगु । नोकर चाकर आदि पगधिन (परयावसे) मलाःना । स्वाधिन (थःगुवसे) दुगु संजोग मिलेजगु वखत थुथाय् ।

हचोम्ले डान्धु धाल्ज्योर् छ्युब स्वेना । खोर धाङ् लाङ्चवे न्हयेधु ध्येल्पाता । ताच्चिय
 अथेंगुली लाका धरा सम्पति सितिफुना वनधासा । परिवार व धन सम्पति थथितिपिजा छाय् । मदां

च्येवार् सुङ्वै ल्वीदि याङ् । म्हाल्ग्यी नाङ्ने साक्षो तोङ्पार् क्याल् । व्हा धाङ् इयाघ्वे
 मायां जोनानयागु सरीर थुगु नं । साङ्गासपोचिना सुंमदुगु थासे (शमशाने) वाययंको । ध्वं व गृद्ध

खिययि ध्येपै ध्वी । भारद्वै ह्युल्ना जिघ्पा शिन्तु क्षे । लोना छ्वेला × लहाम् घोल् ×
 विचां मानु सालीगु वखते । अन्त्राभवया थासे भय अन्यन्त तच्चो । मन धर्मे × दोङ्गु मार्ग ×

न्यिसु म्येधो × । ग्येदिघ् लहेक्यी नामिन् छिचस्यिन् डाङ् । ख्येपार् न्याल्वै जिघ्तेन् न्यी स्वेत्ता ।

निम मद्दु × । पाप धर्मयागु कर्म विपाक ल्युल्यु वईगु । उकेसनं नरक लोके लाःवन धाःसा ।

च्याघ्से सासीर् छ्वेन्ग्यी गोल्वी धाल् । सोघ्ले श्योघ् धाङ् थोलुम् वार्वे छिर् । घोम्ये च्याखिम्

छुयातगु (पुगु) नंयागु भूमी शस्त्रं चों व ह्य छुतेयाईगु । कःति फार्यागु व गुगलं मिछोगुलि च्यागु । लुवा मद्दुगु नंयागु चें

थुम्पोर् होध्वे भ्वे । वार्वै साल् शिङ् घीगुघ् थोक्षुर् छे । कुन्ने छावै म्येसेघ् ग्येक्षेन्गिय ।

लाना आपतगुशब्दं हालाचोनीगु । मिछोग् धुमुमि स्वीगु धान्वी दाय्कीगु । सकभनं पूगु मिछोग् च्यागु तभगु छधी ।

घाङ्गि तुघ्प्वै दाब्धाङ् क्षु ख्याघ्क्यी । च्योङ् रोङ् ह्याङ् नेसु भुयुघ् ध्येघ् । दाङ्गरे लुङ्ग्यी

तःजागु हेमाल पर्वतया कापी खोप खोया चोंगु । अत्यन्त गाःवंगु भयभीतगु थासे च्वापुगाना चोंगु । स्वाउंगु फसं

ताब्पै लाङ्छोनि । क्षुभुर् च्येन् धाङ् लहाघ्पार् दोल्वाच्येन् । म्देङाघ् ग्युन्मि छ्येपार्

कःगुलि सरीर । फोङ्गाना चोंपि व उकोसनं पंमुया चोंपि । परिवेदन दुःखं तुते मजुईक

द्वेन्पा हाङ् । छोर्वा दुङाल् नाघ्पार् कावायि । सुङ्क्यी राब्ताङ् छिचखै नेपास्यिन् । श्युघ्रीन्

हाला चोंपि व । कष्ट वेदनायागु दुःख सहायाये थाकुगु । तचोगु कष्टं मृत्युजुई त्योह्य रोगिथें । तहाकक

द्वेन्चियङ् सोथाम् पाघ्पाग्ये । श्याहु थोन्ने ल्हाघ्पार् ग्येग्येग्ये । ध्येस्यिन् पुदी थाङ्ला काङ्पा

भुका तथा वाकुजिना जंगु तज्याना । लाह्याउंक खनेदया उकेसनं तःज्यागु च्याकचा दला । वथें खोचा ज्ये सुति

श्योघ् । न्हाल्दि छाल्दु ल्बीला च्येतुघ् इये । रोन्याघ् धाम्छु थाल्छेन् राव्म्ये लोङ् । नारवै

प्यदनीगु । कुपिया वने मरीरे टुका टुका जुईक प्यदनीगु । मुर्दा थोनीगु नालेदुनीगु वुलुमी दृने लाईगु । अविचिया

न्हचेखोर्वा धाङ् ग्युर्वा च्येन् । घो धाङ् कावा थाव् धाङ् थाघ्पा सोव् । ताघ्तु कोल्स्यिङ् च्वेपै

उपचक्र (चाउलाचोंगु) हिनावदले ज्यावनीगु । द्वार (लुखा) व थां भुतू व खिपः आदि । मदां जोनेयाना जलीगु

न्हिचछेवा । नाम्दाङ् चोग्ये घाङ्ले इयुङ्वै ग्यु । स्येदाङ् धाघ्प्वै कुलोङ् वयेपै छे । लोना

स्यावर (नरक) । मंख्या भिच्यागु गनं दयावोगु पुता धासा । द्वेष तचोगु समुत्थान उत्पति जुईगु ववने । मन

छ्वेला × ल्हाम् घोल् × न्यिसुम्येधो × । ध्येस्यिन् फोङ्ला न्हायम् सिनाःवै हचुल् । सातुङ्

धर्म × दोङ्गु मार्ग × निम मङ्गु × । वथें कङ्गालगु श्येनामङ्गु (ह्याईगु) थाय् । नये तोनेगु

लोङ्च्वे मिङ्याङ् मिदाघ् पार् । सेकोम् लोडार् भिन्हचे हिचधा ल्बी । रीङ् च्यीङ् दाङ्वै

धन सम्पति धैगु नांजकहे न्येन्ये मङ्गु । नये तोनेगु बर्प मैनातकनं च्मलाःगु प्रेनया मरार । स्वानुग्ये गंसिजुया दनेगु

तोब् न्ह्याम् नाम् पासुं । घाड्ले इयुड्वै ग्युनि स्येर्ना हिचन् । च्यिघ्ला च्यिघ्सा स्वेपै जिघ्पा छे ।

बल होनपि नापं स्वंगु थर । गनं दयावगु पुसा धाःसा कप्तियाकें योगु । छमेमिन छमेसिनं नईगु (स्याईगु) तचोगु भय ।

कोल् स्थिन् च्वेपै न्याम्थाघ् लाड्दोर् मोड् । फाथा म्येपै दुङ्गाल्थो सीर्बै । साभ्वेन् तिमुघ् मुन्पार्

जोते याना चलेयाईगु दुःखि जोनेगु तोतेगु मस्युगु । उलि थुलि मदेक दुःखं कयाचोपि । पुगा मोहं अन्धकारे

खाम्पा दाघ् । लोना छ्वेला × ल्हाम् घोल् × न्यिसु म्येधो × । छ्वे ल्हाम् स्युध्क्याड् न्हचोच्वे

चाहुना चोश जि । मन धर्म × दोङ्गु मार्ग × निम मद्दु × । धर्मया मार्गे च्वंसां दुराचार (पापया ज्या)

मिदोम् स्थिड् । थ्येघ्क्षेन् घोरस्यु श्येन्फेन् सेंधाड् धाल् । वाड्शि थोब्क्याड् क्येजो मिगोम्पै ।

संवरे मयाह्य । महायानया द्वारे च्वंसां परहीत चित्त छुतेजूह्य । चनुराभिपेक प्राप्त जूसां शमाधि (जोगध्यान) भावना मयाह्य ।

ल्हाम् घोल् दिले लामे दाल्धु सोल् । तावा मातोघ् थोच्वै च्वेपाच्येन् । गोड्पा ह्येड् क्याड् घो

दोंगु मार्ग थुगुनि गुरू उत्रेयाना विज्याहु । दृष्टि मथुमां च्वेच्वेयागु चर्या याईह्य । भावना भुले जूसां भुले

ह्युल् हिघोग्था । च्वेपा नोरक्याड् न्हाड् क्योड् मिसेम्पै । छ्वेधे दीले लामे दाल्धु सोल् ।

मजुधका चोनाह्य । चर्या त्रंसां थगु दोष समभे मजुह्य । धर्म उल्लंघनह्य थकें गुरू उत्रेयाना विज्याहु ।

नाम्पार् छिचयाड् नेध्वे नोरला स्त्रे । नाछ्वे हचोल्याड् डेज्युड् कयोश्ये धाल् । थ्वेपा क्षुड्याड्
कले सीगु जुमां वस्त्र धने मायाद्य । वैस वंसां वराग दिक्क लुनेज्झा । अल्पश्रुतया जुमां

हचोन्तेन् च्येन्धु लोम् । भारिघ् दीले लामे दाल्धु सोल् । क्येन्खार् छोर्याड् दुजि नेकोर् सेम् ।
गुणवानधका चोनाहा । थुगु अज्ञानं गुरु उत्रेयाना विज्याहु । गंजोगे मिलेज्झनं (तन्ना) अन्धमने चायगु मन ।

अेन्पा तेड्कयाड् न्हाड्स्यु शिड्तार् रेड् । दुल्वार् म्मायाड् छ्यादाड् म्हास्त्रियध्पै । ल्वेय्ये दीले लामे
एकान्ते चोमां थःगु स्वभाक् मिथे द्याद्य । नरम खँ ल्हा सां यो मयो लुने मज्झ । थुगु अट्ठोक्क धनं गुणं

दाल्धु सोल् । न्यीथु दीले न्हचुर्दु सेधु सोल् । थिमुन् दीले न्हचुर्दु इयुड्दु सोल् ।
उत्रेयाना विज्याहु । थुगु अष्टगु ल्हाचोलं याकनं चायका विज्याहु । थुगु अन्धकारगु बन्धनागार याकनं पिकथा विज्याहु ।

साधारण पूर्वगत

साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिण संख्या सञ्चय
नेपाल भाषा अनुवाद ।

नमो बुद्ध धर्म संघाय । थुगु शरण वनेगु चतुर्प्रद-
आवश्यकतां दयका । थुगुनं न्हापां नसंति इले न्येले
दुनेनसें तचोगु थद्धा भक्ति वेका थुगु वाक्य बोने हे गुरु !
फुना वनीगु । पाप धर्मया कर्म पट्गति यागु थासे । अभनं
विज्याहुँ धका सोको बोने ।

थनंलि शरण वनेगु थाय् (शरण क्षत्र) मनं ल्वाकेगु । न्द्योने आकाशे पञ्चरश्मिया दथी मिहासन पञ्चचन्द्रे गुरु मुनीन्द्र सुवर्णया उण छपाखाः

संक्षिप्त नीति शासन प्रदेश नाम विजहार । भोट भाषाया

क्षिण गन्ति मुनेगु (ल्याख थंकेगु) नीति सरलगु छगु
चाय्व सयनासन (लासां दना) जाउँगु थासे चोना
जि क्षण संपति शरीर । भिन्नकं प्राप्त जूसां अनित्य याकनं
थनी निश्चयनं बुतुवनी (लायि) । गुरु रक्षा याना

निका लाहा जःगु भूमिस्पर्श (मुद्रा), सःनु ध्यान मुद्राया बोने पिरडपात्र धारण याना, तुति निपा वज्राशन, त्रिचीवरं पुना लक्षण व्यञ्जन प्रकाश जुया रश्मिया धावी विज्याल, काय संघ वाक धर्म चित्त बुद्ध त्रिरत्न स्वल्प मेदिनं दश दिशाया शरणस्थान वाकि मदेक दको समूहजुया विज्याल साक्षात विज्यांना चोना धका मनं लोके ।

शरण वनेगु । ध्वमपोल मुनीन्द्रया अत्रे थःव मां वौ सकल प्राणि चोना । त्रिद्वारं भक्ति शरण वने । नमो । जिव मां आकाश समानं सकल प्राणिपिं थुगु देलानसें धारण याना बोधि मूले मलातले दशदिग् त्रिकालया सकल तथागतया काय, वाक चित्त गुण, कर्म दको छगुली समूह स्वल्प । ८४००० चय्यदोत धर्मस्कथया उत्पत्ति स्थान (स्वाहान) । आर्य्य संघ सकलया अधिपति । भगवत्क मूलव परंपराया सहितया श्रीमान् महगुरुपिके शरण । संबुद्ध भगवानपिके शरण । महम्म दको शरण । आर्य्य संबधिके शरण धका मोको बोने ।

थनंलि गति मुनेगु (व्याख धंकेगु) याना । गुरुयाके शरण जुल । बुद्धयाके शरण जुल । धर्मयाके शरण जुल । संघयाके शरण जुल ।

धैगु सद्धि, दोद्धि आदि गुलि यायेगु खः यानालि लिपा अन्तिमे । शरण स्थान गुरु मुनीन्द्रयागु कायं रश्मि स्वया, थःव प्राणियात खल । अनादिनभे थौतक मुंकागु पाप मेनया समूह (मुनाच्चंगु) छु तक दुव्याको शोधन जुया शुद्ध जुल धका भापिये ।

शरण स्थान गुरु (मुनीन्द्र) यात वन्दना व पूजा चहे याना । पाप देशना याना पृथ्य हर्षानुमोदन याना । धर्मचक्र अधेपण याना । निर्वाण जुया विज्याय मने धका याचना याना । बुशल समूह (पृथ्यमुंगु) बोधि परिणाम याना । जिगु शरीर व सम्पत्ति परिग्रहणयाना अधिस्थान याना विज्याहुँ धका सप्त विधान पूजा संक्षेपं याये ।

थनंलि प्रहर समाहार यायूत (सिधय्केत) बोने विज्याना चोह्ल गुरु मुनीन्द्र प्रशन्न जुया । थःगु सीरे विज्याना रश्मि जुया । थःके लीन जुल गुरुया त्रिमण्डल व । थःगु त्रिद्वार फरक मदेक अधिस्थान जुल धका भापिये ।

अन्तिमे लिपा परिणाम (कर्मदान) प्रणिधान (आशिस) मंगल आदि यायेगु । थुगु पृथ्यं याकनं जि श्रीमान् गुरु शिद्ध जुया । जगत छल्लहे

मन्यंक । छलपोल, भूमि^{ना} तय फय्मा । त्रिरन् यात प्रार्थना यानागु प्रभावं । जि आदि चोनागु भूमि दिशास । रोग, दोष, गर्गव, कंगाल (दुःखि, दरिद्र) वाद बिवाद (ल्वापु कलह) शान्ति व । धर्म व मंगल प्रवृद्धि याना विज्याहुँ । जि त्रिरन् शरण बना लोकाया द्योयात वन्दना मयासे प्राणियात हिंसा याय्गु अपराध कर्म तोता कुमित्र तीर्थिक व भ्काकरी पासालेगु तोते । बुद्ध मूर्ति चोयातगु, दय्कातगु व बुद्ध प्रवचन ग्रन्थ पुस्तक तथा भिक्षु संवयात साक्षात त्रिरन् खना वन्दना व पूजा सेवा भक्ति तथा समस्त प्रकारं सेवन याये फय्मा । मतपुरुष कल्याण मित्र सेवन याना मदुर्म न्येना । न्येनागु अर्थ मने तथा । आर्य्य सत्य प्यंगू भावना याना । इन्द्रिय चञ्चल मज्झगु मूल शिन्ना सम्पर्क ग्रहण याना मदां त्रिरन् पूजा यायगुली उद्यम कोशिस याय् फयमा । शरीर प्राणहेवंसां त्रिरन् कदापि मतोतेगु आदि शरण वनेगुया साधारण व छगू छगू शिन्नापदे । मरप्रकारं शिबित जुया त्रिरन् या शासन जोने फय्मा धैगु शिन्नापद फुक प्रणिधान गाथास अभ्यास याय्गु ।

थुगु प्रकारं शरणवंह दुनेया श्रेणी बुद्धमते लाना । शील संवर दकोया आश्रय स्थान जुइगु । न्हापा हुना तयागु बर्म मेल (कर्मावरण) कम

जुया फुना वनोगु । पण्य विपुल तःधंगु हुनीगु दुर्गती हुतुं रुवना । मनुष्य, अमनुष्यया अन्तरायं मथीगु । कामना यानागु सिद्ध जुया ननानं बुद्धपद लाइगु आदि हीत गुण (पण्य फल) च्याता कनातगु जि व पर सकल जगत यात प्राप्त जुइमा । मुख्यनं थनिनसे जन्म जन्म पत्तिकं सद्गुरु त्रिरन्यागु करुणां । अनुग्रहण याना (जोना) संसारयागु भयं रक्षा जुया संबुद्ध ननानं प्राप्त जुइमा । बुद्ध त्रिकाय प्राप्त ज्वीगु अधिस्थान व । अवल धर्मता सन्ययागु अधिस्थान व । मंघ मवागु (अच्छेदसन्धि) या अधिस्थानं । यानाग परिणाम प्रणिधान सिद्ध जुइमा धैगु हीत गुण प्रणिधान गाथा श्लोके मिले जुया चोंगु बोना ।

परम उत्तम शास्ता, देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह बुद्धयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कन्याण जुइमा । शान्त विराग देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह । धर्मयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति । थुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कन्याण जुइमा । परमगणया उत्तम, देव, मनुष्यं पूजा याये योग्यह संवयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा ।

त्रिशरणगम	प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनी थन स्वस्ति कल्याण जुइमा । स्वयं अचलगु कायं मंगल जुइमा । खीगु सोर अंगयागु वाकं मंगल जुइमा । अन्तं मुक्तगु विमल चित्तं मंगल जुइमा । दिनमं स्वस्ति रात्रिमं स्वस्ति । मध्यानेमं स्वस्ति । दिन रात्रि सदाकालं स्वस्ति जुइगु । त्रिरत्नं मंगल यायेमा । शास्ता (मुनीन्द्र) लोकवात्वी विज्यागु व । शासन सूर्यया रश्मिये प्रकाश जूगु । शासनवरगुरु, शिष्य अत्यन्त मिले जूगुलि । शासन ताकालं स्थीर जुइगु मंगल जुइमा धैगु मंगल वाक्य बोल्लाक याये । संचित साधारण शरणगम चतुप्रदक्षिण मंग्या सञ्चय नीति शासन प्रवेशद्वारनाम थुगु थ नाप भाग्य समानपि जनसाधारण सुगुह्रासन हीन जुइया । निति जन्म जन्मपति त्रिरत्नं अनुप्रदक्षिणाह्न “ मोटाप् खवाङ् ” नहिद्धि समुद्र धैह स्वनिवास्थान “ ता’श छ्वेरू खिलवै ” धैगु एकान्तगु थासे ध्यान कुटीस प्रयुक्त यानागु पूण्यं प्राणिपि सकल त्रिरत्नयागु शरणे लायेमा त्रिरत्नयात वन्दना बायेगु ।	१७
-----------	---	----

त्रिशरणगम	नमो रत्न त्रयाये । नमो मञ्जुश्रिये । नमो सुश्रिय । नमो उत्तमश्रिय स्वाहा । धैगु बोना सोको वन्दनायात धासा लखलि प्रमाणं यानागु जुई धका आज्ञा दय्का तल । गुरुयात वन्दना यायगु । नमो गुरुभ्यः । त्रिरत्नयात वन्दना यायगु । नमो बुद्धाय । नमो धर्माय । नमो संघाय । धैगु जुल ।	१८
-----------	---	----

“ कग्दुर ” तिब्बट् ग्रन्थे उल्लेखयानात्तु मेवा भाषं अनुवाद

पितृ-मातृ सूत्र

त्रिशरणगम

बुद्ध बोधिसत्वपिन्त वन्दना ।

थये जिं न्येना, छगू समय भगवान् श्रावक संघ सहित भावस्ति जेतवने अनाथ पिण्डयागु आरामे विज्याना चोन । थन भगवानं आज्ञा दय्का विज्यात हे भिक्षुपिं ! गुगुगृहे (छे) माँ वौ निहसित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे थुगु ब्रह्मा संयुक्त जुल । छुया निति धाःमा हे भिक्षुपिं ! कूल पुत्रया माँ वौ निहस कूलया द्वारं ब्रह्मा तुल्य जगुलिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छे माँ वौ निहसित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक पूजा याइगु । वथे बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे थुगु । गुरू संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ वौ निहस कूलया द्वारं न्हापाँयाह गुरू समस्त दानयाये जोग्य जुया चोपिं जुया

१६

नितिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छे माँ वौ निहसित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे । थुगु मानव संयुक्त जुल । थ्वछुया निति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ वौ निहस कूलया द्वारं मानव तुल्यजूया नितिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छे माँ वौ निहसित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु व । तथा बाँलाक सेवाचाकरी याइगु छे थुगु देवता संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ वौ निहस कूलया द्वारं, देवता तुल्य जूयानितिं जुल ।

भगवानं थये धका आज्ञा दयका विज्यात । रुगतं थुगु खँ आज्ञादयकालि पुनर हानं शास्तानं थुगु खँ आज्ञा जुल ।

माँ वौ निहस ब्रह्मा जुल । वथेन्हापायाह गुरू जुल । कायमचाया समस्त दान याय योग्यह । देदनं मानवनं खः । अथेयानितिं थुपिं निहस अनियाये यायगु थाँव । भोजन, स्नान् पादप्रक्षालन (तुतिसिकेगु) । नयगु, तोनेगुव । वस्त्र व लासा, फांगा । आश्रय स्थान आदि याके । ज्ञानी, गुणी सेवा याये ।

२०

धुरिं माँ बोया । सेवायानागु । धुही ज्ञानी गुणी धुकेयात निमित्त (अपवाद) मदुल । धुल्ल सिनां मुगति वनी जुल ।
भगवानं धुगुखँ आज्ञादयका विज्यागुलि । भिक्षुपिं हर्षजुया भगवानं आज्ञा जगुली अभिनन्दन यात । पितृमातृ सुत्र समाप्त ।

“कम्युर” तिब्बट् ग्रन्थे उल्लेखयानातगु मेवा भाषं अनुवाद

बुधदोपदेश

२१

भगवान बुद्ध श्रावस्मिपुर महानगरे अनाथ पिण्ड महाजनं दयका विज्यागु जेववन महाविहारे विज्याना चोंगु वखने जिनमती धैल बोधिसत्वयात थये उपदेश आज्ञा दयका विज्यात ।

१) हे जिनमती ! पृण्य इच्छायाल्ल कुलपुत्र, कुलपुत्री तथागतयान पृजा याये । २) प्रजा इच्छा याल्ल धर्मश्रवण यायगुली उद्यम कोशिस याये

३) मुगति इच्छा याल्ल शील पालन याये । ४) परिभोग (धनसंपत्ति) इच्छायाल्ल दान (न्याग) वटेयाये । ५) मुरूप इच्छायाल्ल क्षमा भावना याये । ६) प्रतिभान इच्छायाल्ल गुरुयाके गौरवतये । ७) धारणी इच्छायाल्ल अभिमान मदयके । ८) ज्ञान इच्छा याल्ल नियमथे मन तयगुली चोने । ९) मोक्ष इच्छायाल्ल पाप दको तोने । १०) सकल प्राणी सुखी यायगु इच्छायाल्ल बोधि चित्त उत्पत्तियाये । ११) यैपगु भिंगु खँ न्यनेगु इच्छायाल्ल सत्य खँ ल्हाये । १२) गुण इच्छायाल्ल भिन्नकं एकान्ते (चोनेगुली) मुशि याये । १३) धर्म इच्छायाल्ल कल्याण मित्र नाले (सेवन याये) । १४) समथ इच्छायाल्ल तन्ता मदयकेगु अपो याये । १५) विपरयना इच्छायाल्ल धर्म सून्यगुली (धर्म नैरात्म्य) छगू छगू परिक्षा याये । १६) ब्रह्म लोक इच्छायाल्ल मैत्री करुणा मुदिता उपेच्छा भावना याये । १७) देव मनुष्यया परिभोग समृद्धि इच्छा याल्ल दश सुकुशल कर्मयागु मार्ग सम्यकं ग्रहण यायेगु । १८) परि निर्वाण इच्छायाल्ल (नैरात्मा) सून्यगु धर्मे अभिनन्दन याये । १९) दको गुण प्राप्त यायगु इच्छायाल्ल त्रिरत्नयात पृजायाये ।

२२

प्रश्नोत्तर

नि०कं० रत्नकूट (कापा) २६३ पौ

धर्मया उपदेश विषय, भगवान् बुद्धयाके राजा अज्ञातशत्रुया प्रश्न

त्रिशरणमस

आजतशत्रुं विन्तियात- भगवान् ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) कल्याण मित्र जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! दानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! दानयानागुया हेतु शदस परिभोग जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् याज्ञा जुल- महाराज न्येनागुया हेतु शदस प्रज्ञा जुल । राजां विन्तियात- भगवान् शीलयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज शीलयागु हेतु शदस सुगति मयंत्रे वर्नीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् चान्ति यागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! चान्तियागु हेतु शदस प्राणी अनुरक्षण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात-

२३

त्रिशरणमस

भगवान् ! वीर्ययागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! वीर्ययागु हेतु शदस बुद्धयागु धर्म दको परिपूर्ण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! ध्यानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! ध्यानयागु हेतु शदस उपशान्त जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस शंभय शंखा मदंगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! प्रार्थनायाना धर्म न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! प्रार्थना याना धर्म न्येनागुया हेतु शदस विचिमा संदेह मदंगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस समाधि व अभिज्ञ प्राप्त ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! भावना यानागुया हेतु शदस अपगत छुने ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस क्वातुक ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! दुःख न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल- महाराज ! दुःख न्येनागुया

२४

हेतु शदम उपादान मदंगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदम ह्यु खः ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदम जि धका जोंगु, जिगु धैगु जोंगु विरोध ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! शान्त निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदम ह्यु खः ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! शान्त (निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदम उपशान्त जुल ।

नमःगुरवे

मानदाम सुगत नामया मंकननं
आशा सफू धांधात उपहार !

२५

तिव्वट् भाषा मस्युपिं आदि कर्मिक बोधिसत्व यानिक पुण्यात्मापिंत हीत चिन्तनयाना “कुन्मां लामें श्यालुं” समन्तभद्र सुखागम धैगु तिव्वट् भाषाया ग्रन्थानुसार । बुद्धबोधि, बोधिसत्व यान (महायान) चर्याक्रमया त्रयोत्तम मूल सोंगु उद्देश्य संक्षेपं चोया यथाः—

“जोर्वा सेंके धांपा” उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्ति “डोशि मिग्मे धांपा” उत्तम अनालम्बन मौलि । “जेसु डोवो धांपा” उत्तम अनुणामन ।

(१) उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधि प्रणिधि चित्त समुत्थान संक्षेप रूपं । ‘माँ आकाश समानं प्राणिपिं भव संमारयागु दुःखं तरेयाना संवोधिपद लाकेया निमित्ते ‘धुगु भद्रगु चर्या याये’ धैगु चित्त उत्पत्ति याय्गु जुल ।

(२) उत्तम अनालम्बन मौलि । बोधि प्रस्थानान्तरगतया साधनचर्या संक्षेप रूपं ‘गुगु यानागु चर्या क्रिया विधिम्, दोपं मपुंक अर्थात् मदोंक पृण्यक्रमादि स्मृति संप्रजन्य संयुक्तयाना क्रियाविधि अनुसार चर्याक्रिया सम्पूर्ण याय्गु’ जुल ।

(३) उत्तम अनुणामन । बोधि परिणामन तथा बोधि प्रणिधान अन्तर्गत संक्षेप रूपं यानागु पृण्य क्रिया सिधयव गुगु मुनागु कुशलमूलं पृण्यं, जि ननानं बुद्ध सिद्ध जुया जगत प्राणिपिं मल्यंक बुद्ध भूमी लाके फय्मा’ धैगुव ।

विशेषनं । न्हापा जुया विज्याकपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्यात । लिपा विज्याईपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याई । थों कन्हे विज्याना चोपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याना चोन । वथें जिनं बोधि परिणामन याना जुल धैगु मती तथा परि-

२६

णामन यानागुलिं निगू प्रकार्या परिणामनं संयुक्तं जगु जुल । (बोधिप्रणिधान । आशिम । सन्निप रूपां ।)
 मंजुश्रो बोधिम वं गधेमिया विज्यात ध्वथे समन भद्र बोधिम व मिया विज्याक ध्वम्पोलपिं प्रभितिं बोधि सचपिंगु ल्यु अनुशिक्षित जुय निमित्ते
 शुगु पूण्य परिणामन याना ।
 त्रिकाले विज्यापिं सकल जिनदिमं गुगु परिणामन उत्तम वर्णन यानातगुली । शुगु जिगु कुशलमूल (पूण्य) नं उत्तम भद्रचर्याया निमित्ते
 परिणामनायाना जुल ।
 तिद्वट भाषाया उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधिप्रणि चित्त समुत्थान गाथाया संस्कृत किचः । आकाशधातु पर्यन्ते स्थिताय सर्व प्राणिनाम् । ते
 उत्तम नाथं दं प्राप्नुवन्तु चिति चिन्तयन् । तेषां मेव च अयेन शुद्धचर्या क्रमेण्यहं ।
 ति०भा०या० उत्तमअनुणामना गाथाया संस्कृत किचः ! शिष्यतु यत् विपमिति चिन्त्ये । साध्यत मेतत् मनसाचभवत् । तेन च पदगति जन्तुर शेषं । भवतो

भुवने याचहि वाम ।
 सं. तृस्कन्ध यथा परिणामितम् अतीतैर्बुद्धैर्भगवद्भिः । यथा परिणामयिष्यचे अन्तर्गत बुद्धो भगवन्तो यथा परिणामयन्ते एतहि प्रत्युत्पन्ना बुद्धे
 भगवन्तं स्तथाऽहमपि परिणामयामि ।
 परिणाम प्रणिणान् आशिम । मञ्जुशिरी यथा जानति शूर । सोचु समस्तभद्र । तदैव । तेषु अहं अनुशिक्षयमानो । नामयमी कुशलं इमु सर्व ।
 सर्वत्रिय ध्वगतेभि जितेभिः । यापरिणामन वर्णितु अग्राः । ता य अहं कुशलं इमु सर्व । नामयमी दरुचद्रचरीयं ।

त्रिशरण वनेगु बोधिचित्त उत्पत्ति यागु वचन

तिव्वट भाषाया “सॉये छवेधॉ” यागु अर्थ

त्रिशरणगम

बुद्ध, धम्म व गणया उत्तम (संघ) पिंके। बोधि (पद) मलातले जि शरण वने। जि दान आदि यानागु पूरणं, जगत हीतयाये कारणे बुद्ध जुय्मा। स्वको बोने। चतुर्वल्लविहार भावना “सैम्येन् थांच्ये देवाधां”। मैत्रीधैगुया अर्थ। सकल प्राणि सुख व, सुखया पुमां संयुक्त जुय्मा। करुणा। सकल प्राणि दुःख व, दुःखया पुमां छुते जुयमा। मुदिता—सकल प्राणि दुःख मदुगु सुख छुते मजुप्मा। मुदिता—सकल प्राणि सःती तापाः यो—मया मदुगु (छुतेजुगु) उपेच्छाय् चोनेमा। भूमि अधिस्थान—“थांच्येदुनि०” धैगुया अर्थ। दयाचोक भूमि शुद्धगु। शर्वल (कच्चिगः) आदि मदुगु। पाःहाःथे माथंवंगु वैदुर्य यागु। स्वयं कोमलगु स्थान जुयमा। भूवन अधिष्ठान—सुखं संयुक्तगु लोकव्यूह (सुखावती) थें। रत्नया भूमि पुष्पं सहितगु। वृक्ष सिमा पुष्करणी (पुख्) आदि पुस्सजुगु मदुगु। विपुलगु धर्म शब्दं संयुक्तगु जुयमा। आमंत्रण। “माली रेच्येदु०” यागु अर्थ। शेष मदक दको प्राणिया नाथजुया

२६

त्रिशरणगम

पवी मगुपि मार शैनी फुकुलदेव। भाव दको वाँकि मदय्क यथावत् सिया विज्याल। भगवान् परिवार सहित थुगु स्थाने विज्याहुँ। प्रतिष्ठा—भगवान् थन विज्यागुलिं जिमि पुण्य भाग्य संयुक्त जुल। जि पूजार्चन ग्रहणयाय निमित्ते। थन विज्याहुँ। (गुथायत्तक पूर्ण मज्जीगु)। पद्मासन समर्पण—‘तोडमुंकुन्०’ धैगुया अर्थ। दको त्रियातु समानगु। अष्टदल पद्म (न्याहःदुगु पलेरवाँ) देशरी सहितगु। रुचिरता जुया विशालगु चरेयानागुली। सुगन्धं विज्याहुँ। स्नानागार आलम्बन। ‘ध्वक्कीखांपा’ धैगुया अर्थ। अत्यन्त मधुर वारना दयाचोंगु स्नानागार। फट्किरियागु भूमि निर्मलजुया उज्ज्वलगुथे मनोहर जुयाचोंगु रत्नमा थौं। थिनाचोंगु मुतियागु इलौं थन प्यने। स्नान ‘भित्तास्तांपा’ धैगुया अर्थ। गये जन्म जुया मात्रनं। देवतापिसँ स्नान याकूथें। शुद्धगु दिव्यजलं। जिनं वथें स्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयथिये हु। पुनर्र हानं ‘धेशिस्वेग्पा०’ धैगुया अर्थ। तथागतपिं व ध्वसपोलया पुत्रपित। आपालं रत्नयागु कलशया सुगन्ध जलं। मनोरम सुपरिपूर्णगु गीत (ग्ये) व। अनेक दाद्य (दाजा) सहितं स्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयथिये आःहुँ। हुयगु “धेवागुक्कुला” धैगुया अर्थ। ध्वसपोलपिनिगु काये समान मदुगु वस्त्र। पवित्र सुगन्धगुलिं कायेहुये।

३०

ओं हूँ त्राँ न्हीं आः। वस्त्र आभुषण त्रिकेणु "धेनेधेला" दैगुया अर्थ- श्वनंलि श्वसपोलपिन्त वर्ण वांलागु । अन्यन्त मधुर वासना वयाचोंगु उत्तमगु वस्त्र चरे याये । ओंवन्न वस्त्रे स्वाहा । सप्त विधान अनुत्तर पूजा । 'भद्रचर्गी' 'भिन्येमुधा०' यागु अर्थ- याचत दको भिगू दिशा लोके । सोगु वयने विज्यापिं सकल नगसिंहः । श्वसपोलपिं शेष मदेक सकल यात जिनं । प्रमदगु कायवाक चित्तं वन्दना याये । १ । भद्रचर्गी यागु प्रविधान वलं । सकल जिनया अभिमुखे चित्तं चररज (पृथिवीया धुं) प्रमानं शरीर कोहना । सकल जिनपिंत वन्दना याये । २ । दृगु रज्जेमं रजप्रमानं बुद्धपिं । बुद्धपुत्रया दध्नी विज्याना चोंगु । थुगु प्रकारं वाकी मदय्क धर्मधातु । श्वसपोल जिन (बुद्ध) पिमं पूर्ण जुल भाषा । ३ । श्वसपोल पिनिगु प्थीमन्नुगु सागरसमानगु (गुण) वर्णन । सारेयागु अंगं दको सागर यागु शब्दं । मरुत जिनपिंगु गुण वयानयाना । सकल बुद्धपिन्त जिनं तोत्रयाये थुथास रत्न मण्डल दोहलपे । ४ । पूजा- उत्तमगु पुष्प स्वां उत्तमगु माला । अनेक वाज्य (वाजा) उत्तम लेपन द्रागु वस्त्र (मण्डलेगु) उत्तमगु छत्रं । उत्तमगु दीपं (मत्तं) व उत्तमगु धूपं श्वसपोल जिनपिन्त पूजा याये । ५ । उत्तमगु वस्त्र दको व उत्तमगु सुगन्ध । सतुचणं । सुमेरु समान

दको विशिष्ट उत्तमगु रचना (दयका) श्वसपोल जिनपिंत पूजायाये । ६ । जोरामदगु विस्तिर्न (तःथंगु) गुगु दको पूजा । श्वसपोल सकल जिन (बुद्ध) पिन्तनं भाषा । भद्रचरियागु श्रद्धाया वलं । सकल जिन (बुद्ध) पिन्त पूजा वन्दना याये । ७ । पापदेशना। राग, द्वेष, मोहयावमं । शरीर व वचनवयं मनं । जियानागु पाप हृद्दु । थुगु दको छगू २ जिनं देशनायाये । ८ । पुण्यानुमोदन । भिगू दिशाया सकल जिन (बुद्ध) व बुद्धपुत्र [बोधिसत्त्व] । सकल प्रत्येक बुद्ध शैल अशैलव । दको जगतयागु न्यागु पुण्येमं । दको थुगुली जिअनुमोदन [हर्ष] याये अशेषण । धर्म प्रार्थना । गुपिं भिगू दिशाया लोकया मत जुया विज्यापिं । बोधिक्रमं [रुतं] अमंनत [बुद्धवद] प्राप्तयाना विज्यापिं । श्वसपोल सकल नाश्रपिके जिनं अनुत्तर धर्मचक्र प्रवर्तन अशेषण प्रार्थना याये । याचन धैगु विन्तियायेगु । दुःखं पुजावंगु चलन केना निर्वाणजुया विज्यायथोंपिं वसपोमपिके । दको जगतयात हीतयाना रुक्मीयाय निमित्ते । चररज प्रमानं कल्प विज्याहुँ धका । जिनं न्हा जारेयाना विन्तियाये । परिणाम- नं ह व वन्दना यानागु, पूजा यानागु, पापदेशना यानागु, पुण्य हर्ष अनुमोदन यानागु, अशेषण धर्म प्रार्थना यानागु, याचना निर्वाण मज्जेसे विज्याहुँ धका पोनागु या छुं भच्चा वुशल [पुण्य] गुगु हुनागु दको जिनं बोधि-

या निमित्ते संकल्पयाना ।

रत्नमण्डलयागु अर्थ—ओंवज्र भूमि आःहुँ । थाय् विशुद्धगु महान सुवर्ण भूमि । ओं वज्ररत्न आःहुँ । पिने लोह चक्रवाल “नैयागु पर्वतया (पखाः) । ” दध्वी पर्वतराज शुमेरु पूर्वे विदेह द्वीप, दक्षिणे जम्बुद्वीप, पश्चिमे अपर गोदानीय, उत्तरे कौरवा । उपद्वीप पूर्वे देहा, विदेहा । दक्षिणे चामरा, अवर चामरा । पश्चिमे शाठा, उत्तर मंत्रिन । उत्तरे कौरव, कौरवा । पूर्वे रत्नया पर्वत दक्षिणे चिन्तामणि वृक्ष । पश्चिमे कामधेनु । उत्तरे अनिविती फल । पूर्वे चक्ररत्न । दक्षिणे मणिरत्न । पश्चिमे स्त्रीरत्न । उत्तरे परिनायकरत्न पूर्व व दक्षिणया कोणे गजरत्न । दक्षिण व पश्चिम कोणे अश्वरत्न । पश्चिम व उत्तरकोणे खड्गरत्न सेनापतिरत्न । उत्तर व पूर्वकोणे मनिधान कलश । पूर्वे हारयादेवी द० मान्यादेवी प० गीतादेवी उ० नृत्यादेवी पू० द० पुष्पदेवी द०प० कोणे धूपादेवी प०उ० कोणे दीपादेवी । उ०पू० कोणे गन्धादेवी । जवे चन्द्र । खवे सूर्य । च्वे कायरत्न छत्र व दिग् विजयध्वज दध्वी देव मनुष्यया श्रीसम्पती समृद्धि, पुरे मज्जुगु मदेक मूल महा दयाधारी व परम्परा सहित श्रीमान् सद्गुरुपिं व त्रिरत्न बुद्ध बोधिसत्व इष्टदेव मण्डल

या देवगण वीर द्वाक डाकिणी, धर्मपाल गण सहित सकलयात दोहलपे । नियांत गाथा । भूमि गुगन्ध लेपनयाना स्वां बोया । थुगु शुमेरु चतुर्द्वीप चन्द्र, सूर्य अलंकृतगु । बुद्ध छत्र मनं लुङ्का (ध्यानयाना चरेयानागुलिं । दको जगत विशुद्धगु भूवने चलेयायेमा । मण्डलया आशिका थुगु भद्रगु मण्डल चरे यानागुलिं । बोधिमार्गे अन्नगय मज्जुया । त्रिकाल जिनया ज्ञान पुरे जुया । भव संतारे भुजेमज्जे शान्त (निवारणं) नं मचोस्य । आकाश समानं दको जगत तरेयाय् फय्मा ।

तुवांस्यागूपा यागु अर्धाः—

बोधिसत्त्वयात्रापति देशना ॥

त्रिशरणमम

जि थुगु नाँ जुयाच्चँद । सदाकालं गुरु याके शरण । बुद्धयाके शरण । धर्मयाके शरण । संघयाके शरण । शास्त्रा भगवान तथागत अर्हत् सम्यक्सम्बुद्ध भोजिन शाक्यमुनि यात वन्दना ॥१॥ वज्रसार प्रमदंन तथागतयात वन्दना ॥२॥ रत्न प्रभ तथागतयात वन्दना ॥३॥ नागेश्वर तथागतयात वन्दना ॥४॥ वीरसेन तथागतयात वन्दना ॥५॥ वीर नन्दिन तथागतयात वन्दना ॥६॥ रत्नाग्नि तथागतयात वन्दना ॥७॥ रत्नचन्द्र प्रभ तथागत यात वन्दना ॥८॥ अमोघदर्शि तथागत यात वन्दना ॥९॥ रत्नचन्द्र तथागत यात वन्दना ॥१०॥ विमल तथागत यात वन्दना ॥११॥ श्रीदत्त तथागत यात वन्दना ॥१२॥ ब्रह्म तथागत यात वन्दना ॥१३॥ ब्रह्म दत्त तथागत यात वन्दना ॥१४॥ वरुण तथागत यात वन्दना ॥१५॥ वरुणाभ

३५

त्रिशरणमम

तथागत यात वन्दना ॥१६॥ भद्र श्री तथागत यात वन्दना ॥१७॥ चन्दनत्रि तथागत यात वन्दना ॥१८॥ अनन्तोज्ज्वल तथागत यात वन्दना ॥१९॥ प्रभामत्रि तथागत यात वन्दना ॥२०॥ अशोकत्रि तथागत यात वन्दना ॥२१॥ नागयणत्रि तथागतयात वन्दना ॥२२॥ कुशुमत्रि तथागत यात वन्दना ॥२३॥ ब्रह्म प्रभ तथागत यात वन्दना ॥२४॥ पद्म ज्योतिषि तथागत यात वन्दना ॥२५॥ पुण्य धन विचित्राभ तथागत यात वन्दना ॥२६॥ धर्म स्मृतित्रि तथागत यात वन्दना ॥२७॥ सुपरि कीर्तित नाम धेयत्रि तथागत यात वन्दना ॥२८॥ ईन्द्रकेतु ध्वज तथागत यात वन्दना ॥२९॥ शुचि क्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३०॥ मंत्राभ मुद्रित्रय तथागत यात वन्दना ॥३१॥ विक्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३२॥ सम ताव भासत्रि तथागत यात वन्दना ॥३३॥ रत्नवज्र मुद्रिक्रान्त तथागत यात वन्दना ॥३४॥ रत्न पद्म मुप्रतिस्थित शैले द गज तथागत अर्हत् सम्यक्सम्बुद्ध यात वन्दना ॥३५॥

३६

ध्वसपोलपिं प्रमुखं झिगु दिशाया दक्क लोक धातुम तथागत अर्हत् सम्यक्सम्बुद्ध भगवानपिं मुलितक विज्याना च्वंपिंदु धारण याना च्वंपिंदु,

ध्वसपोल बुद्ध भगवानपि सकलमिनं जित समंके याना विज्याहुँ ।

जिं थुगु जन्मेव । आदि अन्त मदुगु जन्मनमें संसारे चाहिलागु दको जन्मे पापकर्म यानागु । याके वियागु । याःगुलि हर्ष अनुमोदन यानागु । व । चैव्ययागु शेष । संवयागु शेष । भिगू दिशाया संवपिंगु शेष लागु व लाके वियागु लाःगुली हर्ष अनुमोदन यानागु व पञ्चमहापाप कर्म यानागुव याके वियागु । याःगुली हर्ष अनुमोदन यानागुव दशांकुशल पापकर्मयागु यागु मार्ग भिन्नकं ग्रहण याःगुली चोतागुव चोनेगुली तयगु चोंगुली हर्ष अनुमोदन यानागु । थुगु कर्मावण = पापं (पुना) प्राणि जि नरके वनीगु । तिर्यक योनी वनीगु वा प्रेत लोके वनीगु । प्रत्यन्त जनपद = धर्म मदुगु देशे जन्म जुयीगु वा स्तेच्छ जाती जन्म ज्वीगु दीर्घायु देवे जन्म ज्वीगु वा । इन्द्रिय हीनद्व ज्वीगु । मिथ्या दृष्टि धारणा याईद्व ज्वीगु वा बुद्ध उत्पति जूगुलि प्रशन्न मुशि मयाईद्व ज्वीगु । गुगुध्व कर्मावर्ण दको बुद्ध भगवान ज्ञान स्वरूप जुया विज्यापि, मिथ्या स्वरूप जुया विज्यापि, सान्नि जुया विज्यापि, प्रमाण जुया विज्यापि सिया खना विज्यापि, ध्वसपोल पिनिगु न्दोने प्रकाश याना, खोलेयाना,

विशरणम

तोयुया तय मखुत । गोप्य याये मखुत । आवंलि परन्तु काते याना संवरे याये जुल ।

बुद्ध भगवान ध्वसपोलपि सकलमिनं जित समंके याना विज्याहुँ । जिं थुगु जन्मेव जन्म आदि अन्त मदुगु संसारे, चाहिलागु जन्म मेगुलीसं छुं किंचित् छुं तिर्यक योनी जन्मकया चोदयात नेगु छद्म मात्र वियागु गुगु कुशल मूल व गुगु जिं शील पालना यानागु कुशल मूल । गुगु जिं व्रजचर्य चले यानागु कुशल मूल । नृगु जिं प्राणियात परिपाक यानागु कुशल मूल । गुगु जिं उत्तमगु बोधिचित्त उत्पति यानागु कुशल मूल । गुगु जिं अनुत्तर ज्ञाने चले यानागु कुशल मूल थुगु दको छथासं मुंका ग्वाराचिना लना जोरा मदुगु । च्वेमदुगु । च्वेयां च्वेयागु । उत्तमयां उत्तमगुली परिणामना याके अनुत्तर सम्यक्संबोधी परिणामना याना जुल ।

न्हापाजुया विज्याकपि बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्यात । लिपाजू विज्याईपि बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्यायू । आः थों-कन्हें जुया विज्याकपि बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्याना चोन । ध्वर्थेनतुं जिनं परिणामना याना जुल ।

३८

विशरणम

दको पाप छगू छगू देशनायाना । दक्व पुण्यसं हर्ष अनुमोदनायाना । दक्व बुद्धपिंके अधेपणा (ज्ञान) प्रार्थनायाना जुल । जित परम उत्तमगु अनु-
त्तर ज्ञान प्राप्त जुइमा ।

नरोत्तम = मनुष्य मध्ये उत्तमज्ञ जिन = बुद्ध गुपिं आः थौं कन्हे विज्याकपिं । गुपिं न्हापा जुया विज्याकपिं । थ्वथें गुपिं विमज्यानिपिं । गुण
वर्णन अन्त मदुपिं शागर समासपिं सकलयाके लाहात हाजलपा शरणवया जुल ।

आर्य्य त्रिस्कन्धनाम महायान सूत्र समाप्त ।

३६

त्रिशरणगम

“न्यिस्वाग्पायागु अर्थ

देशना समुदाय

उहुला । गुरु महा वज्रधर आदि भिगू दिशास विज्याकपिं सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संघगणपिसं जित समभे याना विज्याहुं ।

जि थुगु नाँ धैहसें आदि अन्त मदुगु जन्मनसें आः थुथांतक । राग, द्वेष, मोह क्लेशया वसं काय वाक चित् स्वंगू द्वारं दशांकुशल पाप यानागु व ।
पञ्च महापाप यानागु व । उप पञ्च पाप यानागु व । प्रतिमोक्ष (शील) संवर लंघना जूगु व । बोधिसत्व यागु शिक्षा (शील) लंघना जूगु गुण मन्त्रयागु
समय (शील) लंघना जूगु व । माँ अयुयात अनादर (हेला) यानागु । उपाध्याय (स्यनेकने याइह गुरु) व आचार्य्य (दिक्षा शिक्षा आदि अभिषेक वीह
गुरु) यात अनादर (हेला) यानागु । ब्रह्मचर्यास चलेयाना चोपिन्त पासापिन्त । अनादर (हेला) यानागु । त्रिरत्नयात अपराध कर्म यानागु । सत्
धर्म तोतागु व । आर्य्य संघापिन्त वक्वाद (उपहास) यानागु प्राणियात अपराध कर्म यानागु आदि । अकुशल पापयागु वर्ग जिं यानागु व । याके

४०

त्रिशरणगम

वियागु । मेपिसँ याःगुली हर्ष अनुमोद यानागु आदि । संक्षिप्त याःमा सुगति व मोक्षयात विघ्न जुया संसार व दुर्गतियागु पुमा ज्वी । प्राचित आपत्ति (पाप) यागु वगं छुद्गु दको गुरु महावन्न धर आदि भिगू दिशाम विज्याकपिं सकल बुद्ध बोधिमत्व व । भदन्त संवपिंगु अत्रे प्रकाश याना । तोपुया तय मयुत । उलाजुल । आवंलि [परन्तु] संवरे यायेजुल । प्रकाशयाना देशना याःमा जि कुशले स्पर्श जुया चोनी प्रकाश मयासा देशना मयासा जुईमयु ।

ईति देशना समुदाय समाप्त

मानदास सुगत दासया संकलनं
आशा सफू सुपयात उपहार !

४१

[“भयांदोम्” यागु अर्थ]

बोधिसंवर ग्रहण यायेगु

१ सकल प्राणि मुखि ज्वीमा १२ दको दुःख छुटे ज्वीमा । तःधं । उपेच्छां चोनेमा । स्वको । ^२सुख गवतें हुते गवते ।
भिगू दिशाम विज्याकपिं सकल बुद्ध भगवानपिं व । दश भूमिस ^{महाबोधिसत्त्व विरोध} विज्याकपिं । गुरु महावन्न धरपिं जित समके याना विज्याहुं ।
बोधि मूले मलातले । बुद्धपिंके शरण । वथे धर्म व बोधिमत्वगणपिंके शरण । स्वको ।
न्हायां शरण वनालि । न्हापायापिं सुगतपिसँ गथे बोधिचित्त उच्यति याःगु व । बोधिमत्वया शिन्नाम । ध्वसपोलपिं क्रमथे रुलं चोना विज्यागुथे । थनी जगत हीत यायेया कारणे । बोधिचित्त उच्यति याना । थनिनसँ थुगु शिन्नाम । क्रमथे (रुलं) शिन्नात जुये । स्वको चोने ।
थुगु समये जिगु जन्मया फल दत । मनुष्यया पद ^{प्राप्त} वाँलाक पुरेजुल । थनिनसँ बुद्धया कृते जन्म जुम । बुद्ध पुत्र जि जुल । आजि न्हायेनं कृते

४२

मिले जूगु कर्म यांना । दोष मदुगु भदत्त = [कंदेजु] पिं. थुगु कूले तुल [दोष] मज्जीसु थये याये ।

काँससे वँशुगु धूडँ । गथे रत्न लाभ जूगुथें थनी छु छगू प्राप्त जुल थाःसा । थुगु बोधिचित्त जित लाभ जुल ।

थनिनसे जि सकल रत्नकपिंगु न्द्योने जगतयात सुगत व [बोधिपद] व । अन्तरे सुमार्गे निमंत्रणा याये । देव असुर आदिपिमं हर्ष याये ।

बोधिचित्त महारत्न । उत्पति मज्जपिनि उत्पति ज्वीमा । उत्पति जूगु विहीन मज्जया भन भन वृद्धि ज्वीमा । बोधिचित्त छुने मज्जया । बोधि चर्यास प्रवेश जुया । सकल बुद्धपिसँ बाँलाक जोना । मारयागु कर्म दको तोनेसा ।

बोधिसत्व पिनिनं । लोकार्थ चित्ते समझे जु । शिद्ध ज्वीमा ।

नाथपिनिगु गुगु ज्ञान । प्राणिपित थुगु लायेमा । सकल प्राणि सुखँ संयुक्त ज्वीमा । दका दुर्गति सदां मूढ ज्वीमा गुपिं बोधिसत्व भूमी विज्यापिं थ्वसपोलपिं सकलया प्रणिधान शिद्ध ज्वीमा ।

थुगु त्रिशरणगम अनुभव शामन प्रवेशद्वार नाम सद्धर्म पुस्तक छापेयायत श्रद्धा चन्दा प्रदानयाता विज्यापिं दीपिंगु नाम व श्रद्धादानया सूची ।

१) पूर्णवाहा शक्य बोधिवाहा—१०१-२) वृद्धगज शक्य उवाहावही १-१०, ३) हेरादेवी शक्य बोधिवाहा उवाहा—११-४) साहिल शक्य जतिवाहा ११-५) तुषू शक्य वाज—११-६) भूमिगज जतिवाहा ११-७) ज्ञानलाल उपाशक पिलाङ्गे—१०१-८) पूर्णवाहादुर शक्य पौसा भनापौ—१०१-९) साहु बोधिरत्न धान्वा नागवाहा—१०१-१०) मूर्तिमान शक्य नागवाहा—१०१-११) पूर्णवाहादुर याक आनवाहा—११-१२) कर्मदान उपाशक दुपा—११-१३) पुनमाया उपाशक दुपा—११-१४) कृष्ण उपाशिका दुवालाङ्गि—११-१५) रत्नमाया शक्य गुजिवाहा—६१-१६) सानु दुपा—११५० १७) आशाथकूँ दुपा ११-१८) पुनमाया दुपा—११-१९) वृद्धमाया उपाशिका दुपा—११-२०) फटिमाया दुपा—११५० २१) हेरा दुपा—११-२२) हेरामाया शक्य उपाशिका महाबुद्ध—११-२३) वेखाजाल उपाशक दुपा—११-२४) नानोमाया शक्य उपाशिका—११-२५) जितलाल उपाशक—११-२६) आशामाया दुपा—११-२७) मैजालानि उपाशिका हौग ११-२८) चिरमाया उपाशक दुपा—११-२९) चिरमाया त्याग—११-३०) पान उपाशक दुपा ११-३१) थिकेचा ह्वात्वा—३१-३२) न्हूछेमाया शक्य कुलुँ उवा—११-३३) मेनु उपाशिका ११-३४) धनमाया उपाशिका नौद्व—११-३५) रत्नमाया शक्य उपाशिका विकरही ११-३६) रामवहादुर शक्य—६१-३७) गुणभद्र शक्य ह्कन—११-३८) वेवाति उपाशिका दुपा—११५० ३९) मानदेवी शक्य उपाशिका ह्कले ११५० ४०) बोमैजु नागवाहा—११-४१) ह्खमाया

शाक्य उपाशिका हितिकुस-२१-, ४२) सानुमाया शाक्य उपाशिका व- ४१-३१-, ४३) दुपाया उपाशिका-४१-, ४४) लन्तिमाया दुपा-३१, ४५) आशाथकं हलावा ५१- ४६) कृष्ण दुपा ११-, ४७) ज्ञान शोभा शाक्य उपाशिका ज्याठा-१ ४८) धाखा साहुनी हेरामाया-२०५१-, ४६) कुमाल मेजू खाडे - २५१-, ५०) धर्मवहादुर दुपा १०१-

अनुवादक:-

भिक्षु मञ्जु शामनधर
पुरयोदय पद्मवर्ण महाविहार, यल ।

पुस्तक प्राप्ति स्थान:-

श्री पु. दय पद्मवर्ण महाविहार
याथा, उवाहा, यल ।

प्रकाशक:-

धाखा साहुनी हेरामाया
नकवहि, साँह, यल ।

४५

मुद्रक:- मञ्जुर्थ प्रेस, इखाछें, आनन्दवहाल, ललितपुर ।

मूल इलोकया संक्षिप्त टिका

बुद्ध बोधिसत्वपिन्त बन्दना

थुकी महातन्धि महाधातु चित्ततिलकया “थुन्मों डोन्दो” साधारन पूर्वगत चर्या स मिलेपाना शिक्षाया रीतं यायेगु नीति । [पण्ड-प्रवृत्ति] गुगु फाँट (१) “धाङ्ज्योर न्येकावा” क्षण सम्पत्ति प्राप्त दुर्लभ । -झि च्याता लक्षण लाय थाकुगु । (२) “छे मिताक्पा” आयू अनित्य । -आयू विनाश जुया वनीगु । (३) “खोर्ये न्योमिध” संसार दोषालम्बन । -संसारया दुःख लुमंकेगु ।

(४) “लहे ग्यु धे” कर्म हेतु फल । -कर्म पुसा फल विचार यायेगु । (५) “थार्ये फेन् योन्” मोक्ष हीत गुण । -तरे जुईगु फाईदा गुण लुमंकेगु । (६) “शेन्ये तेन्पा” कल्याणमित्र सेवन । -धर्ममित्र (गुरु) नालेगु । खुगु मध्ये ह्वापां यागुली [चतुर्ग्रस] प्यंगु फाँट (१) “डोवो धाल्वा साम्पा” क्षण स्वभाव चिन्तन -स्वभावे यायेलागु विचार यायेगु । (२) “ख्येपार् ज्योर्वा साम्पा” द्विशिष्ट सम्पद चिन्तन -विशेष पुरेजूगु लुमंकेगु । (३) “न्येप्येला साम्पा” दुर्लभोपम -लाय थाकुगु उदाहरण लुमंकेगु । (४) “धाङ्क्यी ख्येपार् साम्पा” संख्या विशेष चिन्तन -संख्या फरक लुमंकेगु नापं प्यंगुली ।

नहापां याये मलागु (अक्षण) च्यागुली जन्म जूसा शद्धर्म यायेगु समर्थ दैमखुगुलिं याये मलागु च्यागु क्षण मखुगु चलन । अष्टाक्षणदोष (१) नरके जन्म जूसा सीत ताप (क्वाःगु ख्वाउँगु) दुःख भोग यायेमाःगुलिं धर्म याये मला । (२) प्रेते जन्म जूसा प्यास पीत्यागु दुःख भोग याये माःगुलिं धर्म याये मला । (३) तिर्यके जन्म जूसा जोते यार्ईगु व परस्पर नैगु दुःख भोग यायेमाःगुलिं धर्म याये मला । (४) दीर्घायु देवे जन्म जूसा संज्ञा मदुगु सुखे लाना धर्म याये मला । (५) प्रत्यन्त देश धर्म मदुगु थासे जन्म जूसा बुद्धयागु शासन मदुगुलिं धर्म याये मला । (६) तीर्थिक व वधेजापि

साधारण पूर्वगत

सद्धर्म पाखे चिन्तना मिले मजूपि दुर्भाग्य जुया जन्म जूसा थःगु स्वभाव (उत्तागु) मिथ्यादृष्टी लाःगुलिं धर्म याये मला । (७) अन्धकल्प (बुद्ध विमज्याःगु कल्पे) जन्म जूसा त्रिरत्नयागु शब्दजकहे उच्चारण मदया धर्म पाप म्हसी मखुगुलिं धर्म याये मला । (८) लाता पाक जुया जन्म जूसा विज्ञान मन ज्यालगे मजूगुलिं धर्म लाये मला । थुगु कथं (अष्टाक्षण) याये मलाःगु च्यागुली जन्म मजूगुयात धर्म यायेलाःगु (क्षण) धका धाई । धर्म यायेगु अवस्था दुगुलिं क्षण धका धयातल । अथयानिति शरण वनेगु व बोधिचित्त उत्पत्तियाना

२३

थुथास थःगु स्वभाव याये मलाःगु च्यागु थासे जन्म मलाःगुली हर्ष भावनाया । परन्तु थथिगु धर्म यायेत लाःगु च्यागुया स्वभाव अत्यन्त लाये थाकुगुलि आः थुथाय् धर्मे कोशिश मयाःसा जिगु ननुष्य देह व्यर्थ जुल धका बारंबार समझेयाना पुण्य सकल प्राणिपिन्त परिणामन यायेगु ववेयागु फुकेसनं उथें जुल । “ थाल्भयुङ् क्येन्ग्यो मिखोम् नाम्पा ग्ये ” अष्ट सहस्रोत्पन्न दोषाः । थथें वैगु संजोगं याये मलाःगु च्यागु व मनयागु जातयाकें याये मलाःगु च्यागुलि थःगु स्वभाव सिद्धि फुनावनीगुलि बाँलाक विचार याना थःगु दोष-खुन खँकेगु महार्थ युक्तगु (मुख्य तथंगु) लि । विन्तामणि रत्नकोशः- पंचविधं दाह जूगु (१)

मुठ छुँ मस्यूगु (२) मारं जोङ्गु (३) अलसिगु (४) कर्म मभिङ्गु (५) पराधिने लाःगु (६) भय तरेयायेत धर्मथें यायेगु (७) पिन्येजक धर्म स्वरूप जुईगु (८) । “ रिगुछेचेलोयि मिखोम् नाम्पा ग्ये ” मनयागु जातं याये मलाःगु च्यागु । बन्धनां क्वातुक च्यूगु (१) आचरन अत्यन्त खरापगु (२) संसार खना दुःख मलाःगु (३) श्रद्धा (निश्चय) भचाहे मदुगु (४) अकुशले चले यानागु (५) धर्मे मन छुतेजूगु (६) शील सम्बर व (७) समय स्योङ्गु (८) मनया जातयाकें याये मलाःगु च्यागु जुल । थुकी च्यागु च्यागु निथीले अत्यत्तहे सतिक वैगुलि थुगुली जोनेगु

तोतेगुमयाःसा क्षण स्वभाषजक प्राप्त जूसानं धर्म यागु ज्याय् याये मलाःगु थासे पत्तन जुईगुलिं
मनुष्य जन्म अथेःहना वनेगु क्षण (फुरसत लाःगु) साधारण जक धका सीकि । निगुगु “ ह्याङ्ज्योर्डा धाङ् श्येन्
ज्योर्डा ” पञ्चस्व सम्पद व पञ्चपर सम्पद । ह्यापां “ ह्याङ्ज्योर्डा ” पञ्चस्व सम्पद धेगु । (१) मनुष्य सरीर प्राप्त मजूस
धर्म दर्शन लाई मखुगुलिं आथुथाय् मनुष्य सरीरं पुरे जूगु । (२) थ्यनं प्रत्यन्त देश आदि धर्म मदुगु थासे
जन्म जूसा धर्म दर्शन लाई मखुगुलिं आःथुथाय् देशया दथ्वी धर्म दुथाय् जन्म जूगुलिं थासं पुरे जूगु ।
(३) ईन्द्रियं पुरे मजूस धर्म यायेत विज्ज दोष जुईगुलिं आःथुथाय् थजोगु दोष छुतेज्या ईन्द्रिय गुणं

पुरे जूगु । (४) कर्म उल्ताजूस सदां पापअ कुशलं चलेयाना धर्म ल्युनेपाखे लाःवनीगुलिं,
आःथुथाय् (कुशल) धर्म भक्ति दुगुलिं चिन्तना विशेषं पुरे जूगु । (५) श्रद्धा (निश्चय)
या स्थान बुद्धया शासन श्रद्धा मजूस, धर्म मन वनीमखुगुलिं आःथुथाय् मन धर्म पाखे
छ्वेफया (निश्चय) श्रद्धां पुरे जूगु । न्यागु थःगु स्वभावे स्वया पुर जुईके साःगु जूयानिति,
थके पुरे जुईगु न्यागु पञ्चस्व सम्पद धया तल । निगुगु “ श्येम्जोर्डा ” पञ्चपर सम्पद धेगु परयाके पुरे
यायेमाःगु न्यागु । (१) बुद्ध लोके विज्यागु दिव्यकल्पे जन्म मजूस, सद्धर्मयागु नां मात्रहे दैमखु-

गुलिं, आःथुथाय् बुद्ध बिज्याःगु कल्पे लानां बिशेषम्ह शास्तानं पुरे जूगु । (२) बुद्ध बिज्याःसनं धर्म कना बिमज्याःसा फाईदा जुई मखुगुलिं, स्वंगु प्रकारया धर्मचक्र प्रवर्तनयाना धर्म कना बिज्यागुलिं धर्म पुरे जूगु । (३) धर्म कना बिज्याःसनं साशन फुनावंसा फाईदा मदुगुलिं, आःथुथाय् शासनया (अब्धि) थातफुना मवना बखतं पुरे जूगु । (४) शासन चोना चवंसानं उके द्वाहाँ मवंसा फाईदा मजुगुलिं, शासनया द्वारे द्वाहाँवनां थगु भाग्यं पुरे जूगु । (५) शासने द्वाहाँवने धुंसानं अनुकुलगु संयोग कल्याण मित्रं मज्वंसा धर्मया तत्व सीमखु, आःथुथाय् (कल्याणमित्र) थुम्ह ज्वंगुलिं अधिकरुणां पुरे जूगु ।

न्यागु परयागु संयोगे स्वया पुरेयायेमाःगु जूयानिति, परयाकें पुरे जुईगु न्यागु पंचपर सम्पद धया तल । थुगुकथं शिब्ब्यागु पुरेजूसा सद्धर्म साधन यायेगुया सरीर जूगुलिं, मनुष्यरत्न धका धाई । थुके छगुजक पुरे मजूसानं मोक्षेमार्गे स्वस्थं (बाँलाक) वने फई मखुगुलिं साधारन मनुष्यमात्र धका धाई । अथ्ययानिति थःतनं मनुष्यरत्न धायज्यूगु थनीया बखतंनसें जूगुलिं हर्ष भावना या । हनं कर्म उल्ता जुईगु व श्रद्धा (निश्चय) हीन जुईगु आदिं अष्टादश क्षणसम्पति घटे जुईगु थुगु बखत बाँलाक बिचार यायेगु मुख्य तधना चोन । थथिजागु (मनुष्यरत्न)

परन्तु लायेगु दैमखुगुलिं आःथुथाय् प्राप्त जूगु क्षणसम्पति सार्थक (सारदुगु) मयाःसा लिपा उल्तां दुर्गति लाःवनीबले पापधर्म म्हसी मखु । सुगति प्राप्त जूसानं कल्याणमित्र दर्शन लाये थाकु । न्ह्यागु याःसां पाप जुया संसारयागु दुःखं मुक्त जुईगु उपाय मदु । थुकीयागु दोश नस्यूसा जिहे मुख जुल धका हृदयनसं समझेयाना देश नगर व तधंगु बजारया दथ्वीनं, लस्कर मथ्ये अष्टादश क्षणसम्पति समस्त पुरेजूपि मनुष्यरत्न आपा म्ह बाँलाक विचारयाना थःगु स्वभाबया द्वारं लाय दुर्लभगु बारंबार समझेया ।

“येने प्येना माम्पा नि” दुर्लभोपप चिन्तन स्वङ्गुगु लाय थावुगु उदाहरण (उकमा) मोया मंभे यायेगुनी । महातरंग सनाचोंगु

सागरया द्योने प्वाः छप्वाः दुगु हलसि क्षणक जकहे थातं मच्चंगु, सागरया तले काँम्ह कापलि सछिदै छको च्वे थाहाँ वईगु नाप लाना, हलसि यागु प्वाले कापलियागु गप्प लाईगु सिबेनं मनुष्य सरीर लाये थाकुगु चलन तथागतं आज्ञा जुया बिज्यात । प्वांगुगु “धाङ्किय ख्येपार साम्पा नि” संख्या विशेष चिन्तन-ल्याखया फरक समझे यायेगु । प्राणिपिंगु संख्या क्रमरूले सोसानं मनुष्य सरीर प्राप्त जुईगु असंख्य दुर्लभ (कम) थुगुकथं नरकयापि चान्हसिया नौसमानं दःसा प्रेत-धैपि न्हिनेसिया नौसमानजक । प्रेत चान्हेसिया नौसमानं दःसा तिर्यक धैपि न्हिनेसिया

नौसमानजक । तिर्यक चान्हेसिया नौसमानं दःसा सुगति न्हिनेसिया नौसमानजक सिबे मदुगु चलन खनेहे दु । मनुष्यया सरीर छगुली दुने पिने गुलि कीत चोनाचोन विचार याना सोसा सी । मनुष्यनं धर्मयागु भाबहे मदुपिं व धर्मयाकें लंघना जूपिं बिचायाना सोसा धर्मथ्य याःपिं अत्यन्तहे कम-गुलिं, प्राय मनुष्य सरीर मात्र व विशेष धर्म संयुक्तगु सरीर प्राप्तयाये थाकु गुली, बाँलाक विचार याना क्षणसम्पति लायेगु दुर्लभगु, बिश्वास वेकी । निगुगु “छेमिताक्पा माम्ना” आयु प्रनित्य भावना । आयु विनाश जुया गनीगु नो । न्हापां थल लोके बिचारयाना अनित्य (भावना यायेगु) लुमंकेगु । थुगु कथं चतुर्द्वीप शुमेरु

साधारण पूर्वगत

देव (भुवन) सहित प्राकार (पखा) क्वातुगु पक्कागु, कल्प कल्पतक्क स्थीरगु थुंगुनं छन्हु प्रलयकाल वल धाःसा न्हयम्ह सूर्य व लखं खरानि जकहे बाकिदैगु जुई मखुगु बिचारयाना दुःख मन वेकी । निगुगु रस लोक अनित्य लुमंकेगु । (भावना यायेगु) कल्पतक आयु दया तेज प्रताप संपूर्ण पुरेजूपिं देव रीषिपिनं मृत्युकाल याकें तरे मजू धासैलि ज्ञिः जम्बुद्वीपे चोपिनि आयुया थेकना मदुगु थासे कलिया दखते जन्म जूगुलिं याकनं सिना वनी । न्हापा अत्यन्त प्रख्यान्त जुयावंगु ततधंगु देश व बिहार आदि स्थान खालि जुया स्येनाचोंगु, थुकीनं न्हापा

भीपिं, पुरुषया अध्यक्ष (मालिक) पिं छम्ह छम्ह दुगु खः आःथुथाय् (थौं कन्हैयागु बखते) शंग पंक्षि
 चोनीगु क्षं (थाय्) जुया वन । थमं लुमंगु; दयाचोपिं माँ बौ थःथिति, देश व टोलवासिपिं व जल
 खल, लहिना तयापिं पशु आदि गुलि दुगुलीनं थुपिं आपालं मदया, थौंने दुपिनं थुगुसी मदया योंगु
 बखत सो । उकेसनं आःथुथाय् दयागु बखते थःगु सरीर अंग प्रत्यंग मुनाचोंगु थुगु सरीरे जिमिगु नया
 (पुना) तिया ज्याखँ बाँलाक याना चोंसानं न्हिन्हि आयु कम जुयावना ताकालं स्वाक काल थ्यंकःवया
 स्वासजक चले जुया च्येहरा हीन जई । लहाःतुति संकी । च्येस्ता मदया मुर्दा जुयावनी । खिपतं ची ।

कापतं तोप्वी । इमसाने वाय् यंकी । लहाःतुति फुकनं छुते ज्वी । गृद्ध व ध्वं खिचां नयी ।
 सँ क्वेया टुक्रा टुक्रा उखे थुखे (मदेक) क्षाल बक्षाल जुईगु बखते, थःथिति धनसम्पति ल्यू ल्यू
 वयी मखु । मनं तोते फयी मखु । कर्म छगुजक या ल्यू ल्यू वनेगु बखत थनिया रातदिनेनं मवै
 धैगु भलोसा मदुगुलि, अत्यन्तहे सहयाये थाकु धैगु भाब तचोकं लुमंका, वनेगु, चोनेगु छन्येगु
 स्वंगु व, फुकैसनं थुगु लोकयागु ज्या अधम (अनित्य) धका म्हुतुनं धयाजु । चित्तनं दुनेनसँ
 लुमंकी (भावना या) । स्वंगु “ खोर्वे ह्वेमिगु साम्पा ” संसार दोपालम्बन संसारयागु दुःख लुमंकेगुनो । सकलया

(उथेंगु) व भिन्नगु निगुली, न्हापां थुगुकथं संसार धैगु दको प्रकारया लोकयागु थाय्, षट्गति छगुलिं छगुली चाहिला (प्राणिया) सरीर थुगु छगुजक जन्म मकया धैगु मदु । परस्पर मां अबु शत्रु मित्र व बिचेयापि मजुयापि छमजकहे मदु । अथ्य मदुगुलिं मां वौ ईष्ट मित्र जूगु बखते फाईदा याना, शत्रु जूगु बखते दोश याना, ईच्छाया निमित्ते सीर (क्षों) व अंग प्रत्यंग (लाहा तुति) ध्यंका वयागु संख्याहे मदु । चीधिकपि जीव जूया जन्म कयागु लाहा तुति अंग दको छथासं मुंकूसा, शुमेरु सिबेनं नाजा जुई । खोयागु छगुया खे नि मुंकूसा, सागर समानं दत जुयि । ब्रम्हा व देवेन्द्रथें दीर्घायु जुरा

रूप व श्रिसम्पति संपूर्ण पुरेजूपिनं सिनावना दुर्गतिया दुःख कष्ट भोग याःगु दुधासेलि, थुगु सरीरे आरोग्य व ऐश्वर्य आदि छुं भचा सुखगुनं बर्ष मैना दिनगुलि जके (बितेजुजुं) भुले जूया सुगतियागु सुखफल फुनावना, अत्यन्त दरिद्र कंगाल जुईगु वा दुर्गतियागु दुःख सहयाये थाकूगु मयोसानं भोगयाये माःगुलिं आःथुथाय् यागु सुख आनन्द म्हगसे सुख जूगुली न्ह्योलं चाःगुथेंगु, थुकी छु सार दु । अथेयानिति आः थुगु जन्मे संसार दुःखया सागरं तरे जुईगु छगु न्हायागु यानानं यायेमाःधका “ज्योडो जुघ्सुम” प्रयोग, मौलि, अनु स्वंगु (ज्ञान) पुरे

जुईक चर्या याः । निगुगु पटगति छगु छगु दुःख भितर लुमंकेगु खुगुना । न्हापां “छान्याल् ग्ये” अष्ट उष्टनरकाः
 शिं च्यागु नरकया फांटे ववाःगु नरक च्यागु । भूमि चक्रवाल (थाय्) (दको) सकभनं कौनं छुयातगु
 नथेंगुलि पला छपलाजकहे सुखं तयथाय् मदया मियागु रापं अत्यन्त पुना चोंगु च्यागु नरकयागु थाय्
 फुकेसं समानं भिले जू । थुकोसनं “ह्याङ्सो” संजीव धैगु (नरक) अत्यन्त पुनाचोंगु थासे दुने नारकिजन
 नरकया प्राणिपि थुपि जम्मा जुया परस्पर स्याईम्ह शत्रुथें खना, द्वेषचित्तं हथ्यारं प्रहार जकयाना
 सिनावने मात्रनं आकसं हानं स्वानावेमा धैगु शब्द वय मात्रनं हानं स्वानावया, कर्म मफुतले न्हापाथें

दुःख भोग याईगु । “ह्याङ्सो” संजीव धैगु कर्म भोगयात नां तःगु जुल ॥१॥ थुगु
 (दुःख भोगयागु) चलन थःगु स्वभावे दृष्टान्त जुयावोगुथें समझेयाना भावना यायेगु सीकि ।
 आःथथें मनं लुईका भावना याना मात्रनं थुकथं दुःख (अनुभव) जू धासेलि धाथेंगु कर्म भोग
 यायेगु बखते गथे सहयाये । नरके जन्म जुईगु मूलगु पुसा द्वेषचित्त जूगुलि, थुगु कर्मया पुसा
 आपालं न्हापानसें आःतकं दयेका (चोना) गुलि जिनं ईच्छामदुसां (मयोसां) थुगु कर्म फल
 धयां सह मजुईक भोगयाये मालिगु गथे सहयाये धका भय-त्राश चायेगु व, न्हापायागु कर्म

तचोकं प्रसन्ताप वयेका पाप देशना व, सम्बर आवंलि (परन्तु) लिपा यानाजा सिनावने धका थःगु स्वभावे (चोंगु पाप कते यायेगु) याद-होस दयेका सम्बरेया । थुगु दुःखयागु फले दृष्टान्त आःथथें भोगयाना चोंपिं नरकया प्राणिपिं व लिपा सस्कार पुसा जुईगु ज्यायाना चोंपिन्त तचोकं करुणा भावना यायेगु व थःगु स्वभावे चोंगु पाप कते यायेगु । उत्तमगु उपाय ' जूगुलिं दवे फुकेसं थुगु कथं धका सीकि । " थिङ्नाग्नि " कालसूत्र धैगु (नरक) भयंकरपिं यमदूतपिसं सरीर सिंगोथें तप्यंक गोतुयेका, सीरं नतें तुति पालितक हंखि चिचपाधो, झिखुधो व उकेसनं अपो आपालं तया जःगु कःति क्षनंनसैं

तुति पालि थ्यंक फायो, फाय मात्रनं मिले जुयो, हानं फायोगु दुःख उलि थुलि मदुगु जुल ॥२॥

" द्विजोम्नि " मंत्रात धैगु (नरक) छुयातःगु नया जनसद भूमी वनीबले उखे व थुखेयागु पर्वत सल उँय दोह आदि जीव पिंगु क्षोथें खना, थुगु परस्पर त्वायीगुया बिचे पतचिक कायीगु । गुलिं नया खले तया हचाउंस्य छोगु मुगलं हामोथें पतचिक क्षासनं, हानं लिपा स्वानावया न्हापायाथेंतुं दुःख जुयो ॥३॥ " डुव्वेनि " रौरव धैगु (नरक) धातु दायेका तःगु नयागु खासी दायेका तःगुलिं तचोगु विशब्दं हालाचोंगु जुल ॥४॥ " डुवोच्चेन्पोनि " महारौरव धैगु (नरक) आतप्त लोहागार

अत्यन्त पुनाचोंगु निबःदुगु नयागुक्षं दुने कुना, द्वारबन्द यानातःगुलिं (प्यहांवय मजिया) दुःखेसनं
तापजुया मिं (यागु रापं कया) दाह जुयिगु जुल ॥५॥ " छावानी " तपन धैगु (नरक) धातु दायका तःगु
जःसी दायेकी । (दाया) चवे थाहाँ वैवले (जन्मदुतपिसं) मिछोगु मुगलं क्षनेच्चिया बी । अच्येत (मुछा)
जुईगु मात्र सुखया भाव सिबे दुःखजक जुल ॥६॥ " रावतु छावानि " प्रतापन धैगु (नरक) मिं छोगु नयागु क्षंया
दुने (तथा) त्रिशुलं बेह निख्ये व सीरं पिचायक सुया छोगु नयागु पाताय् तुलीगु अत्यन्त दुःख जुल ॥७॥
" न रमेनि " अबीचि धैगु (नरक) आतप्त लोहागार मिछोगु नयागु क्षं छ्चालं मेगु (उपनरक) झिखुगुलिं

चाउला चोंगुया दुने सरीर व मिं निगु फरक मदयेक छुगुलिं दुःख कष्ट अत्यन्त तचोजुया
बिशब्दं हाःगु शब्दमात्र सिबे सरीरया भाव खने मदु । अनं तरे जुयावनेगु ईच्छा सदां तुते मजू ।
लुखाथे खनावोगु थ्वनं उकें काना प्यदना वनी । हरेसनया हानं मेगु न्हुगुदुःख खनीगु । थाय्यागु दोष
व वथेनतुं बाण व डण्डि (मिकुसिं) संकीगु । धातु दायेका तःगु म्हुत्वी लुना बीगु । पिनेयागु दोष
आदिं कठ्ठायाःसा न्हापा ७ न्हयगु नरकयागु दुःखनं सदां जुईगु । आयुया थात बिचेयागु छगु
कल्पतक क्षणिक जकहे सुखं चोनेगु बखत मदुगुलिं अबीचि धका धयातल । थुगु प्रकार ववाःगु

च्यागु नरके त्रमथें न्हेदुगं तचोगु कष्ट, न्हेदुगं दुःख तचोगु चलन मनं कया, “ न्हापा तचोकं दोश वोगु
थासे लिपा (हानं) वनेगु मन फरके जूयें ” अन जन्म मजुईगु उपाये कोशिश यायेथका चिन्तना याये ।
थनलि (चाउला चोंगु) “ हें वावा ” उपवर्तन थेंगु प्रवीचि नरक चाउला चोंगु भियगु जुल । (अबीचिया) प्यंगु दिशास छगु छगुली
“ मेमामुर्ग्यीहोव् ” अग्नि खडा ॥१॥ “ रोन्येग्यीदे ” कुनसपड्क ॥२॥ “ छोन्क्षायिथाड् ” अस्त्र
थलि ॥३॥ “ राल्दिलोमैनाग्छाल् ” असिपत्र बन ॥४॥ प्यंगु प्यंगु दयाचोन । “ मेमामुर्ग्यीहोव् ” अग्नि खडा
थेंगु (नरक) अबीचि नरकयागु कर्म फूपि प्यहाँ वैबले हाकुरय किचः खना उगुथासे (हर्ष) खुसिजुया अन

वनीबले ह्याउंस्य चोंगु बुलुमी दुना ला क्वें मि नैगु जुल । “ रोन्येग्यीदाम् ” कुनसपड्क थेंगु (नरक)
थ्वथेंतुं नदि छगु खना वनीबले मुर्दा धोगिना दुर्गन्ध नवोगु नाले लाना नंयागु जःगु त्वाःदुपि
कीत्तसें प्वागंक न्याईगु । “ छोन्क्षैथाड् ” अस्त्रथलि थेंगु (नरक) न्यायपुस्यचोंगु मैदान (ख्यो) छगुखना
वनीबले ख्यो दकों तिक्षणलोह सलाक थेंगु धार जःगु नतुलि पला तयाथाय् पिचायेक सुईगु ।
हानं त्होनेव लाया वनीगु (थुगु प्रकारे) दुःख जुल । “ राल्दिलोमैनाग्छाल् ” असिपत्रबन थेंगु (नरक)
पत्र सहितगु (सिमाहःदुगु) बनखना खुसिजुया वनीबले सिमाहःदकों चुपिजुया फसं कया हाया-

वया सरीर टुक्रा टुक्रा जुईक पालिगु जुल । मेगुनं “ च्याःकियस्याल्मालि ” लोहसाल्मालि धैगु (नरक) प्रेम दुम्ह पुरुषं पर्वतया च्वकां थःत सःता हःगु खना (थाहाँ) वनीबले च्वाउंस्यचोंगु नतुलिं तुती प्वागंक स्वीक (थाहाँवना) च्वेथ्यनीबले को व गृद्धं न्हेपु व मिखा ल्होईगु । हानं वं सःताहगु खना ववहाँ वनीबले न्हापायार्थे प्वाःगंक सुई । ईमिगु थासे थ्यनीगु बखते नंयापिं पुरुष व मिसात मिच्याःपिं जुयावना थःत घयेपुना प्वीगु व, नैगु जुल । थनंलि “ दाङ्ग्याल्ग्ये ” अष्टसीत नरक च्यागु ख्वाउंगु नरक लुमंकेगु । च्यागुली फुकेसं उथें-समान । हिमालय व खोप खोया चोंगु कन्दरे (थासे) भूमि धैगु पला छपलाजक तयेगुनं खने

मदया सदां च्वापुजक सरीरे गाईगु थासे, नांगा जुया तचोकं ख्वाउंगु दोषं सरीरे प्वंगाना चोंपिं “ क्षुभुर्च्येन् ” अर्बुद नरक बासि धैपिं जुल । प्वंगःगुनं तःयाना घाःजुया चोंपिं “ क्षुभुर् दोल्वा ” निर्बुद नरक बासि धैपिं जुल । (ख्वाउंगु) कष्ट पीर सहयाये मफया वा कजिना चोंपिं “ सोथाम्पा ” अटटः नरक बासि धैपिं जुल । सदां (असह्य) दुःख कष्टं तुते मजुईक हाला चोंपिं “ आक्षुक्षु ” अपपः नरक बासि धैपिं जुल । नंवायं मफया तहाकःक झसुका जक तयाचोंपिं “ हुद्दु द्वेन्पा ” हाहाधर नरक बासि धैपिं जुल । क्षंगु प्यकचा दलाः उफोस्वांथें तज्याना चोंपिं

“उत्पल्” उत्पल नरक बासि धैपि जुल । क्षंगु च्याकचा दला पलेस्वांथें तज्याना चोंपि “प्यमातार्-
गेपा” पुण्डरिक नरक बासि धैपि जुल । क्षंगु झिखुकचा स्वीनिकचा आदि संख्याहे मदेक तफोगु
पलेस्वांथें तज्याना चोंपि “प्यमातारक्षेर्गेपा” महापद्म नरक बासि धैपि जुल । थुगु प्रकार तज्याना
चोंगुया दुने जःगु त्वाःपि कीत द्वहाँवना न्याईगु (आदि) ख्वाउंगु दुःख सहायाये मफुगु चलन च्यागु-
यात नानं च्यागुतया तःगु मनं ग्रहणयाना कायेगु (भावनायाना लुमंकेगु) चलन न्हापायाथें जुल ।
थनंलि “ह्लिछेवा” स्थावर नरक धैगु पहाडया बिचे काईगु । लोंया दुने कुनीगु । खोपया दुने लाना लाहा तुति

संके मजीगु । क्वाःगु लखे दायेकीगु । मी दुने छुईगु । सिमास प्राण प्रवेश जुया, सिमा
ध्यनीगु पालीगु याईबले थःत लाहा तुति त्वाःल्हागुथें दुःख कष्ट जुईगु । खल् तुफि लुखा थां भुतू
खिपः आदि सदां क्षला चले याईगुली (थःगु) रूप संज्ञाजुया असह्य दुःख भोग यायेमा ।
हनं नंयागुक्षें न्हिने दुःख जुया चान्हे सुख जुईगु । परस्पर प्रहारयाना त्वाईगु आदि अनेक कष्ट
भोग जुईगु चलन छगु २ भिन्नगु मने ग्रहणयाना दुःखमन वेकेगु जुल । “हिधावयोदुडाल्” प्रेतया दुःख
धरणिचर भूमी चले जुईपि व खेवर आकशे चले जुईपि निगु थर दुगुलीसं धरणिचर भूमी चोनीपि

थर स्वंगुली सकसियां उथें स्यु व क्वें जकसिब्रे लामदुगुलि कवथें स्वालुस्य तधिक । मैना दर्ष आपालंतक नये तोनेगु नां जकहे नेनेमदु । भोग यायेगु (जा) गुबले दर्ई । “ छिदिपाच्येन् ” द्वाच्यनिवर्णक धैपि पिनेयागु मेलजुया चोंपि । शीत ताप उलता जुईगु आदि मेगु परन्तु उलता जुईगु प्यंगु व । चिकुलां तावैगु । तापलां चिक्कीगु । लह्याना चोंगु खुसि-नदि व फल आदि खना अन वनी । थ्यनेसाथ मदया वना ग्यानापुस्य धोय (नाः) जक बाकी जुई । गंगु फांटजक खनीगु कीत हथ्यार जोना पहरा चोना चोंपि पुरुषपिसं प्रहार यागु (कष्ट) फयेमाःगु दुःख जुल । “ न इग्यीदिपाच्येन् ” अन्तरनिवर्णक धैपि दुनेयागु मेलपि । म्हुतु मुलुया वदेप्वाःथें

जक । सागरया लः त्वंसां कथुप्वाः सलया न्होपंया सँथें जक्क गुलि कवहाँ मवना बिचे म्हुतुयागु विषं गनावनी । प्वाः पर्वत समान तःगो । लाहा तुति छ्वालिथेंजक गुलि ल्होने मफु । यदि छुं भच्चा नयेगु लूसां, उकेसनं पूगु फि वागाईगु । चछितक नुगचुं मिच्याना वया न्हासं कुँ प्यहाँवईगुलि “ स्येकोमग्यीदिपाच्येन् ” पान भक्षन निवर्णक नये तोनेनु मेल प्रेत धैपि जुल । “ गोप्युक्कीदिपाच्येन् ” निर्युद्ध निवर्णक धैपि प्रेत छम्ह छम्हसिया सरीरे आपालं जीवतसैं क्षं दयेका सरीरे दुने न्याना चोनी । मुख्यनं थुपि परस्पर नाप लाईबले कोपचित्तं प्राहार याना ल्वाईगु व । गःपते गलः

साधारण पूर्वगत

५१

दुपिनी पाकेजुया वया नयेगु यायेमाःगु आदिं अत्यन्त दुःखिपि जुल । “खालाम्यवैद्विधा” खेचर प्रेता धैपि आकाशे
 चलेजुईपि प्रेतत । उन्माद आदि व (मभिगु मनपि मेपिके दुविना स्योकिपि वेंयार्ईपि पुनाहैपि) “चाङ्”
 धैपि “ग्याल्पो” धैपि आदि यक्षया जात परयात दोश यार्ईपि, रीद्धि व सम्पति भचा दःसानं हानि
 यार्ईपि आपागुलिं थीर मजू । बेला वखत उल्ता (अख) गु व । न्हापा (सीईत जुगु) वेदना कष्टं सदां पीर
 जुया धुगु मेपिन्त पुंकेगु मभिगु चिन्तना व । हनं झंग आदि खिचातेगु स्वरूप जुया चोपिनिनं स्थावर
 नरक समानं दुःख । परन्तु उल्तागु प्यंगु जुयावैगु मिले जुईक जुया वया.दुःख । सदानं परयात दोष

यायेगु मभिगु चिन्तनाजक जूगुलिं लिपा हानं दुःख जुईगु सस्कार आदि तधंगु दोषं संयुक्त-
 गुलिं, यमलोके वनी धका धयातल । अन जन्म मजुईगु उपाये कोशिश यायेमाःधका चर्या याये-
 माःगु जुल । थनलि “धुट्टैदुडाल्” तिर्यंकया दुःख । “खाथोर्वा” (नभचर धैपि व) “झिनानेपा”
 (भूचर) धैपि निगुली (नभचर धैपि) आकाशे व्वैपि झंग पंक्षि (भूचर धैपि) बनजन्तु आदि
 थुवा मर्दुपि छम्हेसिनं छम्हेसित नईगु व व्याधा आदि चण्डालपिसं अनेक जलनं प्राण काईगु ।
 सल किसि म्ये, चोले, फैं आदि थुवा दुपिन्त खोरे कुनीगु व ज्याय् जोते यार्ईगु । न्हासे प्वाः खनीगु ।

खसि छयोगु । म्वाहि पिकाईगु । स्याईगु । थुकेसनं धर्म मस्यूगु जातं नरकेथें प्राण घातक याईगु । आदि दृष्टान्त स्वेगु व न्येन्येगु दु । “ भियनानेपे ” धेवि मोक्षमार्गे मिलेजूगु धर्म छुतेजूपिसं भोग याईगु धका कनातगु अन्धकारगु, द्वीप सागरमा बिचे, प्यंगु महासागरया अन्तरे दुने लाना छम्हसिनं छम्हेसित नईगु । तुयूजः धैगु भचाजकहे मदया सीत ताप भोक प्यास व मुठं सदां पीर जुईका चोनी । थुकीयागु स्वभाव मने दृष्टान्त ग्रहणयाना दुःख मन वयेकेगु जुल । थनंलि “ मिपि दुडाल् साम्पा ला ” मनूयया दुःख लुमंतेगु नो । तथंगु मूल स्वंगु दुःखे । परिवर्तन (हिलावनीगु) दुःख । आःथथें सुगतियागु सरीर प्राप्त जुया सुखथें जूसानं, थुगु सदां थीरजुया

मचोंस्ये, छन्हुया भित्रे सुथे बहनिः अथवा कन्हे आदि सरीरे व मने न्हुगु दुःख छगु जूवया तचोगु पीर जुईगु दृष्टान्त खंगुहे दु । “ दुडाल्गिय दुडाल् ” दुःखाधि दुःख । दुःखेसं दुःख धैगु । थवनं थुकेया उपर अज्ञानं अकस्मात्रं दुःखेसं दुःख छगु तनन्त बैगु परिवर्तन (हिलावनीगु) दुःख थव प्रमान प्वाःस्याम्हथें जूसा थुकेसनं राजदण्ड जूवोगुथें जुल । “ न्यापै दुभयेवियदुडाल् ” व्याप्त सम्कार धैगु । आ (थथें) सुखथें खनाचोंपि आपा । थुगुकथं लोकयागु समृद्धि (धन दौलथ धैगु) प्राणि वातक आदि अकुशल (कर्मया) मार्ग साधन यायेगु निमित्तेजक उज्ञान (बगिचा) छगुली अनेक रमिता न्हाईपुगु

क्रिडा (खेल) जू मिहतीगु बखले गद मांस नया तोना मुख अनुभव जूगु अर्थे पलखजक । अथे चलेयानागु फुको पुसा पापजकया निमित्त जुयानिति लिपा थुकेवागु पाल दुःखजक बने जुईगु व । थोथ्यंतुं परयात दोषयाःसा, लिपा थःत स्वनीगु दोष बदला जुईगु धर्मता (स्वनादिक) जूगुलि थुगु लोकया उपचर्या- ज्याजि दको अर्थे दुःखर्थे खने मदु गुलि व्याथक सस्कार दुःख धैगु जुल । थनलि " क्येगानादि छुल्ला माम्पा " जन्मजरा व्याधि मरणा चयन नुमोङ्गु । थुके जन्म दुःख । थुगु मनुष्य लोक गरमं जन्म जुईगुलि (भूमण-गन्धर्व) प्राण वायु व मां जौयागु रक्त शुक्ल मिलेद्रूगुलि जुहु जुन् चोनीगु आदि अनेक प्रकारं (क्रमानुसार) तरीर दयावया

साधारण पूर्वगत

इन्द्रियया थाय् चालावया मांयाप्वाथे घौचायापूगु व दुर्गन्ध व चित्तुचिना सास कुनीगु, मासं नयेगु पुनेगु जुईचोनेगु मसल धाःसा (दवाःगु आदि नईबले) मि दुनेचोनेथे पुईगु व । (ख्वाउंगु आदि तोनीबले) लखे दुने लाःगुथे ख्वांवैगु । (प्वाःजायक नईबले) पर्वतं कोच्यूगुथे इयातुईगु । (गर्भं छुते जुईबले) प्रपात-ज्वलं कुतुं वंगुथे जुईगु । लासाय् लाना लाहातं थीबले घाले शस्त्रं ईया काःगुथे व । विहकीबले क्षंगु तूगुथे होस्य चोनीगु । आदि जन्म जुईगु दुःख उलि थुलि मदु । जरा दुःख । थुकथं जन्मजुया, स्वेबले उमेर बढेजुया वोथे चोसानं आयु घटे जुईगु पाखे वना ताकालं

५७

म्वाःक बुढायागु दुःखं कया सरीरया बल हीन जुईगु । इयातुगु फय मफईगु । नयेगु पचे मजुईगु । नुगः मदैगु । वा हाईगु । थःईच्छागु सम्पती खुसिजूसां भोग यायेगु समर्थ दईमखु । चिकुगु तानोगु छुंहे सहयाये मफया, मन वःमलागुलीसं मेपिसं हेलायाना दिक्क चायेकीगुलि आपालं दुःख वेदना जुईगु आदि साक्षात्-दृष्टान्त खने दुगुली बिचार याना सो । व्यापि दुःख । थयिंगु थव सरीरनं प्यंगु तत्वमुना बनेजुया चोंगु जूगुलि थुगु परस्पर अंस (भाग) मिलेमजुया बायु पित्त कफ समुच्चय जुया सदानं अनेक रोगं कईगु । पंचोपादान स्कन्ध दुःखेजक लाना, खुसि प्रेमया थाय् जुया चोंपिनं थुकें विपरित जुयावई । रोगयागु

संजोगयाकें अकस्मात्रं काल वई धका त्राश आदिंगु चलन बांलाक बिचार याना सो । मरण दुःख । थनंलि सीत्यैगु बखत जुईवले लासाय् थले जुयालि दने फैमखु । नये तोनेगु खँसानं मने वनी मखु । सीईगु धन्दां पीरजुया मन याँवै मखु । हिकमतनं मदया वनी । खँक भुलेजुया, दिक्क चायावै । धर्म कर्म यायेगु बखत थ्यन । जहान परिवारपिसं चाहिका चोंसानं पने कईमखु । रोगयागु दुःख थःयाकचां जक भोग यायेमाः । थमं किस्मतयाना दुःख सिया दयेका तयागु धन सम्पति उलि थुलि मदेक दःसां यंकेगु अधिकार मदु । मननं तोते फैगु मखु । ल्युल्युनं वैमखुगु ।

लहा:तुति संसं मिखा भवेककी । तत्व लीन जुयावै । संज्ञा (स्मृति) भुले जुई । मिखां खोभि सोसोवेका
 परलोक वनी । अन्तराभ्र खतावै । अनशरण काईम्ह नाथ दैमखु । थुगु बखते खना चोंगु दको भय त्राश
 जुईगु । वेदना दको दुःखे भोग जुईगु बखत । मायां जोना चोनागु सरीरे खिपतं चिना कुदिया ग्याना-
 पूगु इमशाने वाय यंकी । सम्पति संपूर्ण पुरे जुईक दःसानं गन्ध आहार यायेगु बखत थ्यंक वया, उकेसनं
 थःखुसि मदेक कर्म (थगु) या ल्युल्यु वनेमानि धासैलि, थोंतक थुगु सीईगु लुमसना शत्रु कोत्यल्यगु
 मित्र पालन यायेगु व । थाय् मालताल लिपायाता ल्यंका नये पुनेगुली जक लगेजुया थःथिति जहान

आदि पिनिगु कारणे राग द्वेष मोह स्वंगुली काल हना छोयां छुयाय् धका समझे यायेगु
 जुल । थुगुकथं प्यंगु दुःखया उपर शत्रु आदिं थाय्गु संजोग जुया मयोपि नाप चोना मनसुख
 मदेक, मयेक दुःख भोग यायेमाःगु व । अथवा मित्रपि वा, चित्ते प्रेमगु बस्तू मदेका, उगुयागु
 रूपगुण लुमंका मन ताप जुईगु । लोक धैगु, आशा शंखा कल्पना परया बत्ते जुया चोन । थुगु
 ईच्छाथ्य पुरे मजुईगु दुःख । दुःख याईम्ह (दुःख सत्यया उपादान कारक) फुनावनीगु सरीर
 (आश्रय स्कन्ध) दय धुसैलि, रूपयात थाय् याना । वेदनां स्वभाव (प्रकृति) स्थूगु । संज्ञां सदां

स्वाईगु । सस्कारं लिपायात पुसा दयकल । बिज्ञानं थुकी जिधैगु जक खनीगु जनिर्ति दुःखया स्थान व
मुहान सदानं स्वाःगुलि संसार दुःख स्कन्ध (दुःखया रास) धयातल । मनुष्यलोकिं विशेषनं च्यागु
प्रकारं सदानं दुःखगु चलन आदि समझेयाना म्हसीका जन्म जुईगु स्वभावयात दुःख मन वयकेगु जुल ।
धनंलि दैत्ययागु दुःख लुमंगेगु । न्हापा यानावोगु अकुशलया पुसां लाःवनीगु । सरीर धारणा जुया मात्रनं ईष्या
(सोमफूगु) या संज्ञा तचोजुया थःथःगु थासे त्वापु याई । दोषं परस्परयात म्हतु ल्हाईगु व त्वापुजक
गुलिं सरीर मन आकुल ब्याकुल जूगुलिं सदानं पीरगुलीसनं, देव पिनिगु ऐश्वर्ये सहायाये मफया, सोमफुलिं

संग्रामयागु ज्याय्जके लगे जुया पीर जुईगु व । हानं न्हापायागु पुण्य फरकगुलिं देवपिं
मनुष्यया ७ न्हेधु च्वेलाः । भूलगु थासे शस्त्रं मदयकं सीमखु । दैत्यपिं उलिनतुं च्वेलाना थाते
लाःसा कयामात्रनं सिना दुःख भुक्तमान जुई । यदि अत (दैत्य) बुद्धिबान छुं सुंछम्ह दःसानं
कर्मयागु आवरण (मेलं) श्रावक प्रत्येकया सत्य दर्शन मलापिं दुर्भाग्यपिं सदां त्वापुयागु दुःखे
भोग यायेमाःगु स्वभाव सनझेयाना थुकेयागु पुसाफले थलाईगु उपावे मेहनत यायेगु जुल ।
धनंलि देवया दुःख । चतुर्महाजिका प्यंगु जातिनसें पर निर्मित दसर्वति तकया काम धातुयापिं थथे

साधारण पूर्वगत

६३

भःचा सुखथें जूसनं, अन न्हापायागु पुण्य कर्म दको फुना वनीगु । आःथथेंयागु थुगु सुखं दिक्क व वैराग
छुते जूगुलि लिपायागु अर्थ (कारण) छुह्यलाना न्हापायागु पुण्य कर्म फुईगु व । देव, स्वर्ग (जाति
स्थान) अनं तिना म्येथास लावनीगुया चिन्ह, ऊण (च्येहरा) हीन जुईगु । आसने चोने मंसदैगु ।
स्वांमाः सुखु गनीगु । वस्ते खिति थाईगु । सरीरे चःति वैगु । न्यागु (कुलक्षण) खने दयावया त्राश
चाया मुर्क्षा जुईगु दुःख । देवया ७ न्हयन्हु तक न्हिताहाकगु सहयाये थाकु क भोग यायेमाःगु जुल । रूप
व अरु धातु तिगुली समाधियागु सुखे (छको) लाना चोंगुनं पुण्य मिले जुया लाःवनीगु लोकीकया

समाधि जूयानिति (धर्मता) सत्य दर्शन लाईगु भाग्य मदया अनयागु (पुण्य) कर्म फुनावना
क्वेयागु भवे पत्तन जुईगु दुःखबने जुया सदानं काये (सरीर धारण यायेमाःगुली लाना) परिवर्तन
(हिलावनीगु) दुःख भोग जुईगु निति षट्गति त्रिधातुया थासे न्हाथास जन्म जूसानं दुःख जक
सिबे मदुगु चलन बांलाक समझेयाना आथुथाय् संसारे तरे जुईगु उपाये कोशिश मयाःसा जि
मूर्ख जुल धका आवंलि क्वातुक यायेगु याना पुण्य परिणाम यायेगु जुल । प्वंगुगु “ ल्हंग्युये ” कर्म
हेतुफल ममभे यायेगुनी । थुगु कथं संसार धैगु कर्मया फल दयकीगु जूयानिति सुगति व दुर्गति या थासे

वनेगु याःम्ह मेपि मद्दु । हनं अथे वनीगुन मखु । सदा सर्वदां कुशल अकुशल हेतुफल विचारयाना
 अकुशल (पाप) पत्ती तोता, कुशल-कर्म पत्तिः यागु ज्या यायेगु कोशिश यायेमाः । थुकी तोतेगु
 दशाकुशल (पाप) तोतेगु झिगुली न्हायां सरीरयागु कर्म स्वंगु मध्ये । “ सोध्चेनि ” प्राणानिपान धैगु हिमा यायेगुली ।
 समुत्थान (कल्पना) द्वेषं नरकारागं प्रेत । मोहं तिर्य्यके जन्म जुईगु विपाक फल जुल । (थथे) क्वे
 फुकेसं उथे जुल । भोग हेतु सदृश फल । सुगति प्राप्त जूसां आयु कम्ति जुया रोग आपाः जुईगु जुल ।
 अधिपति फल थासं जुईगु दुःख भोग । भूमि दिशा मयपुस्पचोंगु न्हवो जो दुथाय् आदि प्राणयात दोष

जुईगु थासे जन्म जुईगु जुल । “ माभिलेन्पानि ” अदत्तादान धैगु खुया कयागु या । हेतु सदृश फल ।
 धन सम्पती दरिद्र जुईगु । छुं भचा दःसानं (थःखुसि मदया) मदया वनीगु । अधिपति फल ।
 सेसामा प्वंदायी । सिफल मसैगु । दुर्भिक्षगु थासे जन्म जुईगु जुल । थुगुनं थौंकन्हे लोके मखंक
 कायेगु यात जक खुया कायेगु (अदत्तादान) धया चोन । थुके दकसिबे तचोगु दोष (लाईगु)
 त्रिरत्नयागु शेष नयेगु जुया चोन । मेपिनि अधिकारगु हरणयाना याना कायेगु । ब्यपारे तोले तुके
 ल्याखे कपतयाना कायेगु यात ल्याः मतःगु आपा, अर्थजा अदत्तादान बांलाक लाःगुलि, खुया

कायेगुया ज्याजक फरकगु धका सीकि । “ लोक्पार्येम्पै ” काममिथ्याचार धेगु परस्त्रिगमन यायेगु । व्यभिचारया तचोगु दोष, परया शील स्यनीगु संयोग यानागु व । थःगु शुक्ल पतन यायेगु । परस्त्रीगमन यायेगु । थःअधिन दुम्ह जूसां न्हिने व उपासना-व्रत चोनीबले व रोगी नाप । गर्भवति नाप । सोक जुया चोम्ह नाप । हनं त्रिरत्नयागु मूर्ति दुगु थासे । माँ बौ व । जात बच्चे यायेगु (अर्थात् जात वनीपि नाप) वर्ष पुगे मजूम्ह कन्या नाप । म्हतु मलद्वार आःदी भोग यायेगु । थाय् बखत अवस्था द्वारं काममिथ्याचार यायेगु (भेद) प्रकार भिन्न भिन्न भोग यायेगु जुल । थुगुया (कर्म भोग) हेतु सदृश फल । पतिपत्नि

(जहान) बांमलाम्ह व । भात मधापिं शत्रु समानपिं लाईगु जुल । अधिपति फल । मलमूत्र व भ्यत्यनाः आदि दुर्गन्ध नवोगु घचयापुगु थासे चोने मालीगु । निगुगु वचनयागु प्यता प्रकार दुगुलो । “ जुन्नि ” मृषावाद धेगु । परयात हचेक्यगु मतीतया मखुगु झुठ खँ ल्हायेगु दको व । विशेषनं भूमि प्राप्त मजूसां प्राप्त जुल धायेगु । अभिज्ञ मदुसानं दु धायेगु । आदि उकीसनं बुद्धयात उपहास यायेगु जुल । थुकीया हेतु सदृश फल । थःत आपालं उपहास जुई । मेपिसं हचेकीगु । अधिपति फल सम्पती थीर मजुया सदानं म्हतु ल्हाका, संयोग भय दुगु थासे लाईगु जुल ।

“ थामानि ” संभिन्न प्रलाप धैगु । फायावीगु चित्तं पर मिले मजुईगु यानागु समस्त जुल । बिशेषगु संघभेद यायेगु जुल । थुकीया हेतु सदृश फल । परिवार व नोकर चाकर मिले मजुईगु व । थःत संघर्ष यार्ईपिं वईगु । अधिपति फल । (ज्यामछिगु) जोले पर्वतया कापी आदि जुई थाकुगु थासे वासयाये माली । “ छिचुबनि ” पारुष्य धैगु । पुरुष ह्वाः बांमलाम्हथें म्हयात वयागु दोष (खुन) खनेदयेक धायेगुथें । प्रमान मुख्य गथ्य धाःसा परया नुगले दीईगुथें जुईगु समस्त दको व । विशेषनं आर्यपित्त (अयोग्यगु) बांमलाःगु धायेगु जुल । थुकीया हेतु सदृश फल । सदानं बांमलागु खँ न्येनेमाली । थम लहानागु (खँ) नं

ह्वापु खँ जुया वनी जुल । अधिपति फल । लों फिगो कंझाःदुगु आदि दिशा थासे मन याउँ मजुईक चोने माली । “ डाक्याल्नि ” पैशुग्य धैगु । ब्राम्हणया गुह्यमंत्र आदि व । धर्म मखुगुली धर्म समझेयाना हालेगु व । बेइयातेगु खँ व । रागं चित्तं म्ये हालेगुली भुले जुईगु । लडाईं व खुं खँ आदि राग द्वेषया खँ जुल । थुकेया “ ग्युथुन्ग्योदेभु ” हेतु सदृश फल । थःगु खँ सदर मजुया बक् फुके मजुईगु जुल । “ वाङ्ग्योदेभु ” अधिपति फल । धैगुली । वुंज्या याःसनं सामा वई मखु । चेला वखत उल्ला जुईगु । स्वंगुगु चित्तया स्वता प्रकारे । “ नाव्सेम्नि ” प्रविभिध्या धैगु । परया बस्तूली

मनपरे जुया चित्तं खोजेयाना जित दःसाज्यू धका लोभचित्तं थःगु यायेगु (मनं जोनेगु ।) थुकीया
 “ ग्युथुन्ग्यीदेभु ” हेतु सदृश फल । मन कामना पुरे मजुईगु । मयोगुहे जुयावैगु जुल । “ वाङ्ग्यीदेभु ”
 अधिपति फल । सामास्येना थाय् बखत मभिगुया समयलाना आपालं दुःख जुईगु जुल । “ नोव्सेम् ”
 व्यापाद धैगु । परयात न्ह्यागुलीसं ईख व क्रोढचित्तं सोमफया दुःखबीगु ईच्छा यायेगु जुल । थुकीया
 “ ग्युथुन्ग्यीदेभु ” हेतु सदृश फल । सदां भय व स्यंकीपिं आपा दर्ई । “ वाङ्ग्यीदेभु ” अधिपति फल ।
 दुष्टराजा व । चौर (खुंया) भय । सर्प व जन्तु आदिया भय वर्ईगु जुल । “ लोक्ता ” मिथ्या दृष्टि धैगु ।

पुसा फल सत्य मखु धका चोनेगु व । साश्वत व उच्छेद दृष्टि उत्तम धका जोनेगु जुल ।
 थुकीयागु (कर्म) भोग “ ग्युथुन्ग्यीदेभु ” हेतु सदृश फल । कुदृष्टीः लार्ईगु । छल कपतं मनयात
 आकुल व्याकुल जुईगु जुल । “ वाङ्ग्यीदेभु ” अधिपति फल । गरीप जुईगु शरण व सहाय
 सुंमदुगु थासे जन्म जुईगु जुल । थुगु कथं स्वंगु अनि दर्शन (खनेमदुगु) संगम मदुगु रुप निगुजक
 मिलेजुया चोंगुलिं निगु निगु अंगजक पुरेजुगु जुल । थुगु कथं अकुशल (पाप) झिगुली चले
 यानागु हेतु सदृश फल (पुसा अनुकुर्या कर्मफलं) पुनर वहेतुं थासे मिलेजुगु सरीर जुया न्हापायार्थे

दुराचारे सन्तुं लाःवनोगु कर्म उलि थुलि मदेक बढेजुया असंख्य दुःख भोगयाये मालीगु जुल । अथ्यया
निति पुसा दश अकुशल व थुकीयागु फल दुःख छगु छगु भोग जुईगु चलन सीय्का दश अकुशल (पाप)
झिगुलो दृढ चित्तयाना (मन क्वातुका) तोतेगु व । (दश) सुकुशल झिगुया फले ईच्छा वयेका थथे
यानागु चलनं । प्राणातिपात-हिंसा तोतागुलिं दोर्घाय् जुया रोग दैमखु । अदत्तादान खुईगु अदत्ता-
दान तोतागुलिं धन सम्पति संयुक्त जुई । काममिथ्याचार व्यभिचार तोतागुलिं सुन्दर पतिपत्ति लाना
शत्रु कम जुई । मृषाबाद झुठ्ठा तोतागुलिं सकसिनं प्रसंशायाना मैत्रिभाव तई । संभिन्न चुकरि

तोतागुलिं जहान परिवार नोकर चाकर तसें आदर तई । पारुष्य छाकबचन तोतागुलिं
भिगु खँ न्येन्येदई । पैशुण्य निष्प्रयोजनगु खँ तोतागुलिं ल्हाक प्रयोजन दई । अभिध्या लालस
तोतागुलिं चिन्तना यानागु शिद्ध जुई । मनोरथ पुरे जुई । व्यापाद द्रोहचित्त तोतागुलिं स्यंकीपिं
दैमखु । मिथ्यादृष्टि उल्लागु दृष्टि तोतागुलिं भिगु दृष्टि स्वभावे दई । अथ्ययानिति जि
पुण्य अनुकुल मिलेजुगु भिगु पुसाय् कोशिशयाये धका उत्साद बल उत्पत्ति यायेगु जुल ।
न्यागुगु “ थापेकेयोन् ” मोक्षहीत गुण लुमंकेगु । श्रावक प्रत्येक सम्यक (स्वंगु) बोधिपदे न्हागु (छगु) प्राप्त

जूसानं शान्त निर्मल जुया संसारयागु दुःखया भीरं तरे जुईगु जूगुलि हर्ष भावना या । थुकी मधेनं
 आःथुयाय् महायान दर्शन लाना दश कुशल (धर्म) व चतुर्ब्रम्ह बिहार षटपारमिता चतुर्ध्यान चतुर्शरूप
 समथ व बिपश्यना निगु आदि दको पुरेजुगु संबोधि छगुली जक रसयाना साधनयाये धका “जोर्वा-
 सेम्के” प्रयोग चितोत्पाद । “डोसिमिग्मे” मौलि अनालम्बन । “जेसुडोमोन्” अनुपरिनाम प्रणिधान
 मिलेयाना स्वंगु उत्तम (ज्ञाने) लाका भुक्तमान (चर्या) यायेमाःगु जुल । खुगुगु “ग्येवैशेन्येन्तेन्पा”
 कल्याणमित्र नालेगु । (कल्याणमित्र) गुरु मनासे बुद्ध जुईगु कथा सूत्र तंत्र दको शास्त्रेनं कनातगु महु ।

झिसं खनेदयकनं थमं बने यानागु व । थःगु अनुमानं जक (यानागु धर्म) भूमि व मार्ग
 यागु गुण उत्पत्ति जूपिं छमहे महु । थुगु कथं थः आदि सकल प्राणिपिं उल्तागु मार्गे लाईगु
 बुद्धि-अकलं दयेकागु थुकें मोक्ष व सर्वज्ञयागु सत्मार्गे “मिखाँ मखंम्ह, पाशा महुम तधंगु मैदाने
 (भूमण जुया) चाचाहिला चोम्ह समान ।” उदाहरण “सार्थ बाहु बिना रत्नद्वीपं रत्नकया
 हःगु उकमा महुथें ।” अथ्यया निति कल्याणमित्र (गुरु) व धर्ममित्र धैम्ह साक्षात मोक्ष मार्ग
 व सर्वज्ञयागु भुमी यंकाबीम्ह जूयानिति सीरतया आदरं सेवा याना, आज्ञाजूगु पालन

याना, क्षणिक जकहे बिखुस मदयेक सेवा यानागुया गुण अचिन्त्य गुली, हषोत्पन्नयाना पापिम्ह दुष्ट
पासा व मूर्खजन पिनिगु बशे मवंस्ये (कल्याणमित्र) गुरू नालेगु चलने थाकु मचायगु व परजन्मेसं
सद्गुरू दर्शनलाना करूणां अनुग्रहण याईगु (जोना बिज्याईगु) प्रणिधान (आशिका) यायेगुली
कोशिश यायेगु जुल । धका महासन्धिया महापण्डित बिद्याधर स्वयंबज् (अभय द्वीपं) आज्ञाजूगु जुल ।

 ॥ शुभम् ॥